

Børne- og Undervisningsministeriet
Styrelsen for Undervisning og Kvalitet
Center for Institutionsdrift og Administration

**Vejledning
om statens selvforsikringsordning
for institutioner på
Børne- og Undervisningsministeriets
ressortområde**

November 2019

A. Indledning.....	7
A.1 Indledende bemærkninger om statens selvforsikringsordning.....	7
A.2 De overordnede regler om statens selvforsikringsordning.....	7
A.3 Hvilke institutioner er omfattet af statens selvforsikringsordning	8
B. Institutionens bygninger og løsøre.....	8
B.1 Generelle bemærkninger	8
B.2 Særlige problemstillinger om dækning af bygninger og løsøre.....	8
B.2.1 Bygninger eller løsøre ejet i sameje med andre	8
B.2.2 Forsikring i forbindelse med byggeri.....	9
B.2.3 Forsikring ved optagelse af realkreditlån.....	10
B.2.4 Forsikring ved køb og salg af bygninger	11
B.2.5 Udlejning eller bortforpagtning af bygninger eller løsøre.....	11
B.2.6 Udlån af institutionens løsøre.....	12
B.2.7 Lejede bygninger.....	12
B.2.8 Lejet, leaset eller lånt løsøre	12
B.2.9 Særligt om institutionens løsøre under transport og opbevaring uden for institutionens område.....	12
B.2.10 Hjemmepc'ere.....	13
B.2.11 It-udstyr, som institutionen stiller til rådighed for elever og kursister, og som de må tage med hjem fra institutionen	13
B.2.12 Privat løsøre, der bortkommer eller ødelægges på institutionen	13
B.3 Forsikringsbegivenheder for skader på institutionens bygninger og løsøre	14
B.3.1 Generelle bemærkninger.....	14
B.3.2 Tyveri mv. af løsøre	14
B.3.2.1 Røveri og ran	14
B.3.2.2 Tyveri af løsøre fra institutionens bygninger og lokaler.....	15
B.3.2.3 Tyveri af løsøre fra motorkøretøjer, skurvogne og lignende.....	15
B.3.2.4 Særligt om tyveri af nøgler.....	16
B.3.3 IT- kriminalitet.....	16
B.3.4 Hærværk.....	17
B.3.5 Brand.....	17
B.3.6 Lynnedslag og kortslutninger.....	17
B.3.6.1 Lynnedslag	17
B.3.6.2 Kortslutning.....	17
B.3.7 Vandskade	18
B.3.7.1 Vandskade pga. vandinstallationer	18
B.3.7.2 Vandskade pga. skjulte rør i bygninger.....	18
B.3.7.3 Vandskade pga. vejrliget	18
B.3.7.4 Særligt om vandskade pga. vandindtrængning i kælderlokaler.....	19
B.3.8 Stormskade	19
B.3.8.1 Generelt om stormskader på bygninger og følgeskader på løsøre	19
B.3.8.2 Særligt om stormskader på haveanlæg mv.	19
B.3.8.3 Særligt om stormskader på skov	20
B.3.9 Skader på kloakanlæg og forsyningsledninger	20
B.3.9.1 Kloakanlæg.....	20
B.3.9.2 Forsyningsledninger	20
B.3.10 Svampe- og insektskader på bygninger	20
B.3.11 Køle- og dybfrostvarer	21

B.3.12 Situationer, der ikke er forsikringsbegivenheder.....	21
B.4 Skadeopgørelsen og dækningsbegrænsninger	21
B.4.1 Generelle bemærkninger.....	21
B.4.2 Skadeopgørelsen	21
B.4.2.1 Generelle bemærkninger.....	21
B.4.2.2 Skadeopgørelse vedr. løsøre	21
B.4.2.3 Skadeopgørelse vedr. bygninger	22
B.4.2.4 Om udgifter til retablering af beplantning, haveanlæg.....	22
B.4.2.5 Om udgifter til redning, bevaring og oprydning	23
B.4.2.6 Om udgifter til vagtselskab og sikring efter indbrud.....	23
B.4.2.7 Leje af erstatningslokaler	23
B.4.2.8 Særligt om reparationsarbejde mv., der udføres af eget personale	23
B.4.2.9 Lønudgifter til eget personale	23
B.4.3 Dækningsbegrænsninger.....	24
B.4.3.1 Generelle bemærkninger.....	24
B.4.3.2 Penge, frimærker og lignende.....	24
B.4.3.3 IT-udstyr og elektronik	24
B.4.3.4 Kunstværker	25
B.4.3.5 Låsesystemer (nøgler).....	25
B.4.3.6 Mangelfuld vedligeholdelse og gradvis forringelse	25
B.4.3.7 Særligt vedr. lynnedslag og kortslutninger.....	26
B.4.3.8 Vandskade pga. vandindtrængning i kelderlokaler	26
B.4.3.9 Tab som dækkes af tredjemand	26
B.5 Institutionens sagsbehandling ved skade på bygninger og løsøre.....	27
B.5.1 Når skaden sker	27
B.5.2 Krav til dokumentation ved anmeldelse vedr. bygninger og løsøre.....	28
B.5.3 Løsøre, der bliver fundet igen.....	29
B.6 Institutionens udgifter til moms	29
B.6.1 Generelle bemærkninger.....	29
B.6.2 Statsinstitutioner	30
C. Motorkøretøjsforsikring	30
C.1 Generelle bemærkninger om forsikring af motorkøretøj.....	30
C.2 Den lovpligtige ansvarsforsikring	31
C.2.1 Generelle bemærkninger	31
C.2.2 Tingskade.....	31
C.2.3 Hvilke erstatningskrav dækkes af den lovpligtige ansvarsforsikring.....	32
C.3 Kaskoforsikring.....	33
C.3.1 Generelle bemærkninger	33
C.3.2 Hvad dækkes af kaskoforsikringen	33
C.4 Særligt om forsikringsdækning for føreren og passager	34
C.4.1 Færdselsuheld med to parter involveret.....	34
C.4.2 Eneuheld, hvor institutionens motorkøretøj kører galt.....	34
C.4.3 Særlige tilfælde, hvor elever er sikret som fører.....	34
C.5 Særligt om brug af ansattes motorkøretøjer til tjenstlige formål.....	35
C.6 Institutionens sagsbehandling ved motorkøretøjsskade.....	35
C.6.1. Når skaden sker	35
C.6.2 Krav til dokumentation ved anmeldelse vedr. motorkøretøjer	36
C.6.3 Opbevaring af dokumentationen	37
C.7 Skader på både.....	37

D. Institutionens erstatningsansvar ved personskade eller skade på andres ejendom.....	37
D.1 Ansvarspådragende situationer.....	38
D.1.1 Den almindelige erstatningsregel.....	38
D.1.2 Arbejdsgiveransvaret.....	39
D.1.3 Ansvar for bygninger, udstyr eller inventar.....	40
D.1.4 Ansvar for arbejdets tilrettelæggelse, herunder mangelfuldt tilsyn eller instruktion	40
D.1.5 Ansvarsfraskrivelse.....	41
D.1.6 Ansvar for elevernes adfærd.....	42
D.2 Konkrete eksempler vedrørende erstatningsansvar.....	42
D.2.1 Fald pga. manglende snerydning eller glatførebekæmpelse	42
D.2.2 Nedfaldende tagsten eller lignende.....	42
D.2.3 Ansvar for bygningers og lokalers indretning.....	43
D.2.4 Ansvar for en mangelfuld sikkerhedsmæssig tilrettelæggelse af arbejde eller undervisning	43
D.2.5 Instruktion og tilsyn ved elevs brug af maskiner.....	44
D.2.6 Åbent hus og lignende arrangementer på institutionen.....	45
D.2.7 Ekskursioner og studieture.....	45
D.2.8 Besøg på hoteller, spisesteder m.v.	46
D.2.9 Virksomhedsforlagt undervisning (erhvervsuddannelserne)	46
D.2.10 Ansvar som bygherre.....	47
D.2.11 Regreskrav for sygedagpenge eller sygeløn	47
D.2.12 Hændelige begivenheder.....	48
D.2.13 Institutionens tab som følge af ansattes fejl.....	48
D.3 Erstatningsopgørelsen	48
D.3.1 Generelle bemærkninger.....	48
D.3.2 Tingsskade	49
D.3.3 Personskade og lov om erstatningsansvar.....	49
D.4 De enkelte erstatnings- og godtgørelsesposter.....	49
D.4.1 Helbredelsesudgifter og andet tab.....	49
D.4.1.2 Helbredelsesudgifter	49
D.4.2 Lægeerklæringer	50
D.4.3 Transportudgifter.....	50
D.4.4 Forlængelse af uddannelse.....	51
D.4.5 Ødelagt tøj eller briller	51
D.4.6 Advokatombudsninger og anden bistand	51
D.4.7 Tabt arbejdsfortjeneste	52
D.4.8 Svie og smerte	52
D.4.9 Varigt mén	52
D.4.10 Tab af erhvervsevne	53
D.4.11 Begravelsesudgifter og overgangsbeløb.....	53
D.4.12 Tab af forsørger	53
D.4.13 Regulering af beløb efter lov om erstatningsansvar	54
D.5 Forrentning.....	54
D.6 Forholdet til anden kompensation.....	54
D.6.1 Ydelser efter lov om arbejdsskadesikring.....	54
D.6.2 Skadelidtes egne forsikringer.....	56
D.7 Institutionens sagsbehandling af erstatningskrav	56
D.7.1 Generelle bemærkninger.....	56
D.7.2 Krav til dokumentation ved anmeldelse vedr. ansvarsforsikring.....	57

D.7.3 Orientering af Børne- og Undervisningsministeriet om domme.....	57
E. Arbejdsskadesikring.....	57
E.1 Generelle bemærkninger.....	57
E.2 Ansattes arbejdsskader	58
E.2.1 Generelle bemærkninger	58
E.2.2 Hvornår er der tale om en arbejdsskade	58
E.2.3 Institutionens anmeldelse af arbejdsskader	59
E.2.3.1 Institutionens anmeldelsespligt.....	59
E.2.3.2 Fremgangsmåde ved anmeldelse af arbejdsskade med personskade	60
E.2.3.3 Fremgangsmåde ved anmeldelse af skader på briller eller kontaktlinser.....	60
E.2.4 Ministeriets sagsbehandling	60
E.2.5 Udgifter i forbindelse med arbejdsskader.....	61
E.2.5.1 Generelle bemærkninger.....	61
E.2.5.2 Ydelser til tilskadekomne.....	61
E.2.5.3 Udgifter ved arbejdsskadesagens behandling	62
E.3 Elever og deres erstatningsretlige forhold	62
E.3.1 Generelle bemærkninger.....	62
E.3.2 Nyttekriteriet.....	63
E.4 Særlige erstatningsordninger for elever under skoleophold.....	63
E.4.1 Generelle bemærkninger	63
E.4.2 De særlige erstatningsordninger	64
E.4.3 Kriteriet ”arbejdspladslignende forhold”.....	64
E.4.4 Deltagere i praktisk erhvervsorientering m.v.	65
E.4.5 Elever, der har en uddannelsesaftale eller er i et ansættelsesforhold	65
E.4.6 Elevers retsstilling under praktikophold	66
F. Forsikring ved særlige aktiviteter	66
F.1 Indtægtsdækket virksomhed	66
F.2 Kantiner.....	67
F.3 Landbrug.....	67
F.3.1 Generelle bemærkninger.....	67
F.3.2 Dækning af husdyr.....	68
F.3.2.1 Skader forvoldt af husdyr.....	68
F.3.2.2 Skader på institutionens husdyr	68
F.3.2.3 Særligt omkring heste	69
F.3.3 Skader på lejede maskiner i forbindelse med markarbejde.....	70
F.3.4 Mangelfuld levering fra skolelandbrug	70
F.3.5 Dækning af foder	70
F.4 Forsikring af tab som følge af ansattes berigelsesforbrydelser	70
F.5 Tjenesterejseforsikring.....	71
F.6 Administrative fællesskaber	71
F.6.1 Generelle bemærkninger.....	71
F.6.1.1 Særligt om private gymnasier i administrative fællesskaber	72
F.6.1.2 Administrative fællesskaber efter leverandørmodellen.....	72
F.6.2 Erstatningsansvar over for tredjemand	72
F.6.3 Skade på deltagende part	72
F.6.4 Skade på ansatte	73
G. Risici, der kan eller skal dækkes ved forsikringstegning.....	73
H. Anmeldelse til Børne- og Undervisningsministeriet	73
H.1 Generelle bemærkninger.....	73

H.2 Beregning af institutionens selvrisiko	74
H.3 Periodisering af selvforsikringsudgifter	75
H.4 Større enkeltsager	75
H.5 Særligt vedrørende bygninger, der anvendes af Sorø Akademis Skole.....	75
I. Om bestyrelsesmedlemmers erstatningsretlige stilling	75
I.1 Bestyrelsesmedlemmers tilskadekomst	75
I.2 Om bestyrelsesansvar	75
I.2.1 Generelle bemærkninger.....	75
K. Bilag 1: Erklæring ved oprettelse af realkreditlån	77
Bilag 2: Oversigt over elevens erstatningsretlige forhold.....	77

A. Indledning

A.1 Indledende bemærkninger om statens selvforsikringsordning

Mange af institutionerne på Børne- og Undervisningsministeriets ressortområde er omfattet af statens selvforsikringsordning, hvilket indebærer, at institutionernes aktiviteter inden for rammerne af lovgivningen, herunder også indtægtsdækket virksomhed, er dækket af statens selvforsikringsordning. Statens selvforsikringsordning medfører, at institutionerne ikke må tegne private forsikringer, medmindre der er særskilt hjemmel herfor. I de enkelte undtagelsestilfælde, hvor der i medfør af en særskilt hjemmel må tegnes forsikring, dækker statens selvforsikringsordning ikke.

Statens selvforsikringsordning medfører, at institutionerne selv skal afholde de samlede udgifter til forsikringsbegivenheder i et finansår på op til 1 % af deres samlede indtægter i det pågældende finansår, herunder indtægter fra indtægtsdækket virksomhed. Dette gælder dog ikke ansattes arbejdsskader, hvor udgiften afholdes af centrale bevillinger i Børne- og Undervisningsministeriet. Der er ingen selvrisko ved ansattes arbejdsskader.

I nærværende retningslinjer er nærmere beskrevet:

- En afgrænsning af de omfattede forsikringsbegivenheder.
- Hvorledes institutionerne skal forholde sig, når der indtræder en forsikringsbegivenhed, herunder hvordan Børne- og Undervisningsministeriet skal orienteres i forbindelse med større enkelt-sager.
- Hvilke udgifter, der vil kunne henføres til selvforsikringsordningen.
- Hvordan institutionerne skal foretage anmeldelse til Børne- og Undervisningsministeriet, hvis de samlede udgifter til selvforsikring i et finansår overstiger selvriskoen på 1 % af de samlede indtægter i det pågældende finansår.

Retningslinjerne skal anvendes i forbindelse med institutionernes vurdering af, hvorvidt skader kan dækkes efter reglerne om statens selvforsikringsordning, ligesom retningslinjerne skal lægges til grund ved institutionernes opgørelse af selvforsikringsudgifter i det pågældende finansår. Børne- og Undervisningsministeriets vurdering af om en institution kan modtage tilskud til dækning af selvforsikringsudgifter ud over selvriskoen, vil ske ud fra kriterierne i nærværende retningslinjer. Det bemærkes, at der ikke udfærdiges forsikringspolicer mellem staten og den enkelte institution som dokumentation for selvforsikringsordningen.

A.2 De overordnede regler om statens selvforsikringsordning

Hjemlen for statens selvforsikringsordning findes i Finansministeriets cirkulære nr. 9783 af 9. december 2005 om selvforsikring i staten mv., suppleret af særlige budget- og bevillingsregler vedrørende håndteringen af udgifter i anledning af skader mv.:

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=5874>.

Statens selvforsikringsordning omfatter alle risici, der normalt dækkes ved forsikringstegning for institutioner eller virksomheder af samme karakter som uddannelsesinstitutionen. De forhold, der kan indgå i institutionernes opgørelse af selvforsikringsudgifter, skal altså vedrøre forhold, som normalt ville være dækket ved forsikringstegning. Den omstændighed, at der kan tegnes forsikring for et forhold medfører derfor ikke i sig selv, at forholdet omfattes af statens selvforsikringsordning.

Det følger af pkt. 2.4.4 i Finansministeriets budgetvejledning af 2016, jf.

(<http://www.fm.dk/publikationer/2015/budgetvejledning-2016>), at hvis der er tale om totalskade, eller hvis skaden er så omfattende, at der kan opstå spørgsmål om væsentlige ændringer af bygninger eller

anlæg eller driften heraf, kan der kun disponeres med særskilt forudgående tilslutning fra Finansudvalget. Desuden skal Finansministeriet orienteres hurtigst muligt ved væsentlige merudgifter. I tilfælde af større skader skal Børne- og Undervisningsministeriet derfor orienteres hurtigst muligt med henblik på en nærmere vurdering af sagen, herunder en vurdering af, om sagen skal forelægges for Finansministeriet.

Det er i øvrigt op til Børne- og Undervisningsministeriet at fastlægge de nærmere rammer for administrationen af statens selvforsikringsordning på ministeriets ressortområde. Dette er gjort ved nærværende retningslinjer.

A.3 Hvilke institutioner er omfattet af statens selvforsikringsordning

Følgende institutioner på Børne- og Undervisningsministeriets ressortområde er omfattet af nærværende retningslinjer:

- Institutioner der er godkendt efter lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse.
- Institutioner der er godkendt efter lov om institutioner for forberedende grunduddannelse
- Institutioner der er godkendt efter lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v.
- Sorø Akademis Skole (herunder de bygninger som Stiftelsen Sorø Akademi ejer, når de anvendes af Sorø Akademis Skole, se afsnit H.5).
- Astra - Center for Læring i Natur, Teknik og Sundhed.

Frie grundskoler, herunder private gymnasier og frie kostskoler er ikke omfattet af statens selvforsikringsordning. For så vidt angår institutioner, der er godkendt efter lov om professionshøjskoler for videregående uddannelser og institutioner, der er godkendt efter lov om erhvervsakademier for videregående uddannelser sker anmeldelse og behandling af forsikringsager hos Uddannelses- og Forskningsministeriet (UFM).

B. Institutionens bygninger og løsøre

B.1 Generelle bemærkninger

Statens selvforsikringsordning omfatter den sikrede institutions bygninger og løsøre, jf. Finansministeriets cirkulære nr. 9783 af 9. december 2005 om statens selvforsikringsordning: (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=5874>). Det er en forudsætning for dækningen, at der er tale om risici, som normalt dækkes ved forsikringstegning, jf. afsnit A.2. ovenfor. Ydelse af erstatning og skadeopgørelse sker efter dansk rets almindelige regler, jf. cirkulærets § 11.

Nedenfor i afsnit B.2. behandles en række særlige problemstillinger om dækning af bygninger og løsøre. I afsnit B.3. beskrives en række typiske forsikringsbegivenheder samt en række situationer, der ikke betragtes som forsikringsbegivenheder, og i afsnit B.4. behandles skadeopgørelsen og dækningsbegrænsninger. Endelig behandles i afsnit B.5. kravene til dokumentation ved anmeldelse af forsikringsbegivenheder vedr. bygninger og løsøre.

B.2 Særlige problemstillinger om dækning af bygninger og løsøre

B.2.1 Bygninger eller løsøre ejet i sameje med andre

Efter § 3 i Finansministeriets cirkulære nr. 9783 af 9. december 2005 om statens selvforsikringsordning, omfattes bygninger mv. som institutioner ejer i fællesskab med andre, af selvforsikringsprincippet for så vidt angår den andel, der ejes af den pågældende institution:

(<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=5874>). Staten kan således ikke påtage sig forsikringsforpligtelsen for den ikke statslige part, når staten ejer en ejendom sammen med en anden part. Finansministeriet kan dog, jf. cirkulærets § 9, efter ansøgning fra vedkommende departement tillade, at der i konkrete tilfælde tegnes forsikring, hvis det vurderes at være økonomisk fordelagtigt for staten. Jf. fx Akt 191 af 3-9-2009, hvoraf det fremgår, at institutioner omfattet af aktstykket, der ejer deres bygninger som led i en ejerlejlighedskonstruktion, hvori indgår ejere, der ligger uden for statens selvforsikringsordning, må betale til lovpligtig brandforsikring for ejerlejlighedsforeningen.

Når bygninger er i sameje, skal det derfor af samejeaftalen fremgå, at den anden ejer forsikrer sin andel af bygningen. En sådan aftale *skal* indeholde bestemmelser om at:

- Den anden ejer skal tegne en forsikring, der omfatter alle de risici, som normalt dækkes ved forsikringstegning, for den anden ejers andel i bygningerne i samejet. Det må forudsættes, at den anden ejer altid som minimum holder sin andel behørigt brandforsikret. Udgiften til forsikringen *skal* afholdes fuldt ud af den anden ejer og må således ikke indgå i samejets udgifter.
- Ved forsikringsbegivenheder, der normalt dækkes ved forsikringstegning, skal den af den anden ejer tegnede forsikring dække omkostninger svarende til den anden ejers andel af samejet. Tilsvarende skal den sikrede institution dække omkostningerne vedrørende den sikrede institutions andel af samejet efter reglerne om statens selvforsikringsordning. Dette gælder uanset, om den ved forsikringsbegivenheden skadede bygning anvendes af den sikrede institution eller af den anden ejer.

Der vil ikke være noget til hinder for, at den anden ejer tegner forsikringer, der dækker i videre omfang end statens selvforsikringsordning efter nærværende retningslinjer. I denne situation må den sikrede institutions andel ved en reparation m.v., der ikke dækkes af statens selvforsikringsordning, betragtes som en almindelig bygningsudgift, der ikke kan indgå i opgørelsen af selvforsikringsudgifter.

Børne- og Undervisningsministeriet kan acceptere, at omkostningerne ved forsikringsbegivenheder på bygninger i sameje opgøres af en taksator fra det forsikringsselskab, hvori den anden ejer har tegnet sin forsikring, såfremt taksationen kan dokumenteres. Hvis den anden ejer er en institution, der også er omfattet af statens selvforsikringsordning, finder tilsvarende principper anvendelse. Hver af ejerne må således dække udgifterne ved forsikringsbegivenheder svarende til deres andel af samejet. Med hensyn til løsøre, der ejes i sameje med andre, lægges samme principper til grund som ovenfor beskrevet ved bygninger i sameje.

B.2.2 Forsikring i forbindelse med byggeri

I forbindelse med byggearbejde skal institutionen gøre entreprenøren opmærksom på, at entreprenøren skal følge den sædvanlige og anerkendte fremgangsmåde og følge de almindelige sikkerhedsforskrifter ved udførelsen og tilrettelæggelsen.

I forbindelse med indgåelse af entrepriseaftaler om nybyggeri til institutionen eller ombygninger af institutionens bygninger anvendes Almindelige betingelser for arbejder og leverancer i bygge- og anlægsvirksomhed som aftalegrundlag, jf. Almindelige Betingelser for arbejder og leverancer i bygge- og anlægsvirksomhed, AB 92 nr. 4040 af 10. december 1992:

(<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=54914>).

Ifølge AB92 § 8, stk. 1 fremgår, at:

”Bygherren tegner og betaler sædvanlig brand- og stormskadeforsikring fra arbejdets påbegyndelse, indtil mangler, der er påvist ved afleveringen, er afhjulpet. På entreprenørens anmodning skal denne og eventuelle underen-

treprenører medtages som sikrede på forsikringspolice. Forsikringen skal omfatte samtlige entreprenørers arbejde på den bygning eller det anlæg, entrepriseaftalen vedrører. Ved om- eller tilbygning skal forsikringen dække skade på arbejdet samt på den bygning eller det anlæg, der er genstand for om- eller tilbygning.”

Forsikringen efter AB92 § 8, stk. 1, omfatter byggematerialer, der er leveret på byggepladsen, selv om de endnu ikke er indføjet i bygningen. Entreprenørens maskiner og øvrige udstyr samt byggematerialer, der endnu ikke er leveret på byggepladsen, er ikke omfattet af forsikringen. Den i AB92 § 8, stk. 1, omtalte sædvanlige brand- og stormskadeforsikring er omfattet af statens selvforsikringsordning. Statens selvforsikringsordning dækker dog ikke i videre omfang i forhold til entreprenøren og eventuelle underentreprenører, end hvad der følger af AB92 § 8. Institutionen har som bygherre ikke pligt til at tegne yderligere forsikringer end fastsat i AB92 § 8, og må derfor ikke tegne sådanne.

Med hensyn til sager, hvor der sker skader på naboejendomme mv. i forbindelse med byggearbejder for institutionen, dækker statens selvforsikringsordning det erstatningsansvar, der eventuelt vil kunne pålægges institutionen som bygherre efter dansk rets almindelige erstatningsregler, jf. afsnit D.2.2.8. nedenfor.

Det fremgår af AB92 § 8, stk. 3, at:

”Entreprenøren og eventuelle underentreprenører skal have sædvanlig ansvarsforsikring for skader, for hvilke der er ansvar efter dansk rets almindelige regler. Entreprenøren skal på anmodning dokumentere, at forsikringen er i kraft.”

I henhold til ovenstående skal entreprenøren og eventuelle underentreprenører således have tegnet sædvanlig ansvarsforsikring for skader, for hvilke vedkommende er ansvarlig efter dansk rets almindelige regler. Opmærksomheden skal yderligere henledes på bestemmelsen i AB92 § 12, stk. 1, der har følgende ordlyd:

”Førringes, ødelægges eller bortkommer arbejdet eller dele af dette inden afleveringen, skal entreprenøren for egen regning sørge for kontraktmæssig ydelse, medmindre forholdet kan henføres til bygherren. Hvis bygherren leverer materialer til entreprenørens arbejde, gælder det samme vedrørende disse i tiden fra entreprenørens modtagelse heraf og indtil arbejdets aflevering.”

Det er således entreprenøren, der normalt bærer risikoen for byggeriet i det omfang, eventuelle skader ikke skal dækkes af den af bygherren tegnede storm- og brandforsikring. I forbindelse med eksempelvis tyveri af materialer fra eller hærværk på byggepladsen er det således entreprenøren, der bærer risikoen.

Hvis der i forbindelse med et byggeri opstår uenighed mellem institutionen og entreprenøren om omfanget af dækningen efter den i AB92 § 8, stk. 1, omtalte sædvanlige brand- og stormskadeforsikring, anbefales det, at institutionen søger bistand hos en advokat. Udgiften til advokatbistand vedr. afklaring af omfanget af dækningen efter den i AB92 § 8, stk. 1, omtalte brand- og stormskadeforsikring dækkes efter reglerne om statens selvforsikringsordning. Andre udgifter til advokatbistand i forbindelse med en byggesag – eksempelvis angående fejl eller mangler ved byggeriet – dækkes ikke efter reglerne om statens selvforsikringsordning.

B.2.3 Forsikring ved optagelse af realkreditlån

I forbindelse med optagelse af realkreditlån mod pant i bygninger ønsker realkreditinstituttet typisk en erklæring om, at bygningen er forsikret. Såfremt realkreditinstituttet ønsker en sådan erklæring, kan Børne- og Undervisningsministeriet tiltræde en erklæring herom, som typisk udarbejdes af realkreditin-

stituttet og ellers af institutionen. Som bilag 1 er optaget et eksempel på en erklæring, der er tiltrådt af Børne- og Undervisningsministeriet. Erklæringer med andet indhold kan ikke forventes tiltrådt af ministeriet. I afsnit K, bilag 1 findes en skabelon vedrørende erklæring ved optagelse af realkreditlån.

Anmodning om erklæring sendes til:

Børne- og Undervisningsministeriet
Styrelsen for Undervisning og Kvalitet
Center for Institutionsdrift og Administration
Statens Selvforsikring
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K

Mail: forsikring@uvm.dk

Selvforsikringsordningen har som minimum samme dækning som en sædvanlig forsikring, herunder brandforsikring i et anerkendt selskab. Dette betyder, at såfremt institutionen ikke kan udrede den del af udgiften ved en skade, der ligger inden for institutionens 1 % selvrisiko, vil tabet for panthaveren i bygningen herved blive dækket af Børne- og Undervisningsministeriet efter reglerne om statens selvforsikringsordning.

Selvejende uddannelsesinstitutioner, der er godkendt efter lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, lov om institutioner for forberedende grunduddannelse og lov om institutioner for almen-gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. kan i forbindelse med optagelse af realkreditlån indgå kurssikringsaftaler. Der henvises herom til afsnit G. nedenfor. For institutioner godkendt efter lov om professionshøjskoler for videregående uddannelser og lov om erhvervsakademier for videregående uddannelser henvises til Uddannelses- og Forskningsministeriet (UFM).

B.2.4 Forsikring ved køb og salg af bygninger

Ved institutionens overtagelse af bygninger skal eksisterende forsikringer, der måtte være tegnet i privat forsikringsselskab, opsiges med kontraktmæssigt varsel. Bygningerne omfattes af statens selvforsikringsordning ved overtagelsen. Det bemærkes, at der for bygninger, hvori der indestår tinglyste pantehæftelser, kræves panthavernes samtykke til forsikringens opsigelse. Hvis der i den forbindelse er behov for erklæring om bygningens dækning af statens selvforsikringsordning, henvises til afsnit B.2.3. ovenfor.

Ved institutionens salg af ejendomme, der omfattes af statens selvforsikringsordning, skal køberen oplyses om, at forsikringer ikke er tegnet. Tilsvarende skal eventuelle panthavere orienteres i god tid inden overdragelsen. Ejendommen vil være omfattet af statens selvforsikringsordning indtil overdragelsesdagen, og det skal fremgå af skødet, at køberen selv skal sørge for at tegne forsikringer med virkning fra overdragelsesdagen.

B.2.5 Udlejning eller bortforpagtning af bygninger eller løsøre

Hvis institutionens bygninger eller løsøre udlejes eller bortforpagtes, er de/det i udlejnings- eller bortforpagtningsperioden omfattet af statens selvforsikringsordning. Lejeren eller forpagteren hæfter dog for de skader, som kan henføres til deres ansvarspådragende handlinger eller undladelser. Der skal i lejen eller forpagtningsafgiften inkluderes et beløb svarende til normal forsikringspræmie af tilsvarende bygninger og løsøre, jf. § 15 i Finansministeriets cirkulære nr. 9783 af 9. december 2005, om statens selvforsikringsordning (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=5874>).

B.2.6 Udlån af institutionens løsøre

Ved udlån af institutionens løsøre dækkes løsøret ikke af statens selvforsikringsordning, hvis det beskadiges eller bortkommer i forbindelse med udlånet. Hvis en ansat eksempelvis låner en maskine eller et stykke værktøj med hjem, uden at det har forbindelse til vedkommendes arbejdsmæssige opgaver, dækkes eventuelt tyveri af det ikke af statens selvforsikringsordning. Om etablering af hjemmearbejdspladser se afsnit B.2.10. nedenfor.

B.2.7 Lejede bygninger

I de tilfælde, hvor institutioner har lejet bygninger, omfattes disse ikke af statens selvforsikringsordning. Det er bygningens ejer, der skal tegne og betale de nødvendige forsikringer for bygningen. Eventuelle skader på bygningen i forbindelse med eksempelvis indbrud eller hærværk vil således være institutionen uvedkommende og kan ikke dækkes via statens selvforsikringsordning. Institutionen bør sikre sig, at dette fremgår af lejeaftalen.

Udlejer vil kunne rejse et erstatningskrav mod institutionen, hvis en skade på lejet byggeri er begrundet i ansvarspådragende handlinger eller undladelser, der kan henføres til institutionen. Der henvises til afsnit D. om ansvarsforsikring. Hvis institutionen har indgået aftale om vederlagsfri brugsret til bygninger eller brugsret til bygninger mod, at institutionen påtager sig nærmere aftalt vedligeholdelse, sidestilles sådanne aftaler med aftaler om leje i forhold til statens selvforsikringsordning. Det er derfor ejeren af bygningen, der må tegne de nødvendige forsikringer. Institutionen bør sikre sig, at dette fremgår af aftalen.

B.2.8 Lejet, leaset eller lånt løsøre

I forbindelse med gennemførelsen af institutionens undervisningsaktiviteter kan det være nødvendigt at leje, lease eller låne løsøre (udstyr, maskiner og lignende). Leasing betragtes i denne sammenhæng som leje. Med hensyn til leasing bemærkes, at reglerne i Finansministeriets budgetvejledning af 2016, pkt. 2.4.10: (<http://www.fm.dk/publikationer/2015/budgetvejledning-2016>), om leasing i øvrigt forudsættes overholdt. Skader mv. på løsøre, der er leaset ved leasingaftaler, som ikke er i overensstemmelse med budgetvejledningens regler, kan ikke dækkes via statens selvforsikringsordning.

Lånt eller lejet udstyr, som ikke er dækket af en forsikring tegnet af udlejer eller långiver, dækkes efter reglerne om statens selvforsikring, jf. § 16, stk. 2 i Finansministeriets cirkulære nr. 9783 af 9. december 2005 om statens selvforsikringsordning: (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=5874>, i den periode, hvor institutionen har den fulde brugsret til udstyret. Dette gælder såvel den ordinære virksomhed som indtægtsdækket virksomhed.

Statens selvforsikringsordning omfatter ikke tyveri eller hærværk på kunstværker og lignende, der udstilles på institutionen. Institutionen skal orientere udlåneren herom, da institutionen ikke må tegne forsikringer. Hvis udlåneren efter dansk rets almindelige erstatningsregler vil kunne rejse et erstatningskrav mod institutionen, vil kravet være omfattet af statens selvforsikringsordning, jf. afsnit D. nedenfor.

B.2.9 Særligt om institutionens løsøre under transport og opbevaring uden for institutionens område

Det forudsættes, at institutionens løsøre opbevares inden for institutionens område. Ved bortkomst eller ødelæggelse af løsøre uden for institutionens område, omfattes løsøret som hovedregel ikke af statens selvforsikringsordning. Dog dækkes løsøre under opbevaring hos reparatør, i ansattes private hjem, hvis løsøret befinder sig i hjemmet af arbejdsmæssige grunde, i forbindelse med gennemførelse af

undervisning uden for institutionens område eller tjenesterejser. Endvidere dækkes løsøre under transport mellem forskellige afdelinger af institutionen eller ved transport til og fra undervisningssted samt ved fremsendelse til f.eks. reparation eller lignende.

Det er dog en forudsætning, at det pågældende løsøre i forbindelse med transport er forsvarligt emballeret efter dets beskaffenhed. Skader, tab eller omkostninger som følge af uegnet eller mangelfuld emballering eller uhensigtsmæssig transport af løsøret dækkes således ikke. Ved særligt værdifulde genstande eller genstande indeholdende væsker, kan der efter omstændighederne være pligt til at træffe særlige foranstaltninger ved transport, idet løsøret i modsat fald ikke vil være dækket af statens selvforsikringsordning. Særligt med hensyn til tyveri af løsøre fra motorkøretøjer, skurvogne og lignende henvises til afsnit B.3.2.3. nedenfor.

I forbindelse med gennemførelse af undervisning uden for institutionens område eller tjenesterejser stilles de samme krav med hensyn til dækning af tyveri som på institutionens område, jf. afsnit B.3.2. nedenfor. Opmærksomheden henledes endvidere på afsnit B.3.11 som omhandler situationer, der ikke er forsikringsbegivenheder.

B.2.10 Hjemmepc'ere

I tilfælde, hvor institutionen stiller en hjemme-pc til rådighed for en ansat ud fra et helt klart arbejdsmæssigt behov, dækker statens selvforsikringsordning hændelige skader på udstyret, der er forvoldt af den ansatte eller andre ved simpel uagtsomhed. Ved skader på udstyret forvoldt af den ansatte eller andre ved grov uagtsomhed eller forsætligt afgøres et eventuelt erstatningsansvar efter dansk rets almindelige erstatningsregler.

Hvis en hjemme-pc, der er installeret i forbindelse med etablering af en hjemmearbejdsplads, er årsag til, at der opstår skader på den ansattes ejendom eller person/familie, dækker statens selvforsikringsordning, hvis institutionen har handlet ansvarspådragende, hvorimod hændelige skader ikke kan gøres gældende mod institutionen. I tilfælde, hvor institutionen stiller en hjemme-pc til rådighed for en ansat, og dette ikke sker til opfyldelse af et helt klart arbejdsmæssigt behov, dækkes eventuelle skader på pc'en eller skader forvoldt af denne ikke af statens selvforsikringsordning.

For en nærmere beskrivelse af de forsikringsretlige og erstatningsretlige forhold i forbindelse med distancearbejde henvises til afsnit 6 i Finansministeriets vejledning om distancearbejde i staten marts 2006, jf. (<http://pav.perst.dk/~media/PDF%20filer/Vejledninger/Distancearbejde2006.ashx>).

B.2.11 It-udstyr, som institutionen stiller til rådighed for elever og kursister, og som de må tage med hjem fra institutionen

Statens selvforsikringsordning dækker skader på It-udstyr, som institutionen stiller til rådighed for elever og kursister, og som de må tage med hjem fra institutionen, medmindre disse har handlet groft uagtsomt eller forsætligt. Det er en forudsætning, at der er et undervisningsmæssigt behov for det it-udstyr, som skolen stiller til rådighed for elever og kursister, og som elever og kursister må tage med hjem fra institutionen.

B.2.12 Privat løsøre, der bortkommer eller ødelægges på institutionen

Ansattes og elevers private genstande, der bortkommer eller ødelægges ved hændelige begivenheder på institutionen, eksempelvis tyveri eller brand, er ikke omfattet af statens selvforsikringsordning. Ved hændelige begivenheder forstås forhold, der skyldes omstændigheder, hvis indtræden institutionen ikke kan bebrejdes. Særligt med hensyn til pengebeløb, der opbevares i eksempelvis institutionens pengeskab for ansatte og elever eller foreninger dannet af disse, bemærkes, at de skal holdes adskilt fra institutio-

nens egen kassebeholdning. Pengebeløb, der holdes adskilt fra institutionens egne penge, betragtes som ”regulært depositum”, hvorfor institutionen ikke bærer risikoen for det pågældende pengebeløb, der således ikke er dækket af statens selvforsikringsordning.

Ansattes og elevers genstande vil afhængig af de konkrete omstændigheder kunne være omfattet af de pågældendes private indboforsikringer. Institutioner, der driver kostafdelinger, kollegier eller lignende bør orientere beboerne om, at deres private indbo ikke er forsikret via institutionen. Beboerne må derfor selv afklare, om deres eventuelle private indboforsikringer dækker under opholdet.

Der kan i det daglige eller i forbindelse med fester og lignende være foranstaltet garderobe til opbevaring af overtøj mv. Hvis der kræves betaling for opbevaringen i garderoben, vil der efter omstændighederne kunne kræves erstatning af institutionen, hvis overtøjet bortkommer fra garderoben. Statens selvforsikringsordning omfatter ikke det erstatningsansvar, institutionen eventuelt kan ifalde i forbindelse med bortkomne genstande fra betalingsgarderober. Børne- og Undervisningsministeriet fraråder således institutionerne at arrangere betalingsgarderober. Hvis sådanne arrangeres af eksempelvis foreninger i forbindelse med fester og lignende, bør institutionen gøre det klart, at et eventuelt erstatningskrav må rettes mod foreningen.

B.3 Forsikringsbegivenheder for skader på institutionens bygninger og løsøre

B.3.1 Generelle bemærkninger

Statens selvforsikringsordning omfatter alle risici, som normalt dækkes ved forsikringstegning. Det forhold, at der kan tegnes en forsikring for en given begivenhed betyder altså ikke, at begivenheden er omfattet af statens selvforsikringsordning, medmindre det kan betragtes som normalt at tegne sådan forsikring. Forsikringsforholdene for uddannelsesinstitutioner kan i vidt omfang sidestilles med erhvervsmæssige forsikringsforhold, men der må samtidig tages højde for forskellene på erhvervsvirksohmheders vilkår og uddannelsesinstitutionernes vilkår.

Skader, der er en følge af manglende vedligeholdelse eller konstruktionsfejl, kan generelt ikke dækkes gennem forsikringstegning, hvorfor sådanne skader ikke er omfattet af statens selvforsikringsordning. Nedenfor er beskrevet en række af forsikringsbegivenheder, som normalt dækkes ved forsikringstegning, og som Børne- og Undervisningsministeriet har fået forelagt de seneste år. I afsnit B.3.11. er beskrevet en række situationer, der ikke betragtes som forsikringsbegivenheder og altså ikke kan dækkes efter reglerne om statens selvforsikringsordning.

B.3.2 Tyveri mv. af løsøre

B.3.2.1 Røveri og ran

Statens selvforsikringsordning dækker røveri og ran af institutionens løsøre, herunder kontanter. Ved røveri forstås fratagelse eller aftvingelse af løsøre ved vold eller trussel om øjeblikkelig anvendelse af vold. Ved ran forstås tyveri, der sker åbenlyst og uden anvendelse af vold, og som er bemærket af institutionens personale eller andre tilstedeværende i gerningsøjeblikket.

Det er en betingelse for dækningen, at der gøres anskrig straks efter ranet. Det er således selve tyveriet, der skal være bemærket og gjort anskrig over. Det forhold, at man har set uvedkommende personer, herunder bedt dem forlade institutionen, betragtes ikke som anskrig. Hvis de anførte betingelser ikke er opfyldt, betragtes forholdet som simpelt tyveri, medmindre der er tale om indbrudstyveri, jf. afsnit B.3.2.2. nedenfor.

B.3.2.2 Tyveri af løsøre fra institutionens bygninger og lokaler

Statens selvforsikringsordning dækker tyveri i forbindelse med indbrud i institutionens bygninger og lokaler heri (indbrudstyveri). Indbrud foreligger, når der er tegn på vold mod døre, porte, vinduer eller andre bygningsdele, hvorved uvedkommende har skaffet sig adgang til forsvarligt aflåst bygning eller lokale. Der foreligger tillige indbrudstyveri, hvis der er anvendt en nøgle, som umiddelbart forinden er stjålet fra voldeligt opbrudt, udvendig indmuret nøgleboks, jf. nærmere afsnit B.3.2.4. nedenfor om nøgler.

Dækningen af indbrudstyveri omfatter såvel de mistede genstande som reparation af ødelæggelser på bygning mv. Skader på eller ødelæggelse af beplantning i forbindelse med indbrud dækkes ikke af statens selvforsikringsordning. Med hensyn til reparation af ødelæggelse på lejede bygninger henvises til afsnit B.2.7. ovenfor.

Hvis der ikke er tegn på indbrud, må forholdet betragtes som simpelt tyveri. Simpelt tyveri dækkes ikke af statens selvforsikringsordning. Ved simpelt tyveri forstås blandt andet tyveri, som er gennemført uden anvendelse af vold rettet mod personer, bygninger eller lokaler, for eksempel i tilfælde, hvor tyven ubemærket har kunnet stjele genstande fra personer eller fra uaflåste bygninger eller lokaler. Det forhold, at løsøret eksempelvis er låst inde i et skab, er boltet fast eller på anden måde sikret, ændrer ikke ved, at forholdet betragtes som simpelt tyveri. Endvidere betragtes tyveri af løsøre beroende under åben himmel, i telte, containere eller lignende som simpelt tyveri.

Statens selvforsikringsordning dækker tyveri i forbindelse med indbrud i institutionens bygninger og lokaler heri (indbrudstyveri). Indbrud foreligger, når der er tegn på vold mod døre, porte, vinduer eller andre bygningsdele, hvorved uvedkommende har skaffet sig adgang til forsvarligt aflåst bygning eller lokale. Der foreligger tillige indbrudstyveri, hvis der er anvendt en nøgle, som umiddelbart forinden er stjålet fra voldeligt opbrudt, udvendig indmuret nøgleboks, jf. nærmere afsnit B.3.2.4. nedenfor om nøgler.

Der stilles skærpede krav til sikring af en institutions bygninger og løsøre i de tilfælde, hvor en institution har inventar af særlig høj værdi. Det kan eksempelvis være møbler, maskiner og computere af særlig høj værdi. Her vil det være hensigtsmæssigt at sikringsmærke inventaret og på anden vis sørge for, at institutionen er behørigt sikret mod tyveri fra dens bygninger og lokaler. Hvis tyveri i forbindelse med indbrud i institutionens bygninger og dens årsag er bevist, vil bevisbyrden for, at eventuelle yderligere foranstaltninger fra institutionens side ikke ville have forhindret tyveriet efter omstændighederne kunne påhvile institutionen.

B.3.2.3 Tyveri af løsøre fra motorkøretøjer, skurvogne og lignende

Som udgangspunkt betragtes tyveri af løsøre fra motorkøretøjer, skurvogne og lignende som simpelt tyveri, der ikke dækkes efter reglerne om statens selvforsikringsordning. Der gælder dog en række undtagelser herfra, jf. nedenfor.

Tyveri af løsøre fra motorkøretøjer, der efterlades uden opsyn, omfattes kun af statens selvforsikringsordning, hvis køretøjet var lukket og aflåst, voldelig opbrydning har fundet sted, og løsøret blev opbevaret i lukket bagagerum, eller hvis køretøjet henstod i aflåst bygning. Det forudsættes, at løsøre kun undtagelsesvis opbevares på denne måde.

Ved lukket bagagerum forstås, at det ikke udefra er muligt at se det pågældende udstyr, og at det ikke umiddelbart kan fjernes ved knusning af vinduer. Offentlige parkeringshuse eller lignende betragtes ikke som aflåst bygning. Løsøre i anhængere dækkes alene i forbindelse med transport og naturlige op-

hold under transporten såsom spisepauser og lignende, men ikke hvis anhængerens efterlades uden opsyn udendørs i øvrigt.

Nødvendigt udstyr til brug for gennemførelse af undervisning, der ikke finder sted umiddelbart i tilknytning til institutionens bygninger, vil dog kunne dækkes, selv om det opbevares i en skurvogn eller lignende. Det er dog en forudsætning, at skurvognen er forsvarligt aflåst og sikret, samt at det pågældende udstyr ikke kan ses udefra og ikke umiddelbart kan fjernes gennem døre eller vinduer. Eksempelvis kan udstyret opbevares i en særskilt aflåst kasse, som ikke umiddelbart kan fjernes gennem døre eller vindue, eller være sikret ved kæde, der ikke umiddelbart kan klippes over.

B.3.2.4 Særligt om tyveri af nøgler

Med hensyn til nøgler bemærkes, at statens selvforsikringsordning alene dækker udskiftning/omlægning af låsesystemet, hvis der er umiddelbar fare for, at de bortkomne nøgler vil kunne blive benyttet til tyveri fra institutionen. Det er dog en forudsætning, at låsesystemet ikke er over 15 år gammelt, jf. afsnit B.4.3.5. nedenfor.

Det er en forudsætning for dækningen, at nøglerne ikke er bortkommet ved simpelt tyveri, samt at opbevaringen har været forsvarlig. Med hensyn til opbevaringen gælder, at hovednøgler/systemnøgler, der giver adgang til større områder, forudsættes opbevaret mere sikkert end nøgler, der kun giver adgang til et enkelt lokale. Det forudsættes i øvrigt, at det ikke af skilte eller lignende mærker på nøglerne fremgår, hvilken institution de giver adgang til.

Som sikker opbevaring af hovednøgler/systemnøgler kan nævnes aflåst nøgleskab eller tilsvarende på institutionen. Det forudsættes, at nøgleskabet har dirke- og borefri lås. Hvis nøglerne derimod opbevares i almindelige skuffer, kan opbevaringen ikke betragtes som forsvarlig. Med hensyn til udvendige nøglebokse forudsættes det, at de opbevarede nøgler alene giver adgang til de nødvendige lokaler i forhold til behovet hos brugeren af nøgleboksen. Institutionen skal samtidig sikre sig, at brugeren af nøgleboksen fører kontrol med, hvem der har adgang til nøgleboksen.

For god ordens skyld bemærkes, at institutionen har pligt til at føre nøje kontrol med nøglerne til institutionen. Ved bortkomst af nøgler vil institutionen have pligt til omgående at udskifte/omlægge de relevante dele af låsesystemet. Hvis dette ikke sker, vil institutionen ikke kunne betragtes som forsvarligt aflåst. Tyverier fra institutionens lokaler ved brug af bortkomne nøgler kan derfor ikke betragtes som forsikringsbegivenheder, men er simpelt tyveri, der ikke dækkes efter reglerne om statens selvforsikringsordning, jf. afsnit B.3.2.2. ovenfor. Opmærksomheden henledes særligt på dækningsbegrænsningen i afsnit B.4.3.5.

B.3.3 IT-kriminalitet

Statens selvforsikring omfatter økonomisk tab, som opstår i forbindelse med IT- kriminalitet. Selvforsikringsordning dækker følgende forhold:

- Hvis en eller flere udefrakommende personer bryder ind igennem institutionens og bankens sikkerhedssystemer, og derefter tømmer en eller flere af institutionens konti, hvilket medfører at institutionen lider et direkte økonomisk tab og eventuelt en udgift, i forhold til udskiftning af sikkerhedssystemer.
- Hvis en eller flere udefrakommende personer bryder ind igennem institutionens sikkerhedssystemer med det formål at ødelægge IT-systemet, ved for eksempel at inficere IT-systemet med virus, hvilket medfører en udgift for institutionen, i forhold til udskiftning af ødelagt hardware og software.

- Hvis en ansat medarbejder misbruger sin viden og adgang til netbank-konti til personlig berigelse.

For yderligere oplysninger om ansatte som misbruger sin viden se afsnit F.4. Forsikring af tab som følge af ansattes berigelsesforbrydelser

B.3.4 Hærværk

Udgifter i forbindelse med hærværk i form af eksempelvis rudeknusning og ødelæggelse af udendørsbelysning er ikke omfattet af statens selvforsikringsordning, medmindre hærværket sker i forbindelse med indbrudstyveri eller forsøg herpå, jf. afsnit B.3.2.2. Tilsvarende gælder, at hærværk på løsøre alene dækkes i forbindelse med indbrudstyveri eller forsøg herpå. Fjernelse af graffiti er således ikke omfattet af statens selvforsikringsordning, men må finansieres over institutionens normale vedligeholdelsesbudget.

Skader på eller ødelæggelse af beplantning i forbindelse med hærværk eller forsøg på indbrud dækkes ikke af statens selvforsikringsordning. Med hensyn til hærværk mv. på lejede bygninger henvises til afsnit B.2.7. ovenfor.

B.3.5 Brand

Statens selvforsikringsordning omfatter skader på institutionens bygninger og løsøre i forbindelse med brand. Brand i forsikringsretlig forstand forudsætter flammedannelse. Skader, der har en iltningsproces, som ikke har karakter af eller medfører flammer, eksempelvis svidning af tæpper eller møbler i forbindelse med tobaksrygning, er ikke en skade, der skyldes brand. De dækkes således ikke af statens selvforsikringsordning. (Tobaksrygning kun som eksempel. Tobaksrygning bør ikke forekomme, da der ikke må ryges på skolerne mere).

Tilsvarende gælder, at skader på genstande, der forsætligt udsættes for ild eller varme i forbindelse med opvarmning, kogning, strygning, tørring, røgning, vask eller lignende og derved kommer i brand eller beskadiges, ikke er dækket. Ud over selve brandskaden er direkte følgeskader i forbindelse med brand, eksempelvis røg- og sodskader samt skader forårsaget af sluknings- og redningsarbejdet, dækket.

B.3.6 Lynnedslag og kortslutninger

B.3.6.1 Lynnedslag

I forbindelse med lynnedslag kan der ske skader på elektriske installationer som IT-udstyr, telefonsystemer, tv-, video- og av-udstyr samt alarm- og kontrolanlæg pga. spænding. Det er en betingelse, at lynet er slået ned direkte i det beskadigede eller i de bygninger, hvor det beskadigede opbevares. Sådanne skader dækkes efter reglerne om statens selvforsikringsordning.

Det er endvidere en forudsætning for dækningen, at skaden konstateres snarest muligt efter lynnedslaget. Hvis skaderne først konstateres længere tid efter lynnedslaget, kan de ikke dækkes efter reglerne om statens selvforsikringsordning, medmindre institutionen tilvejebringer klar uafhængig dokumentation for årsagsforbindelsen mellem lynnedslaget og skaden.

Lynnedslag, der medfører brand, behandles efter afsnit B.3.5. ovenfor. Opmærksomheden henledes særligt på dækningsbegrænsningen i afsnit B.4.3.7

B.3.6.2 Kortslutning

Ved kortslutning forstås en utilsigtet forbindelse mellem elførende dele eller mellem elførende dele og stel/jord, der udløser en strøm, som er væsentlig større end den normale driftsstrøm. Kortslutninger som følge af overbelastning ved forkert brug eller montering dækkes dog ikke.

Med hensyn til kortslutninger dækkes sådanne for IT-udstyr, telefonsystemer, tv-, video- og av-udstyr samt alarm- og kontrolanlæg. Desuden dækkes kortslutninger i elinstallationer i form af hovedtavler, gruppefordelingstavler og ledninger. Dækningen for kortslutning omfatter direkte skade forårsaget ved elektrisk påvirkning. Det er således kun reparation eller udskiftning af de kortsluttede effekter, der dækkes af statens selvforsikringsordning.

Kortslutninger, der medfører brand, behandles efter afsnit B.3.5. ovenfor. Opmærksomheden henledes særligt på dækningsbegrænsningen i afsnit B.4.3.7. nedenfor.

B.3.7 Vandskade

B.3.7.1 Vandskade pga. vandinstallationer

Vandskader på bygninger og løsøre pga. pludseligt udstrømmende vand fra vandinstallationer dækkes af statens selvforsikringsordning. Således dækkes eksempelvis skader pga. sprængning af en radiatorventil. Vandskader, som skyldes langsomt udsivende vand fra eksempelvis dryppende vandhaner, utætheder i synlige vandrør, køkken- og toiletfaciliteter og lignende, opfylder ikke kriteriet om udstrømmende vand og er derfor ikke dækket af statens selvforsikringsordning.

Skader pga. vand fra nedløbsrør og tagrender dækkes ikke, jf. dog om voldsomt skybrud eller voldsomt tøbrud nedenfor afsnit B.3.7.2. Med hensyn til frostsprængning af synlige vandinstallationer se tilsvarende afsnit B.3.7.3. Dækningen omfatter såvel udbedringen af den vandinstallation, der er kommet udstrømmende vand fra, som direkte følgeskader på bygning eller løsøre. Eventuelle merudgifter til vandafgift betragtes som en indirekte følgeskade og dækkes således ikke.

B.3.7.2 Vandskade pga. skjulte rør i bygninger

Skader som følge af utætheder i skjulte rør i bygninger er omfattet af statens selvforsikringsordning. Utætheden behøver ikke have medført ”oversvømmelse”, men kan eksempelvis have givet fugtskader i murværket.

Ved ”skjulte rør” forstås rør, der ikke er synlige, for eksempel rør i mure eller gulve eller rør i krybekældre, skunkrum eller lignende permanent lukkede rum. Isolering alene er ikke ensbetydende med, at røret er skjult. Rør i kedler, beholdere, tanke eller lignende betragtes ikke som skjulte rør. Drænrør, eksempelvis et omfangsdræn omkring en bygning, betragtes ikke som skjulte rør i bygning og omfattes således ikke af dækningen. Reparation af skjulte rør pga. fejlkonstruktion og lignende, eksempelvis galvanisk tæring pga. vandinstallation bestående af såvel galvaniserede rør som kobberør, dækkes ikke efter reglerne om statens selvforsikringsordning. Samme gælder ved mangelfuld vedligeholdelse af installationerne.

Med hensyn til frostsprængning af skjulte rør se nedenfor afsnit B.3.7.3. Ud over udbedringen af skaden på de skjulte rør dækkes eventuelle direkte følgeskader på bygninger eller løsøre. Evt. merudgifter til vandafgift betragtes som en indirekte følgeskade og dækkes således ikke.

B.3.7.3 Vandskade pga. vejrliget

Skader pga. vand fra nedløbsrør og tagrender eller nedbør, der trænger igennem tag, dækkes ikke efter reglerne om statens selvforsikringsordning, jf. dog nedenfor om skybrud og tøbrud. Sådanne skader vil typisk skyldes tilstoppede nedløbsrør eller tagrender eller i øvrigt manglende vedligeholdelse eller konstruktionsfejl. Skader, der opstår på grund af åbne vinduer og lignende, dækkes heller ikke af statens selvforsikringsordning.

Vandskader pga. vand, der i forbindelse med ”voldsomt skybrud” eller ”voldsomt tøbrud” ikke kan få normalt afløb og derfor oversvømmer lokaler eller stiger op gennem afløbsledninger, dækkes dog efter reglerne om statens selvforsikringsordning. Det er dog en forudsætning, at afløbsledningerne har været i god stand (utilstoppede afløb), således at der har været normalt afløb.

I forsikringsretlig forstand foreligger der ”voldsomt skybrud”, når der inden for et minut falder mindst 1 mm regn eller der inden for et døgn falder over 50 mm regn, og ”voldsomt tøbrud”, når lufttemperaturen ændres med adskillige grader over frysepunktet ved brat omslag i vejret. Oversvømmelse fra hav, fjord, sø eller vandløb dækkes ikke af almindelige forsikringer. Skader på bygninger eller løsøre som følge af sådan oversvømmelse omfattes således ikke af statens selvforsikringsordning.

Vandskader som følge af frostsprængning i synlige vandinstallationer eller skjulte rør i uopvarmede lokaler dækkes ikke, medmindre frostsprængningen skyldes tilfældigt svigtende varmforsyning. Udgifter til optøning af frosne vandinstallationer dækkes ikke. Ud over udbedringen af bygningsskader dækkes eventuelle direkte følgeskader på løsøre. Om stormskade nedenfor afsnit B.3.8.

B.3.7.4 Særligt om vandskade pga. vandindtrængning i kælderlokaler

Kælderlokaler (lokaler helt eller delvist under jorden) er som følge af deres beliggenhed mere udsatte for vandskader end andre lokaler. Risikoen for vandskader i kælderlokaler som følge af forhold som beskrevet i afsnittene B.3.7.3., skal man derfor være særlig opmærksom på, men de vil være dækket af statens selvforsikringsordning under samme forudsætninger, som beskrevet ovenfor.

Dækningen omfatter indstrømmende vand i forbindelse med voldsomt skybrud eller voldsomt tøbrud, jf. afsnit B.3.7.3., men ikke indsvivende vand fra den omgivende jord. Vandskader i kælderlokaler som følge af vandindtrængning pga. defekte udvendige dræn eller lignende dækkes ikke efter reglerne om statens selvforsikringsordning. Opmærksomheden henledes dog på dækningsbegrænsningen i afsnit B.4.3.8. nedenfor.

B.3.8 Stormskade

B.3.8.1 Generelt om stormskader på bygninger og følgeskader på løsøre

Statens selvforsikringsordning omfatter stormskader på institutionens bygninger. Hvis der som følge af stormskader på bygninger opstår skader på løsøre – eksempelvis ved vandindtrængning gennem utætheder og åbninger, der er en umiddelbar følge af stormskaderne på bygningen, dækkes de også. Ved storm forstås mindst vindstyrke 8, svarende til vindhastigheder på mindst 17,2 meter pr. sekund.

B.3.8.2 Særligt om stormskader på haveanlæg mv.

Stormskader på haveanlæg – for eksempel blomster, buske, levende hegn, træer og lignende, der blæser omkuld eller væk – dækkes ikke efter reglerne om statens selvforsikringsordning. Udgifter til oprydning og genetablering af haveanlæg i forbindelse med stormskader dækkes heller ikke. Hvis stormskader på haveanlæg forvolder bygningsskade – eksempelvis hvis et træ under en storm vælter ind i bygninger – dækkes skader på bygningen, jf. afsnit B.3.7.1. ovenfor, samt bortskaffelse af træet. Rimelige udgifter til genplantning af træer dækkes også.

Med hensyn til skader på haveanlæg forvoldt ved, at bygningsdele blæser ned og herved ødelægger haveanlæg, arealer eller beplantning, dækkes udover bygningsskaden, jf. afsnit 3.7.1. ovenfor, også bortskaffelse af de ødelagte haveanlæg og rimelige udgifter til retablering heraf. Skader på flagstænger og murede hegn i forbindelse med storm dækkes. Med hensyn til dækning af rimelige udgifter til retablering af haveanlæg, arealer, beplantning mv. henvises til afsnit B.4.2.4. nedenfor.

B.3.8.3 Særligt om stormskader på skov

Efter lov om stormflod og stormfald er der etableret mulighed for tegning af en basisforsikring mod stormfald. Statens selvforsikringsordning indeholder en dækning svarende til minimumsbetingelserne for basisforsikringen efter lov om stormflod og stormfald. Dækningen vil således svare til dækningen efter bekendtgørelse om minimumsbetingelser for forsikringssekskabers tegning af basisforsikring mod stormfald, jf. BEK nr. 677 af 01/06/2018, jf.

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=201422>

B.3.9 Skader på kloakanlæg og forsyningsledninger

B.3.9.1 Kloakanlæg

Skader på kloakanlæg, der skyldes pludselige begivenheder, dækkes efter reglerne om statens selvforsikringsordning. Ligeledes dækkes skader forårsaget af rotter eller trærodde. Almindelig nedslidning eller manglende vedligeholdelse dækkes ikke. Dækningen omfatter ud over udbedring af selve kloakanlægget også rimelige udgifter til retablering af arealer, beplantning mv. over kloakanlægget. Hvis der som følge af skader på kloakanlæg sker sætningsskader på bygninger, dækkes de også.

Med hensyn til dækning af rimelige udgifter til retablering af arealer, beplantning mv. henvises til afsnit B.4.2.4. nedenfor.

B.3.9.2 Forsyningsledninger

Ved forsyningsledninger forstås de i jorden liggende vand-, varme-, gas-, olie- og afløbsinstallationer samt el-, tv- og telekabler. Skader på disse, der skyldes pludselige begivenheder, dækkes efter reglerne om statens selvforsikringsordning. Dækningen gælder alene på institutionens grund og frem til hovedledningen, i det omfang institutionen har risikoen for ledningen. Almindelig nedslidning eller manglende vedligeholdelse dækkes derimod ikke. Dækningen omfatter ud over udbedring af selve ledningen eller kablet også rimelige udgifter til retablering af arealer, beplantning mv. over skadesstedet. Med hensyn til dækning af rimelige udgifter til retablering af arealer, beplantning mv. henvises til afsnit B.4.2.4. nedenfor.

Det bemærkes, at skader som følge af overgravning af forsyningsledninger og kabler på institutionens grund ikke dækkes. Institutionen vil forinden iværksættelsen af gravearbejde have pligt til at orientere entreprenøren om beliggenheden af sådanne ledninger og kabler. En overgravning vil således skyldes enten manglende agtpågivenhed hos entreprenøren, der efter omstændighederne kan være ansvarspådragende, eller fejl ved institutionens orientering.

B.3.10 Svampe- og insektskader på bygninger

Skader, som er forårsaget af træ- eller murødelæggende svamp, dækkes efter statens selvforsikringsordning. Det er dog ikke alle svampe, der gror på træ eller murværk, der i forsikringsretlig henseende anses for træ- eller murødelæggende svampe. Eksempelvis dækkes angreb af råd ikke af en almindelig forsikring og således heller ikke af statens selvforsikringsordning.

Dækningen omfatter ikke angreb af svamp på særligt udsatte bygningsdele, eksempelvis gulve, paneler og vægbeklædning i kældre og svampeangreb på bygninger, som ikke er opført på muret eller støbt sokkel eller på betonblokke. Svampeskader, der opstår som følge af enten mangelfuld vedligeholdelse eller uhensigtsmæssig/forkert konstruktion, dækkes tilsvarende ikke. Angreb, der alene har indvirkning på det angrebnes udseende, såsom borehuller eller misfarvning, betragtes ikke som træ- eller murødelæggende og dækkes således ikke.

Det skal dokumenteres ved laboratorieundersøgelse, at der er tale om et svampeangreb i forsikringsretlig henseende. Ved svampeangreb i forsikringsretlig henseende omfatter dækningen ud over selve udbedringen af svampeskaderne også betaling af laboratorieundersøgelsen.

B.3.11 Køle- og dybfrostvarer

Der kan i forbindelse med strømafbrydelser eller andre pludselige og uforudsete hændelser som eksempelvis udstrømning af kølemiddel ske temperaturstigninger i køle- eller fryseranlæg. De skader, der herved kan ske på køle- og dybfrostvarer, dækkes efter reglerne om statens selvforsikringsordning. Det er dog en forudsætning for dækning, at køle- eller fryseranlæg har været passende dimensioneret i forhold til de pågældende varer. Det forudsættes desuden, at varerne ved modtagelsen var i fejlfri stand og ikke opbevares ud over deres holdbarhed (sidste holdbarhedsdato).

B.3.12 Situationer, der ikke er forsikringsbegivenheder

Statens selvforsikringsordning omfatter ikke glemt, tabt eller forlagt løsøre, hvorfor uforklarlig bortkomst af løsøre er statens selvforsikringsordning uvedkommende. Det påhviler derfor altid institutionen at redegøre for, hvorledes løsøret er bortkommet. Hvis en ansat således eksempelvis glemmer en bærbar computer i et tog, er tabet ikke omfattet af statens selvforsikringsordning.

Såkaldt almindelige uheld, som for eksempel hvis en ansat eller en elev kommer til at tabe eller vælte en genstand – eksempelvis en computer, betragtes ikke som en forsikringsbegivenhed, hvorfor udgifter til genanskaffelse eller reparation i forbindelse med hændelige uheld ikke dækkes efter reglerne om statens selvforsikringsordning. Tilsvarende gælder skader på genstande, som er en følge af fejlbetjening af genstanden.

Statens selvforsikringsordning omfatter ikke fejl eller lignende i IT-netværk, herunder virusangreb, ligesom udgifter til genetablering af data (eksempelvis ødelagte databaser) som følge af fejl i IT-netværk eller fejlbetjening ikke er omfattet af statens selvforsikringsordning.

B.4 Skadeopførelsen og dækningsbegrænsninger

B.4.1 Generelle bemærkninger

I afsnit B.4.2. beskrives principperne for opgørelsen af det økonomiske tab, dvs. det tab, der i tilfælde af forsikringsbegivenheder vedr. bygninger og løsøre kan dækkes efter reglerne om statens selvforsikringsordning. I tilknytning til opgørelsen af det økonomiske tab beskrives i afsnit B 4.3. en række dækningsbegrænsninger. Generelt bemærkes, at institutionen i skadetilfælde er forpligtet til så vidt muligt at afværge eller begrænse skaden – den såkaldte tabsbegrænsningspligt.

B.4.2 Skadeopførelsen

B.4.2.1 Generelle bemærkninger

Skadeopførelsen sker efter dansk rets almindelige regler. Hovedhensynet bag skadeopførelsen efter dansk rets almindelige regler er, at den sikrede i økonomisk henseende så vidt muligt skal stilles, som om skaden ikke var indtrådt. Erstatningen kan således aldrig være større, end hvad der kræves til dækning af tabet ved skaden. Nedenfor gives en nærmere beskrivelse af, hvilke poster der indgår i skadeopførelsen.

B.4.2.2 Skadeopførelse vedr. løsøre

Ved forsikringsbegivenheder kan løsøre enten blive beskadiget med mulighed for efterfølgende istandsættelse, blive totalskadet eller bortkomme. Reparationsudgifter til beskadiget løsøre dækkes efter regning. Det forudsættes, at institutionen foretager en vurdering af, om reparationen er økonomisk fornuftig. Det indgår heri, om reparationsudgifterne vil være uforholdsmæssigt store i forhold til genstan-

dens værdi, herunder genstandens stand og alder, prisen ved nyanskaffelse af en tilsvarende genstand, samt om reparationen kan forventes at bringe genstanden tilbage i brugbar stand.

Det bemærkes, at udgifter til reparation af IT-udstyr og elektronik, der er over 5 år gammelt, ikke dækkes efter reglerne om statens selvforsikringsordning, jf. afsnit B.4.3.3. nedenfor. Med hensyn til lynnedslag og kortslutninger henvises til afsnit B.4.3.7. nedenfor.

Med hensyn til løsøre, der bliver totalskadet eller bortkommer, dækker statens selvforsikringsordning genanskaffelse af tilsvarende effekter. Ved tilsvarende effekter forstås genstande af samme karakter, og med samme anvendelsesmuligheder og funktioner, dog under hensyntagen til den almindelige teknologiske udvikling. En bortkommet arkitektlampe kan således ikke erstattes af en PH-bordlampe.

Hvis institutionen ikke ønsker at genskaffe den mistede genstand – fordi der ikke længere er behov for den - vil erstatningen skulle fastsættes til handelsværdien ved et salg umiddelbart inden forsikringsbegivenhedens indtræden. Denne værdi kan ikke antages at være større end genstandens anskaffelsespris eller nyprisen for en tilsvarende genstand. I større enkeltsager, jf. afsnit H.4. nedenfor, vil Børne- og Undervisningsministeriet kunne anmode om en konkret taksatorvurdering.

B.4.2.3 Skadeopgørelse vedr. bygninger

Ved bygningsskader dækker statens selvforsikringsordning en uændret retablering. Den beskadigede bygning kan herved bringes i samme stand som før skaden. Udgifter, som følge af ændrede myndighedskrav på tidspunktet for retableringen af en beskadiget bygning, vil dog også være dækket af statens selvforsikringsordning. Ved retableringen benyttes byggematerialer og byggemetoder, der er gængse på skadetidspunktet, og der må ikke via statens selvforsikringsordning afholdes udgifter til dyrere byggematerialer end anvendt i den beskadigede bygning. Dog kan merudgifter som følge af krav fra fredningsmyndighederne vedr. fredede bygninger dækkes, idet det herved forudsættes, at krav fra fredningsmyndighederne kan dokumenteres.

Udgifter til nødvendig brug af rådgivende arkitekter og ingeniører samt anden nødvendig sagkyndig bistand ved genopførelse og reparationsarbejde vedr. bygninger dækkes efter reglerne om statens selvforsikringsordning. Det kan være hensigtsmæssigt, at institutionerne i et geografisk område samarbejder om benyttelse af den samme sagkyndige person i sådanne sager. I større enkeltsager, jf. afsnit H.4. nedenfor, vil Børne- og Undervisningsministeriet kunne anmode om en konkret taksatorvurdering.

I forbindelse med større bygningsskader, typisk brand- eller stormskader, kan institutionen have et ønske om en ændret udformning af bygninger ud fra eksempelvis økonomiske eller pædagogiske hensyn. Det kan også i forbindelse med reparationsarbejdet efter en forsikringsbegivenhed være hensigtsmæssigt eller økonomisk at gennemføre almindelige vedligeholdelsesarbejder. Merudgifter, som følge af sådanne bygningsændringer eller vedligeholdelsesarbejde, er ikke begrundet i forsikringsbegivenheden, hvorfor sådanne merudgifter ikke kan dækkes efter reglerne om statens selvforsikringsordning, men må afholdes af institutionen selv. Det forudsættes, at merudgifter klart specificeres i den endelige opgørelse.

B.4.2.4 Om udgifter til retablering af beplantning, haveanlæg

Erstatning for træer, buske, blomster og andre planter dækkes alene med omkostninger til nyplantning af ikke over 4 år gamle planter. Dækningen er betinget af, at retablering finder sted, og at skaden ikke skal dækkes af det offentlige i henhold til beredskabsloven.

B.4.2.5 Om udgifter til redning, bevaring og oprydning

I forbindelse med eksempelvis brand-, vand- og stormskader kan det være nødvendigt med iværksættelse af hurtige afværgeforanstaltninger til redning og bevaring af de beskadigede værdier (skadebegrænsning). Omkostningerne herved dækkes efter reglerne om statens selvforsikringsordning. Tilsvarende gælder med hensyn til oprydning efter sådanne skader.

Udgifter til rengøring mv., der kan udføres af institutionens almindelige rengøringspersonale eller rengøringsselskab inden for de almindelige aftaler, dækkes ikke. Med hensyn til lønudgifter til eget personale henvises til afsnit B.4.2.9.

B.4.2.6 Om udgifter til vagtselskab og sikring efter indbrud

I forbindelse med indbrud og forsøg på indbrud vil institutionen kunne have udgifter til vagtselskab, der alarmeres ved hjælp af alarmsystem. Eventuelle gebyrer for vagtselskabets udrykning i forbindelse med indbrud og forsøg herpå kan dækkes efter reglerne om statens selvforsikringsordning. De faste udgifter ved vagtselskabet dækkes ikke.

I forbindelse med indbrud eller forsøg herpå kan der yderligere være udgifter til midlertidig sikring af bygninger – eksempelvis afdækning af ødelagte vinduer eller indgangsdøre. Udgifterne herved dækkes efter reglerne om statens selvforsikringsordning. Med hensyn til lønudgifter til eget personale henvises til afsnit B.4.2.9.

B.4.2.7 Leje af erstatningslokaler

Hvis det pga. forsikringsbegivenheder er nødvendigt at leje andre lokaler for at kunne fortsætte institutionens uddannelsesaktiviteter, dækkes udgifterne herved efter reglerne om statens selvforsikringsordning. Det, som dækkes, er alene merudgifter til leje af andre lokaler. Udgifter, som skulle have været afholdt i forbindelse med brug af egne lokaler, dækkes ikke. Dette kan eksempelvis være udgifter til vand, varme, el, rengøring og lignende.

Det er dog en forudsætning, at institutionen ikke ved en ændret planlægning kan gennemføre uddannelsesaktiviteterne i de bestående bygninger.

B.4.2.8 Særligt om reparationsarbejde mv., der udføres af eget personale

Hvis institutionen vælger at lade reparationsarbejde af løsøre udføre på eget værksted, dækkes materialeudgifter til reservedele mv. efter regning. Tilsvarende gælder, hvis institutionen vælger at lade eget personale foretage genopsætningen af IT-systemer efter forsikringsbegivenheder, der har påvirket driften af IT-systemerne (eksempelvis ved tyveri af computere, der indgår i netværk). Lønudgifter dækkes som anført i afsnit B.4.2.9. nedenfor.

B.4.2.9 Lønudgifter til eget personale

I det omfang institutionens eget personale udfører arbejde uden for normal arbejdstid med hensyn til redning, bevaring og oprydning, jf. afsnit B.4.2.5. ovenfor, eller sikring efter indbrud, jf. afsnit B.4.2.6. ovenfor, der ellers skulle have været udført af eksterne i forbindelse med forsikringsbegivenheder, kan de faktiske afholdte udgifter til over-/merarbejdsbetaling dækkes efter reglerne om statens selvforsikringsordning.

Hvis gennemførelsen af uddannelsesaktiviteterne i de bestående bygninger, jf. afsnit B.4.2.8. ovenfor, medfører arbejde uden for normal arbejdstid for institutionens eget personale i forbindelse med nødvendige flytninger af inventar eller udstyr, dækkes de faktiske afholdte udgifter til over-/merarbejdsbetaling i denne forbindelse efter reglerne om statens selvforsikringsordning.

I det omfang reparationsarbejde på eget værksted eller genopsætning af IT-systemer, jf. afsnit B.4.3.3. ovenfor, medfører arbejde uden for normal arbejdstid, kan de faktisk afholdte udgifter til over-/merarbejdsbetaling dækkes efter reglerne om statens selvforsikringsordning. Hvis arbejdet kan udføres, uden at merarbejde er nødvendigt, har institutionen ikke lidt noget tab, og lønudgiften for de pågældende i forbindelse med aktiviteterne dækkes derfor ikke efter reglerne om statens selvforsikringsordning, selv om de pågældende har været beskæftiget med afhjælpning af en forsikringsbegivenhed.

Dækningen sker med den faktiske udbetalte udgift til over-/merarbejdsbetaling. Der skal kunne fremlægges dokumentation for arbejdet uden for normal arbejdstid. Merarbejde for personale ansat uden højeste arbejdstid omfattes ikke af statens selvforsikringsordning. Dette gælder også, selvom merarbejdet har været begrundet i forsikringsbegivenheder.

B.4.3 Dækningsbegrænsninger

B.4.3.1 Generelle bemærkninger

Ved skader har institutionen en generel tabsbegrænsningspligt, dvs., at der er pligt til at søge tabet begrænset mest muligt. Dette indebærer blandt andet, at institutionen ved skader har pligt til hurtigst muligt at iværksætte foranstaltninger til at begrænse skaden, jf. også afsnit B.4.2.5. ovenfor om udgifter til redning, bevaring og oprydning. Det forudsættes i øvrigt, at institutionen ved gennemførelsen af reparationsarbejde, genopførelse af bygninger og genanskaffelse af løsøre vælger de billigst mulige løsninger, herunder overholder gældende udbudsregler mv.

Statens selvforsikringsordning omfatter ikke skader som skyldes fejlkonstruktion og materialefejl. Eksempelvis vil fugtskader på en bygning pga. en fejlkonstruktion af taget ikke kunne dækkes via statens selvforsikringsordning. Beskadigelse af kosmetisk art samt farveforskelle mellem erstattede og ikke-skaderamte genstande er ikke dækket af statens selvforsikringsordning.

B.4.3.2 Penge, frimærker og lignende

Institutionerne bør ikke ligge inde med større beløb i kontanter. Statens selvforsikringsordnings dækning af penge, pengerepræsentativer, frimærker og lignende er ved hver enkelt forsikringsbegivenhed begrænset til 3.000 kr. i almindeligt gemme og 25.000 kr. i aflåst, egentligt pengeskab.

Med et egentligt pengeskab menes et stålskab, svejset i alle sammenføjninger, aflåst med dirke- og borefri lås, og som vejer mindst 250 kg. Ved røveri og ran er dækningen tilsvarende begrænset til 25.000 kr. pr. forsikringsbegivenhed.

B.4.3.3 IT-udstyr og elektronik

Med hensyn til IT-, elektronik og lignende udstyr er levealderen begrænset pga. den tekniske udvikling. Statens selvforsikringsordning dækker derfor kun den slags effekter i en begrænset periode.

Ved IT-udstyr forstås pc'er med tilhørende udstyr såsom printer, netværksservere og lignende. Elektronik omfatter tv-, video-, foto- og av-udstyr, projektorer samt telefoner, herunder telefoncentraler og mobiltelefoner. Sådanne effekter dækkes alene efter reglerne om statens selvforsikringsordning indtil 5 år efter anskaffelsesdagen. Ved anskaffelsesdagen forstås den dag, udstyret er leveret til institutionen. Det er alderen på de nævnte effekter, der er afgørende og ikke alderen på de enkelte dele af effekten. Hvis eksempelvis en computer er blevet anskaffet 1. maj 2009, ophører dækningen pr. 1. maj 2014, og det gælder også det nye grafikkort, der blev sat i computeren pr. 1. maj 2012. Med hensyn til skader pga. lynnedslag eller kortslutninger henvises dog til afsnit B.4.3.7. nedenfor.

Det er desuden en betingelse for dækningen, at genstanden er klart og tydeligt mærket med institutionens navn på en måde, der ikke umiddelbart kan fjernes. Udgifter til retablering af data – eksempelvis databaser og selvudviklede programmer, der er gemt på IT-udstyr, og som mistes ved udstyrets bortkomst eller ødelæggelse, dækkes ikke af statens selvforsikringsordning, idet det forudsættes, at institutionen foretager fornøden kopiering af data og opbevarer sikkerhedskopierne forsvarligt.

B.4.3.4 Kunstværker

Dækningen pr. kunstværk, der ejes af institutionen, er begrænset til 30.000 kr. Ved kunstværker forstås malerier, litografier, skulpturer og lignende til udsmykning af institutionens lokaler. Med hensyn til vægmalerier, relieffer, udvendig udsmykning på eller ved bygninger, dækkes det alene for den håndværksmæssige værdi, medmindre fredningsmyndighederne kræver kunstnerisk retablering.

B.4.3.5 Låsesystemer (nøgler)

Med hensyn til udskiftning/omlægning af låsesystemer, i tilfælde hvor der er umiddelbar fare for, at bortkomne nøgler vil kunne blive benyttet til tyveri fra institutionen, jf. afsnit B.3.2.4. ovenfor, dækkes udgiften til udskiftning/omlægning kun, hvis låsesystemet er under 15 år. Alderen på låsesystemet regnes fra anskaffelsesdagen, der er den dag, låsesystemet er taget i brug af institutionen. Det er alderen på låsesystemet, der er afgørende og ikke alderen på den enkelte lås eller nøgle. Hvis eksempelvis låsesystemet er blevet taget i brug pr. 1. august 2000 ophører dækningen pr. 1. august 2015, og det gælder også låse og nøgler, der er blevet udskiftet i perioden.

Hvis institutionens bygninger er bygget over en længere periode, men der anvendes det samme låsesystem i alle bygningerne, dækkes den del af låsesystemet, der er under 15 år. Hvis eksempelvis en institution har to bygninger opført i henholdsvis 2000 og 2002, ophører dækningen af låsesystemet i henholdsvis 2015 og 2017. Ved en udskiftning/omlægning af låsesystemet i 2016 som følge af en forsikringsbegivenhed dækkes forholdsmæssigt svarende til antal låse i bygningen fra 2002.

B.4.3.6 Mangelfuld vedligeholdelse og gradvis forringelse

Institutionens bygninger og løsøre skal til stadighed vedligeholdes. Skader, der opstår pga. manglende vedligeholdelse, omfattes ikke af statens selvforsikringsordning. Særligt med hensyn til totalskadede bygninger bemærkes, at såfremt den skaderamte bygning pga. manglende vedligeholdelse er værdiforringet med mere end 30 % i forhold til nyværdi, nedsættes erstatningen under hensyntagen hertil.

Det bemærkes, at institutioner i henhold til § 11, stk. 2, i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse og i henhold til § 21, stk. 2, i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse samt i henhold til § 20, stk. 2, i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse er forpligtede til at vedligeholde deres bygninger på et forsvarligt niveau og sikre en forsvarlig standard af udstyr m.v. til de tilskudsberettigede aktiviteter. Det forudsættes på den baggrund, at situationer med manglende vedligeholdelse ikke opstår.

Tilsvarende gælder, at gradvis forringelse af bygninger og løsøre ikke dækkes af statens selvforsikringsordning. Det kan eksempelvis være pga.:

- Slid og ælde.
- Rust, tæring eller korrosion.
- Mangelfuld vedligeholdelse, jf. ovenfor.
- Genstandens egen beskaffenhed.

B.4.3.7 Særligt vedr. lynnedslag og kortslutninger

Med hensyn til skader i elektriske installationer pga. lynnedslag gælder, at dækningen med hensyn til IT-udstyr og elektronik er begrænset i tid som beskrevet i afsnit B.4.3.3.

Med hensyn til alarm- og kontrolanlæg, der bliver beskadiget pga. lynnedslag gælder, at de kun dækkes, hvis anlægget er under 25 år. Dækning af kortslutningsskader i IT-udstyr, tv-, video- og av-udstyr, samt alarm- og kontrolanlæg er betinget af, at de pågældende effekter er under 2 år på skadestidspunktet.

Med hensyn til elinstallationer i form af hovedtavler, gruppefordelingstavler, ledninger herunder ledninger til hardware, samt telefonsystemer gælder, at de kun dækkes, hvis de er under 25 år. Det er yderligere en betingelse, at installationen eller dens anvendelse ikke har været i strid med stærkstrømsbekendtgørelsen.

Alderen på de nævnte effekter regnes fra anskaffelsesdagen, der er den dag, effekten er leveret til institutionen (ved alarm- og kontrolanlæg samt elinstallationer den dag, de overgik fra entreprenør eller leverandør til institutionen). Det er alderen på de nævnte effekter, der er afgørende, og ikke alderen på de enkelte dele af effekten. Hvis eksempelvis et alarm- og kontrolanlæg er blevet installeret pr. 1. september 1990, ophører dækningen pr. 1. september 2015, og det gælder også dele, der er udskiftet i perioden.

B.4.3.8 Vandskade pga. vandindtrængning i kælderlokaler

Som anført i afsnit B.3.7.4 ovenfor dækkes vandskader i kælderlokaler efter reglerne om statens selvforsikringsordning. Løsøre i kælderlokaler dækkes dog ikke, hvis et kælderlokale ved gentagne oversvømmelser har vist sig uegnet til opbevaring.

B.4.3.9 Tab som dækkes af tredjemand

I det omfang tabet kan dækkes af en tredjemand, eksempelvis en reparatør, leverandør, entreprenør eller transportør, der er ansvarlig ifølge indgået aftale, garantiforpligtelser, almindelige erstatningsretlige regler eller efter lov, dækkes tabet ikke efter reglerne om statens selvforsikringsordning, da institutionen er forpligtet til at søge sit tab dækket hos tredjemand. Skader, der er omfattet af service- eller vedligeholdelsesabonnement, skal dækkes via abonnementet.

Med hensyn til den situation, at tredjemand er ansvarlig for skader på institutionens bygninger eller løsøre efter almindelige erstatningsretlige regler henledes opmærksomheden på § 19, stk. 1-3 i lov om erstatningsansvar, jf. LBK nr. 1070 af 24/08/2018:

(<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=192383>), der har følgende ordlyd:

”§ 19. I det omfang en skade er dækket af en tingsforsikring eller en driftstabsforsikring, er der ikke erstatningsansvar.

Stk. 2. Reglen i stk. 1 gælder ikke, såfremt:

- 1) den erstatningsansvarlige har forvoldt skaden forsætligt eller ved grov uagtsomhed, eller
- 2) skaden er forvoldt ved udøvelse af offentlig eller erhvervsmæssig virksomhed eller virksomhed, der kan ligestilles hermed.

Stk. 3. Har en arbejdstager forvoldt en skade, der er dækket af en tingsforsikring, en driftstabsforsikring eller arbejdsgiverens ansvarsforsikring, ifalder arbejdstageren ikke erstatningsansvar, medmindre skaden er forvoldt forsætligt eller ved grov uagtsomhed.”

Da institutionen er omfattet af statens selvforsikringsordning, vil domstolene formentlig anse forsikring for tegnet, jf. erstatningsansvarslovens § 19, stk. 1, hvorfor institutionen alene vil kunne få et tab dækket af tredjemand i det omfang, skaden er forvoldt af tredjemand ved grov uagtsomhed eller med for-

sæt. Hvis en elev ved simpel uagtsomhed for eksempel kommer til at forvolde en skade på institutionens bygninger eller løsøre, vil der således ikke være erstatningsansvar.

Hvis eleven forvolder skaden ved grov uagtsomhed eller forsæt, vil vedkommende kunne ifalde erstatningsansvar, jf. erstatningsansvarslovens § 19, stk. 2, nr. 1. Hvis en ansat ved institutionen forvolder en skade på institutionens bygninger eller løsøre ved simpel uagtsomhed, vil der ikke være erstatningsansvar, jf. erstatningsansvarslovens § 19, stk. 3, medmindre skaden er forvoldt ved grov uagtsomhed eller forsæt. I den situation skal der efter erstatningsansvarslovens § 23, stk. 3, jf. stk. 1, henses til den ansattes skyld, stilling og omstændighederne i øvrigt.

B.5 Institutionens sagsbehandling ved skade på bygninger og løsøre

B.5.1 Når skaden sker

Ved skader på institutionens bygninger og løsøre er det institutionen selv, der hurtigst muligt iværksætter de nødvendige foranstaltninger til skadens udbedring med henblik på at sikre en uforstyrret fortsættelse af institutionens aktiviteter. Det er institutionen selv, der rekvirerer håndværkere og reparatører eller fortager genanskaffelse af bortkommet eller totalskadede løsøre under overholdelse af gældende udbudsregler m.v., idet det forudsættes, at der udvises størst mulig sparsommelighed.

Det forudsættes således, at der ved reparationsarbejde på bygninger eller løsøre altid indhentes mindst 2 tilbud, når udgiften ved skaden skønnes at ville overstige 50.000 kr. (inkl. moms). Tilsvarende forudsættes det, at der indhentes mindst 2 tilbud ved genanskaffelse af bortkommet eller totalskadede løsøre til en samlet værdi over 50.000 kr. (inkl. moms), medmindre genanskaffelse kan ske via en fast indkøbsaftale, som institutionen er tilsluttet – for eksempel de af Børne- og Undervisningsministeriet indgåede indkøbsaftaler. Manglende indhentelse af mindst to tilbud i de anførte situationer eller manglende overholdelse af udbudsreglerne i øvrigt, kan have betydning for det beløb, der godkendes til dækning efter reglerne om statens selvforsikringsordning.

Ved enkeltskader, hvor de samlede udgifter skønnes at overstige selvriskoen, jf. afsnit H.4. nedenfor, skal institutionen altid underrette Børne- og Undervisningsministeriet, før reparationsarbejdet iværksættes. Institutionen skal dog straks iværksætte de umiddelbart nødvendige foranstaltninger til sikring og redning af værdier efter de ovenfor anførte principper.

I sådanne større enkeltssager vil Børne- og Undervisningsministeriet kunne anmode om en konkret taksatorvurdering. Hvis institutionen ikke underretter Børne- og Undervisningsministeriet, når de samlede udgifter skønnes at overstige den gældende selvrisiko, vil forsikringsbegivenheden kunne afvises fra dækning efter reglerne om statens selvforsikringsordning.

Er der tale om totalskade, eller er skaden så omfattende, at der kan opstå spørgsmål om væsentlige ændringer af bygninger eller anlæg eller driften heraf, kan der kun disponeres med særskilt forudgående tilslutning fra Finansudvalget, jf. pkt. 2.4.4 i Finansministeriets budgetvejledning af 2016.

Ved større skader kan det derfor, efter omstændighederne, være nødvendigt at indhente Finansudvalgets samtykke før iværksættelse af reparationsarbejdet mv. Er årsagen til forsikringsbegivenheden røveri, ran, indbrudstyveri eller forsøg herpå, samt anden kriminell adfærd som eksempelvis brandstiftelse, skal institutionen straks foretage anmeldelse til politiet. Ved anmeldelse anføres, at institutionen er "Selvforsikret". Hvis politiet finder de ansvarlige, og der rejses straffesag mod dem, vil politiet normalt kontakte institutionen med henblik på, at der kan rejses erstatningskrav mod de ansvarlige i forbindelse med straffesagen. Det forudsættes, at institutionen i så fald møder op og gør erstatningskravet gældende.

B.5.2 Krav til dokumentation ved anmeldelse vedr. bygninger og løsøre

Institutionen har en selvrisiko på 1 % af institutionens samlede indtægter i finansåret, jf. afsnit H.2. nedenfor. Dette indebærer, at institutionen selv skal afholde de udgifter til forsikringsbegivenheder i løbet af året, som samlet set ikke oversiger selvrisikoen.

For at Børne- og Undervisningsministeriet kan vurdere, om de afholdte udgifter til forsikringsbegivenheder i løbet af året kan indgå i opgørelsen af institutionens samlede udgifter til forsikringsbegivenheder i det pågældende finansår, skal institutionen løbende sikre og opbevare dokumentation for hver enkelt forsikringsbegivenhed i årets løb, idet udokumenterede forsikringsbegivenheder ikke vil indgå i Børne- og Undervisningsministeriets vurdering af, hvorvidt institutionens samlede udgifter til forsikringsbegivenheder har oversteget selvrisikoen. Dokumentationen skal alene forelægges Børne- og Undervisningsministeriet, hvis institutionen vurderer, at dens samlede udgifter til forsikringsbegivenheder omfattet af statens selvforsikringsordning i et givet år har oversteget selvrisikoen, jf. afsnit H.2. nedenfor.

For hver forsikringsbegivenhed, der medfører skade på bygninger eller løsøre, skal institutionens dokumentation indeholde følgende:

- A.** Adressen, hvor forsikringsbegivenheden er sket.
- B.** Tidspunktet for forsikringsbegivenheden.
- C.** En beskrivelse af forsikringsbegivenheden og dens følger, herunder en beskrivelse af det konkrete hændelsesforløb, dvs. hvad eller hvem der forvoldte skaden, og hvordan eller hvorledes dette skete.
- D.** Ejerforholdet til det skaderamte.
- E.** Eventuel anmeldelse til politiet med vedlagt kopi af kvittering for anmeldelse.
- F.** Oversigt over, hvad der blev beskadiget eller bortkom ved forsikringsbegivenheden, herunder en kort beskrivelse af, hvori beskadigelsen består, og hvorledes den er afhjulpet. Ved IT-udstyr og elektronik samt låsesystemer anføres tillige anskaffelsestidspunktet, jf. afsnit B.4.3.3. og B.4.3.5. ovenfor. Tilsvarende ved skader pga. lynnedslag og kortslutning, jf. afsnit B.4.3.7.
- G.** Opgørelse over institutionens udgifter i forbindelse med den pågældende forsikringsbegivenhed. Det skal af opgørelsen fremgå, hvad de pågældende udgifter er blevet anvendt til, samt hvilket år de er afholdt i, jf. afsnit H.3. nedenfor. Ved løsøre, der ikke er blevet genanskaffet, jf. afsnit B.3.2. ovenfor, skal det fremgå, hvorledes handelsværdien er blevet fastsat. Ved bygningsskader, hvor institutionen har foretaget bygningsændringer eller vedligeholdelsesarbejde i forbindelse med udbedring efter forsikringsbegivenheden, jf. afsnit B.4.2.3. ovenfor, anføres dette og merudgifterne specificeres i opgørelsen. Institutionen skal opbevare de relevante bilag, men de skal alene indsendes til Børne- og Undervisningsministeriet, såfremt institutionen anmodes herom.
- H.** Ved skader over 50.000 kr. (inkl. moms) oplyses, jf. afsnit B.5.1. ovenfor, hvor mange tilbud, der er indhentet samt tilbudsgivers identitet og pris. Hvis der ikke er indhentet tilbud, fordi der er anvendt indkøbsaftaler, oplyses dette.

I. Andre oplysninger af betydning for bedømmelse af forsikringsbegivenheden.

Børne- og Undervisningsministeriet vil kunne anmode institutionen om yderligere oplysninger. Om den nærmere fremgangsmåde ved anmeldelse henvises i øvrigt til afsnit H.1. nedenfor.

B.5.3 Løsøre, der bliver fundet igen

I tilfælde af tyveri af løsøre, jf. afsnit B.3.2., kan det ske, at det bortkomne løsøre bliver fundet af politiet eller på anden måde kommer tilbage i institutionens besiddelse. Hvis institutionen ikke har nået at foretage genanskaffelse, er der ikke lidt et tab, og der er således ikke noget, der kan dækkes efter reglerne om statens selvforsikringsordning. Hvis det genfundne løsøre er beskadiget, dækkes reparationsudgifter, jf. afsnit B.4.2. ovenfor, i det omfang de ikke kan dækkes af en ansvarlig gerningsmand.

Hvis institutionen har foretaget genanskaffelse af det bortkomne løsøre, og der ikke i øvrigt er behov for det genfundne løsøre, sælges det i overensstemmelse med Finansministeriets budgetvejledning 2016, pkt. 2.3.4. om ”Salg af brugt materiel”, jf.

(<http://www.fm.dk/publikationer/2015/budgetvejledning-2016>), hvorefter:

”For salg af brugt materiel gælder, at der skal søges opnået det største mulige provenu. Dette kan ske ved offentlig auktion eller ved salg på anden måde, hvor det kan godtgøres, at prisen svarer til markedsprisen, f. eks. ved at der foreligger et kontrolbud.”

Indtægten ved salget skal modregnes i institutionens selvforsikringsudgifter for det pågældende år. Hvis institutionen har behov for det genfundne løsøre, kan udgiften til anskaffelse af erstatningsløsøre ikke regnes med i institutionens selvforsikringsudgifter for det pågældende år. Derimod kan eventuelle reparationsudgifter ved det genfundne løsøre dækkes, jf. afsnit B.4.2.2. ovenfor, i det omfang de ikke kan dækkes af en ansvarlig gerningsmand.

B.6 Institutionens udgifter til moms

B.6.1 Generelle bemærkninger

For institutioner, der er godkendt efter lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, jf. LBK nr. 597 af 16/05/2019 (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=209285>), for institutioner, der er godkendt efter lov om institutioner for almen- og gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., jf. LBK nr. 596 af 16/05/2019

(<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=209284>) og for institutioner, der er godkendt efter lov om institutioner for forberedende grunduddannelse, jf. LBK nr. 604 af 24/05/2019

(<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=209292>), kompenseres institutionernes udgifter til betaling af afgifter i henhold til Bekendtgørelse om momskompensation til institutioner for erhvervsrettet uddannelse, institutioner for almen- og gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse, erhvervsakademier, professionshøjskoler m.fl., jf. BEK nr. 1168 af 08/12/2008:

(<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=122497>).

Ved institutionernes momsregistrerede virksomhed – eksempelvis i forbindelse med landbrug eller momspligtige indtægtsdækket virksomhed – får institutionen købsmomsen refunderet efter bestemmelserne i momsloven. Udgifter til moms i forbindelse med forsikringsbegivenheder indgår derfor ikke i skadeopgørelsen i det omfang momsudgiften enten godtgøres via momskompensationsordningen eller momsloven. Det er således alene udgifter til moms, der ikke er blevet godtgjort, som kan indgå i skadeopgørelsen. For yderligere information vedrørende momskompensation henvises til Børne- og Undervisningsministeriets hjemmeside:

<https://www.uvm.dk/institutioner-og-drift/oekonomi-og-drift/regulerede-institutioner/tilskud-til-institutioner/tilskudsformer/momskompensation>.

B.6.2 Statsinstitutioner

Statsinstitutioner er efter gældende regler omfattet af den statslige købsmomsordning, som indebærer, at statsinstitutionerne får deres faktiske udgifter til ikke-fradragsberettiget købsmoms refunderet af Finansministeriets centrale momsreserve. Udgifter til moms i forbindelse med forsikringsbegivenheder fratrækkes derfor skadeopgørelsen.

C. Motorkøretøjsforsikring

C.1 Generelle bemærkninger om forsikring af motorkøretøj

Motordrevne køretøjer, der tilhører institutionen, er omfattet af statens selvforsikringsordning. Der skal således ikke tegnes lovpligtig ansvarsforsikring, jf. kapitel 16 i færdselsloven, jf. LBK nr. 1324 af 21/11/2018 (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=204976>) eller kaskoforsikring for institutionens motorkøretøjer. Ved motorkøretøjer forstås i det følgende registreringspligtige motorkøretøjer, dvs. biler, traktorer og lignende. Med hensyn til ikke registreringspligtige motorkøretøjer henvises til afsnit D.1. nedenfor.

Ifølge § 6, stk. 2 i Finansministeriets cirkulære nr. 9783 af 9. december 2005: (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=5874>) kan der tegnes ansvarsforsikring for tjenestebiler med kørsel i udlandet, samt tillige forsikringer af type og indhold, som kræves i det pågældende land. Ved salg af institutionens motorkøretøjer skal den nye ejer orienteres om, at vedkommende selv skal tegne de nødvendige forsikringer, idet statens selvforsikringsordning alene omfatter køretøjet indtil overdragelsestidspunktet, dvs. det tidspunkt hvor institutionen overdrager brugsretten til køretøjet til den nye ejer.

Ved leje (herunder leasing) af motorkøretøjer kan der tegnes en separat ansvarsforsikring. Dette fraviger hovedreglen om, at institutioner ikke må tegne forsikringer. Det skyldes, at motorkøretøjer, der lejes eller leases ikke er omfattet af undtagelsen i § 109 i færdselsloven, der anfører, at motorkøretøjer, der tilhører staten eller en kommune, er undtaget fra forsikringspligt efter § 105. Dette skyldes, at det er udlejer eller leasingselskabet, der er ejer af motorkøretøjet og ikke institutionen.

Det følger af § 4 i Finansministeriets cirkulære nr. 9783 af 9. december 2005 om selvforsikring i staten (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=5874>), at der skal tegnes forsikringer, hvor dette kræves ifølge lovgivningen. Der skal således tegnes en ansvarsforsikring for motorkøretøjet, § 105 i færdselsloven. Det skal bemærkes, at forsikringsudgifterne ikke indgår i institutionernes opgørelse af selvforsikringsudgifter. Det forudsættes, at leasingen efter gældende bevillingsregler er tilladt, jf. Finansministeriets Budgetvejledning 2016, pkt. 2.4.10.

Nedenfor gives i afsnit C.2. en gennemgang af hovedregler for den lovpligtige ansvarsforsikring, i afsnit C.3. beskrives indholdet af den kaskoforsikring, der er indeholdt i statens selvforsikringsordning, og i afsnit C.4. gives en række uddybende bemærkninger om dækningen af føreren og passagerne. I afsnit C.5. behandles ansattes brug af egne motorkøretøjer til tjenstlige formål, og i afsnit C.6. beskrives forhold omkring institutionens behandling og dokumentation i sager vedr. motorkøretøjsforsikring. Det skal understreges, at gennemgangen i afsnit C.2.-C.4. ikke er en udtømmende gennemgang af dansk rets regler om emnet. Der må herom henvises til den juridiske litteratur.

C.2 Den lovpligtige ansvarsforsikring

C.2.1 Generelle bemærkninger

Den lovpligtige ansvarsforsikring dækker det ansvar, der kan opstå i forbindelse med brugen af institutionens motordrevne køretøjer. Det gælder også det ansvar, der kan opstå i forbindelse med tredjemandes uberettigede brug af institutionens motorkøretøjer. De nærmere regler om ansvarsgrundlaget fremgår af § 101-103 i færdselsloven, Jf. LBK nr. 1324 af 21/11/2018 (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=204976>):

”§ 101. Den, der er ansvarlig for et motordrevet køretøj, skal erstatte skader, som køretøjet volder ved færdselsuheld eller ved eksplosion eller brand, der hidrører fra brændstofanlæg i køretøjet.

Stk. 2. Erstatningen for personskade eller tab af forsørger kan nedsættes eller bortfalde, hvis skadelidte eller afdøde forsætligt har medvirket til skaden. Erstatningen kan endvidere nedsættes og i særlige tilfælde bortfalde, hvis skadelidte eller afdøde ved grov uagtsomhed har medvirket til skaden.

Stk. 3. Erstatningen for tingsskade kan nedsættes eller bortfalde, hvis skadelidte forsætligt eller uagtsomt har medvirket til skaden.”

”§ 102. Hvis et motordrevet køretøj volder skade på anden måde end nævnt i § 101, stk. 1, skal den, der er ansvarlig for køretøjet, betale erstatning efter lovgivningens almindelige regler.”

”§ 103. Personskade eller tab af forsørger, der er en følge af sammenstød mellem motordrevne køretøjer, erstattes efter reglerne i § 101, stk. 1 og 2.

Stk. 2. Sker der tingsskade ved sammenstød mellem motordrevne køretøjer, afgøres det under hensyn til de foreliggende omstændigheder, om og med hvor stort et beløb erstatning bør ydes.”

Når et motorkøretøj er impliceret i et færdselsuheld, er det således altid motorkøretøjets ansvarsforsikring, der skal betale erstatning for den personskade, der er sket (objektivt ansvar). Det gælder også, selvom føreren af motorkøretøjet var uden skyld i færdselsuheldet. Hvis skadelidte har handlet groft uagtsomt eller forsætligt, kan erstatningen blive nedsat eller helt bortfalde. Efter domspraksis stilles endog meget store krav før, at der statueres grov uagtsomhed. Det bemærkes, at ansvarsforsikringen også dækker skader, der måtte forvoldes af motorkøretøjet under tyves brug af dette.

C.2.2 Tingsskade

Med hensyn til tingsskade, der forvoldes ved sammenstød mellem motorkøretøjer, sker der en fordeling af ansvaret under hensyntagen til de begående fejl. Reglerne om fordeling af ansvaret for tingsskade ved sammenstød mellem motorkøretøjer kan kortfattet opstilles således:

- Hvis hovedårsagen til sammenstødet er den ene parts kørselsfejl (den skadevoldende part), må den skadevoldende parts ansvarsforsikring erstatte modpartens tingsskade. I dette tilfælde forudsættes modparten ikke at have udvist sådan uagtsomhed, at det kan medføre nedsættelse af erstatning som følge af egen skyld.
- Hvis begge parter har udvist kørselsfejl, fordeles de samlede tingsskader i forhold til de udviste kørselsfejls grovhed. Ansvarsforsikringen for institutionens motorkøretøj skal således dække modpartens tingsskade i forhold til den udviste skyld. Modpartens ansvarsforsikring skal dække tingsskaden på institutionens motorkøretøj i forhold til den af modpartens udviste skyld.
- Hvis de nærmere forhold omkring sammenstødet ikke kan klarlægges, sker der en lighedeling af ansvaret, således at hver part betaler halvdelen af den samlede skade.

På forsikringsoplysningens hjemmeside er der mulighed for at downloade en række relevante pjecer, jf. (www.forsikringoplysning.dk).

Ved tingsskade på en ikke-motoriseret modpart, eksempelvis en cyklist, hvis cykel ødelægges ved en påkørsel, afgøres det efter almindelige erstatningsregler, om cyklisten vil kunne kræve erstatning for ødelæggelsen af cyklen. Der skal således i den situation foretages en vurdering af, hvem der har skylden for uheldet. Angående den ikke-motoriserede modparts erstatningsansvar over for institutionens motorkøretøj, se nedenfor afsnit C.3.1. For cyklistens eventuelle personskade gælder det objektive ansvar, jf. ovenfor.

C.2.3 Hvilke erstatningskrav dækkes af den lovpligtige ansvarsforsikring

Opgørelsen af størrelsen af skadelidtes erstatningskrav for personskade er reguleret i lov om erstatningsansvar, jf. LBK nr. 1070 af 24/08/2018

(<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=192383>). Vedrørende dæknings af personskade ved færdselsuheld henvises til afsnit C.4 Om opgørelse af erstatningskrav for personskade henvises til afsnit D.3.3. nedenfor. Med hensyn til tingsskader vil modpartens forsikringsselskab typisk fremsende et erstatningskrav med tilhørende taksatorrapport, der vil kunne lægges til grund, hvis institutionen må anerkende erstatningsansvaret, jf. afsnit C.2.1. ovenfor.

Hvis modpartens motorkøretøj kan sættes i stand, vil erstatningskravet skulle svare til reparationsomkostningerne. Hvis motorkøretøjet er blevet totalskadet, vil erstatningskravet svare til kontantprisen, inkl. leveringsomkostningerne for et motorkøretøj af samme mærke, model, alder, kilometertal og vedligeholdelsesstand, som det totalskadede motorkøretøj på tidspunktet for skadens indtræde.

Efter en reparation kan motorkøretøjet have fået end mindre salgsværdi end den salgsværdi, det havde umiddelbart før færdselsuheldet. I denne situation kan der kræves erstatning for værdiforringelsen, hvis en række betingelser er opfyldt:

- Der skal være tale om et nyere motorkøretøj, dvs. typisk ikke over 2-3 år gammelt.
- Der skal være tale om en større skade, dvs. at reparationen som hovedregel mindst skal koste 20-30 % af det beskadigede motorkøretøjs værdi umiddelbart før uheldet.

Erstatning for værdiforringelse skal dække det skønsmæssige værditab, som motorkøretøjet har fået som følge af uheldet. Erstatningen vil normalt svare til 5-20 % af reparationsudgifterne, men vil i øvrigt afhænge af køretøjets alder, kilometerstand samt skadens karakter og omfang. Eksempelvis vil en udskiftning af airbags ikke forringe værdien af en bil. Hvis modparten bruger sit motorkøretøj erhvervmæssigt eller ikke kan undvære det, for eksempel fordi vedkommende ikke kan bruge offentlige transportmidler, eller det vil være forbundet med meget store tidsmæssige gener at benytte andre transportmidler, kan der stilles krav om betaling for leje af erstatningsbil.

Erstatning for leje af erstatningsbil skal kun betales i ”netto” reparationstiden, dvs. der skal kun betales for den tid, der er afsat til reparationen, men ikke for eksempel ventetid på reservedele. Der betales normalt ikke for erstatningsbil i weekender eller på helligdage. Ved totalskade betales normalt i maksimalt to uger. Den erstatning, der kan betales, svarer til de dokumenterede udgifter til leje af en tilsvarende bil som den beskadigede med fradrag for sparet slitage m.v. på egen bil.

På forsikringsoplysningens hjemmeside er der mulighed for at downloade en række relevante pjecer, jf. (www.forsikringogpension.dk), samt få oplysninger om størrelsen af det aktuelle fradrag.

Ved skader på institutionens motorkøretøjer forvoldt af en erstatningsansvarlig modpart vil der kunne rejses samme erstatningskrav mod modparten som anført ovenfor. Det kan overlades til taksatoren for modpartens forsikringsselskab at besigtige skaden på institutionens motorkøretøj.

C.3 Kaskoforsikring

C.3.1 Generelle bemærkninger

Kaskoforsikringen dækker skader på institutionens motorkøretøjer eller leasede motorkøretøjer, herunder tab af køretøjet ved tyveri eller røveri. Det er en forudsætning for dækning af kaskoskader efter reglerne om statens selvforsikringsordning, at køretøjet af institutionen ikke er blevet anvendt til formål, der er institutionens uddannelsesformål uvedkommende, jf. Finansministeriets cirkulære nr. 9783 af 9. december 2005 om selvforsikring i staten mv.

(<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=5874>).

Hvis motorkøretøjet beskadiges under eksempelvis en ansats uberettigede anvendelse af køretøjet til ikke tjenstlige formål, dækkes det ikke af statens selvforsikringsordning. Det er derfor vigtigt, at institutionen nøje fører kontrol med, at dens motorkøretøjer alene anvendes til formål, der er institutionen vedkommende. Kaskoskader i forbindelse med elevernes godkendte anvendelse af institutionens motorkøretøjer i forbindelse med deres uddannelse anses som institutionen vedkommende. Det er altid en forudsætning for dækning af kaskoskader, at føreren havde kørekort og ikke var påvirket af alkohol eller euforiserende stoffer.

Kaskoskader på institutionens motorkøretøjer, der er opstået i forbindelse med tredjemands tyveri eller røveri af motorkøretøjet er dækket. Særligt med hensyn til tyveri af motorkøretøjer bemærkes, at de ikke må efterlades ulåst eller med nøglen siddende i tændingslåsen. Dette gælder også, selvom det kun er ganske kortvarigt, eksempelvis i forbindelse med betaling på en tankstation. I disse situationer vil kaskoforsikringen ikke dække tabet af køretøjet, da der vil være tale om grov uagtsomhed.

I situationer, hvor en ikke-motoriseret modpart, eksempelvis en cyklist, forvolder skade på institutionens køretøjer, vil vedkommende normalt ikke være erstatningsansvarlig, medmindre vedkommende har handlet med forsæt, handlet groft uagtsomt eller forvoldt skaden ved udøvelse af offentlig eller erhvervsmæssig virksomhed. Baggrunden herfor er bestemmelserne i § 19, stk. 1-2, i lov om erstatningsansvar, jf. LBK nr. 1070 af 24/08/2018

(<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=192383>), der har følgende ordlyd:

”§ 19. I det omfang en skade er dækket af en tingsforsikring eller en driftstabsforsikring, er der ikke erstatningsansvar.

Stk. 2. Reglen i stk. 1 gælder ikke, såfremt:

- 1) den erstatningsansvarlige har forvoldt skaden forsætligt eller ved grov uagtsomhed, eller
- 2) skaden er forvoldt ved udøvelse af offentlig eller erhvervsmæssig virksomhed eller virksomhed, der kan li-gestilles hermed.”

Da institutionen er omfattet af statens selvforsikringsordning, vil domstolene formentlig anse forsikring for tegnet, og der vil ikke være erstatningsansvar for skadevolder, jf. erstatningsansvarslovens § 19, stk. 1.

Kaskoforsikringen omfatter i øvrigt ikke fabrikations- eller konstruktionsfejl eller skade, der er en følge heraf eller af vejrligets påvirkninger, som for eksempelvis tæring, rust eller frostsprængning, eller den forringelse af motorkøretøjet, der er en følge af slitage, herunder stenslag i lak, ridser og lignende.

C.3.2 Hvad dækkes af kaskoforsikringen

Ved skader kan motorkøretøjet enten blive beskadiget med mulighed for efterfølgende istandsættelse eller blive totalskadet, herunder bortkomme. Statens selvforsikringsordning dækker reparationsudgifter efter regning til at sætte køretøjet i samme stand som før skaden. Medfører reparationen en forbedring

af køretøjet, dækkes den del af reparationsudgiften, der svarer til den skete forbedring af køretøjet, ikke af statens selvforsikringsordning. Hvis institutionen vælger at lade reparationsarbejdet udføre på eget værksted, dækkes materialeudgifter til reservedele mv. efter regning. Udgifter til eventuelt merarbejde for eget personale i denne forbindelse dækkes efter principperne i afsnit B.4.2.9. ovenfor.

Ved totalskade af institutionens motorkøretøj, herunder bortkomst, beregnes erstatningen til kontantprisen, inkl. leveringsomkostningerne, for et motorkøretøj af samme mærke, model, alder, kilometertal og vedligeholdelsesstand som for et tilsvarende køretøj som det totalskadede på tidspunktet på uheldet. Dog sættes erstatningen til prisen for et fabriksnyt motorkøretøj af samme fabrikat, type og årgang som det skaderamte under forudsætning af, at institutionen har anskaffet det pågældende motorkøretøj som fabriksnyt, og skaden indtræder inden for det første år efter anskaffelsen (registreringsdatoen). En eventuel indtægt ved salg af det ødelagte motorkøretøj fragår i erstatningen.

Med hensyn til udgifter til moms forholdes som beskrevet i afsnit B.4.6.1. ovenfor. Afsavnstab (erstatningsbil) eller andet indirekte tab for institutionen dækkes ikke efter reglerne om statens selvforsikringsordning.

C.4 Særligt om forsikringsdækning for føreren og passager

C.4.1 Færdselsuheld med to parter involveret

Ved et færdselsuheld med to parter involveret er det som hovedregel modpartens ansvarsforsikring, der skal betale for den anden parts personskade, jf. afsnit C.2.1. ovenfor. Hvis institutionens motorkøretøj bliver involveret i et færdselsuheld vil det derfor altid være modpartens ansvarsforsikring, der skal betale erstatning for eventuelle personskader til føreren og passager(er) i institutionens motorkøretøj. Tilsvarende vil institutionen skulle betale erstatning til føreren og passager(er) i modpartens motorkøretøj.

C.4.2 Eneuheld, hvor institutionens motorkøretøj kører galt

I tilfælde af, at et af institutionens motorkøretøjer kommer ud for et eneuheld, eksempelvis hvis køretøjet kører ind i et vejtræ, vil passager(er) have krav på erstatning fra den lovpligtige ansvarsforsikring for køretøjet. Bestemmelserne i § 101, færdselsloven, jf. LBK nr. 1324 af 21/11/2018 (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=204976>) gælder også i forbindelse med tredjemands tyveri af køretøjet. Med hensyn til føreren er vedkommende ikke dækket af den lovpligtige ansvarsforsikring, og vedkommendes personskade ved eneuheld dækkes således ikke efter reglerne om statens selvforsikringsordning.

Hvis føreren er ansat ved institutionen, og personskaden opstår i forbindelse med tjenstlig kørsel, vil personskaden kunne anmeldes som en arbejdsskade, jf. nærmere i afsnit E.2. nedenfor. Hvis føreren er elev ved institutionen, dækkes vedkommende som udgangspunkt ikke, og institutionen bør derfor sikre sig, at vedkommende har en privat ulykkesforsikring, inden man godkender vedkommende som fører af institutionens motorkøretøj. Efter omstændighederne vil eleven dog kunne være omfattet af lov om arbejdsskadesikring, jf. nærmere afsnit E.3.nedenfor.

C.4.3 Særlige tilfælde, hvor elever er sikret som fører

I visse tilfælde kan det være fastsat i bestemmelserne om uddannelsernes indhold, at eleverne skal erhverve kørekort, herunder afprøve evner i at føre motorkøretøj ved undervisning på lukkede områder. Dette gælder for eksempel i erhvervsuddannelserne inden for transport og logistik.

I bestemmelserne om uddannelsens indhold er det fastsat, at køreundervisning skal foregå i henhold til færdselslovens regler. Køretøjet, som anvendes til øvelseskørsel på lukket område eller køreteknisk anlæg, skal derfor være dækket af en forsikring i overensstemmelse med færdselslovens kapitel 16.

Ved undervisningen på lukket område, dækkes eleven som fører efter reglerne om statens selvforsikring efter samme principper som efter kørekortbekendtgørelsen. Foregår undervisningen på køreteknisk anlæg, herunder i motorkøretøjer, der ikke tilhører institutionen, dækkes eleven også efter reglerne om statens selvforsikring efter samme principper som efter kørekortbekendtgørelsen, hvis det køretekniske anlæg ikke har tegnet en forsikring, der dækker. Opmærksomheden henledes på, at undervisningen efter de konkrete omstændighederne vil kunne være omfattet af de særlige erstatningsordninger for elever, jf. afsnit E.3 nedenfor.

C.5 Særligt om brug af ansattes motorkøretøjer til tjenstlige formål

I det omfang de ansatte bruger egne motorkøretøjer til tjenstlige formål, er det den ansattes motorkøretøjsforsikring, der skal betale for eventuelle skader. Den ansattes eventuelle selvrisiko eller bonustab er institutionen uvedkommende. Med hensyn til ydelse af kørselsgodtgørelse henvises til tjensterejseaftalens regler herom. I forbindelse med tjenstlig kørsel i eget privat motorkøretøj, vil ansatte efter omstændighederne kunne være omfattet af lov om arbejdsskadesikring, jf. nærmere i afsnit E.2. nedenfor.

C.6 Institutionens sagsbehandling ved motorkøretøjsskade

C.6.1. Når skaden sker

Når institutionens motorkøretøjer bliver involveret i et færdselsuheld, er det institutionen selv, som skal iværksætte de nødvendige foranstaltninger til udbedring af skaden på eget motorkøretøj og vurdere eventuelle erstatningskrav mod institutionen fra modparten. Hvis institutionen ikke selv ser sig i stand til at vurdere eventuelle erstatningskrav fra modparten, kan institutionen anmode en advokat om at varetage sine interesser i sagen. Børne- og Undervisningsministeriet anbefaler, at institutionen altid anmoder en advokat varetage sine interesser i sager, hvor der er sket personskade, og hvor der kan opstå spørgsmål om godtgørelse for varigt mén eller erstatning for tab af erhvervsevne. Udgiften til advokatbistand dækkes efter reglerne om statens selvforsikringsordning.

I enkeltsager, hvor de samlede udgifter til eventuelle erstatningskrav fra modparten skønnes at blive over selvrisikoen, jf. afsnit H.4. nedenfor, skal institutionen dog altid underrette Børne- og Undervisningsministeriet, før erstatningsansvaret anerkendes. Børne- og Undervisningsministeriet vil i sådanne sager kunne vælge at lade Kammeradvokaten varetage institutionens interesser i sagen. Hvis institutionen ikke underretter Børne- og Undervisningsministeriet, når de samlede udgifter til erstatning og godtgørelse skønnes at overstige selvrisikoen, vil sagen kunne afvises fra dækning efter reglerne om statens selvforsikringsordning. Tilsvarende gælder, hvis institutionen ikke vil lade Kammeradvokaten varetage institutionens interesser i sådanne sager.

Hvis institutionens kaskoskade overstiger selvrisikoen skal Børne- og Undervisningsministeriet ligeledes underrettes. Ved færdselsuheld, hvor institutionen helt eller delvist har ansvaret, vil modpartens forsikrings-selskabs taksatorrapport vedr. tingsskaden kunne lægges til grund. Institutionen forudsættes dog at vurdere taksatorrapporten i forhold til begivenhederne ved uheldet, herunder om de beskrevne forhold kan henføres til det skete færdselsuheld. Der henvises i øvrigt til afsnit C.2.2. ovenfor.

Med hensyn til kaskoskader opgøres de efter principperne beskrevet i afsnit C.3.2. ovenfor. Det forudsættes, at der ved reparationsarbejde altid indhentes mindst 2 tilbud, når udgiften ved skaden skønnes at ville overstige 50.000 kr. (inkl. moms). Ved totalskade indhentes to tilbud på købsprisen på et tilsvarende motorkøretøj, og det billigste danner grundlag for erstatningen efter reglerne om statens selvforsikringsordning. Manglende indhentelse af mindst to tilbud i de anførte situationer kan have betydning for det beløb, der godkendes af Børne- og Undervisningsministeriet til dækning efter reglerne om statens

selvforsikringsordning. Eventuelt kan institutionen miste retten til dækning af den pågældende forsikringsbegivenhed via statens selvforsikringsordning.

Er årsagen til kaskoskaden tyveri af institutionens motorkøretøj eller anden kriminel adfærd som for eksempel brandstiftelse eller hærværk, skal institutionen straks foretage anmeldelse til politiet. Ved anmeldelsen anføres, at institutionen er ”Selvforsikret”. Hvis politiet finder de ansvarlige, og der rejses straffesag mod dem, vil politiet normalt kontakte institutionen med henblik på, at der kan rejses erstatningskrav mod de ansvarlige i forbindelse med straffesagen. Det forudsættes, at institutionen i så fald møder op og gør erstatningskravet gældende.

I sager, hvor institutionens motorkøretøj har været stjålet, og der er sket skader, herunder eventuelt på tredjemands person eller ejendom, kan der opstå spørgsmål om regreskrav mod tyvene, jf. § 109, stk. 3 sammenholdt § 108, stk. 2 i færdselsloven, jf. LBK nr. 1324 af 21/11/2018 (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=204976>). Sådanne regreskrav over for førere af motorkøretøjer, der er omfattet af selvforsikringsordningen, afgøres i overensstemmelse med almindelige erstatningsretlige regler. I sager, hvor tyvenes identitet er kendt, forudsættes det, at institutionen anmoder en advokat vurdere spørgsmålet nærmere. Tilsvarende gælder, hvis tyve som passager i en institutions stjalne motorkøretøj rejser krav pga. personskade mod den lovpligtige ansvarsforsikring for institutionens motorkøretøjer, jf. ovenfor afsnit C.4.2.

C.6.2 Krav til dokumentation ved anmeldelse vedr. motorkøretøjer

Institutionen har en selvrisko på 1 % af de samlede indtægter i finansåret, jf. afsnit H.2. nedenfor. Udgifter til forsikringsbegivenheder i løbet af et finansår på sammenlagt 1 % eller derunder af de samlede indtægter i finansåret skal derfor afholdes af institutionen selv.

For at Børne- og Undervisningsministeriet kan vurdere, om de skete forsikringsbegivenheder, hvor institutionens motorkøretøjer har været involveret, kan indgå i opgørelsen af institutionens samlede udgifter til forsikringsbegivenheder i et år, skal institutionen løbende sikre og opbevare dokumentation for hver enkelt forsikringsbegivenhed i årets løb, idet udokumenterede forsikringsbegivenheder ikke vil indgå i Børne- og Undervisningsministeriets vurdering af, hvorvidt institutionens samlede udgifter til forsikringsbegivenheder har oversteget selvriskoen. Dokumentationen skal alene forelægges Børne- og Undervisningsministeriet, hvis institutionen vurderer, at dens samlede udgifter til statens selvforsikringsordning i et givet år har oversteget selvriskoen, jf. afsnit H.2. nedenfor. For hver forsikringsbegivenhed vedr. motorkøretøjer skal institutionens dokumentation indeholde følgende:

- A.** Angivelse af stedet, hvor forsikringsbegivenheden er sket.
- B.** Tidspunktet for forsikringsbegivenheden.
- C.** En beskrivelse af forsikringsbegivenheden og dens følger. Det konkrete hændelsesforløb skal beskrives præcist, herunder hvorledes skaden blev forvoldt. Som led i beskrivelsen udarbejdes en grafisk oversigt over de involverende parters placering i forhold til hinanden ved skadens indtræden. Der vedlægges kopi af korrespondance med eventuel modpart, herunder modpartens advokat eller forsikringsselskab.
- D.** Ejerforholdet til de skaderamte motorkøretøjer.
- E.** Eventuel anmeldelse til politiet. Der skal vedlægges kopi af kvittering for anmeldelse. Der henvises til afsnit C.6.1. ovenfor angående de situationer, hvor sådan anmeldelse kræves.

F. Ved kaskoskader vedlægges en oversigt over, hvad der blev beskadiget eller bortkom ved forsikringsbegivenheden, herunder en kort beskrivelse af, hvori beskadigelsen består, og hvorledes den er afhjulpet.

G. Opgørelse over institutionens udgifter i forbindelse med den pågældende forsikringsbegivenhed. Det skal af opgørelsen fremgå, hvad de pågældende udgifter er blevet anvendt til, samt hvilket år de er afholdt i, jf. afsnit H.3. nedenfor. Ved opgørelsen af tingsskade henvises til afsnit C.2.2. og C.3.1. ovenfor. Ved opgørelse af personskade henvises til afsnit D. 3.3. Institutionen skal opbevare de relevante bilag, men de skal alene indsendes til Børne- og Undervisningsministeriet, såfremt institutionen anmodes herom.

H. Ved kaskoskader over 50.000 kr. (inkl. moms) oplyses, jf. afsnit C.6.1. ovenfor, hvor mange tilbud, der er indhentet samt tilbudsgivers identitet og pris. Hvis der er anvendt indkøbsaftaler oplyses dette.

I. Kopi af eventuel korrespondance med egen advokat om forsikringsbegivenheden.

J. Andre oplysninger af betydning for bedømmelse af forsikringsbegivenheden.

Børne- og Undervisningsministeriet vil kunne anmode institutionen om yderligere oplysninger. Om den nærmere fremgangsmåde ved anmeldelse henvises i øvrigt til afsnit H.1. nedenfor.

C.6.3 Opbevaring af dokumentationen

Den i afsnit C.6.2. anførte dokumentation for uheld, som institutionens motorkøretøjer har været involveret i, skal opbevares i mindste 5 år efter uheldet. Dette gælder også selvom institutionen ikke har fået brug for dokumentationen i forbindelse med opgørelse af selvforsikringsudgifter. Afsnit C.6.4 vedrører motorkøretøjer, der bliver fundet igen. Heri fremgår, at der for stjålne motorkøretøjer, der bliver fundet, gælder tilsvarende som med løsøre, jf. afsnit B.5.3.ovenfor.

C.7 Skader på både

Hvis institutionen har en båd eller både der bruges til undervisning, vil den/de være dækket af statens selvforsikring. Der vil dog i hvert enkelt sag være tale om en vurdering og der vil være undtagelser. De ansatte vil være dækket ligesom i andre skadesituationer på institutionen, og eleverne vil være dækket under arbejdspladslignende vilkår, derfor er det vigtigt at eleverne har en fuldtids fritids ulykkesforsikring. Hvis båden beskadiges under eksempelvis en ansats uberettigede anvendelse af båden til ikke tjenstlige formål, dækkes det ikke af statens selvforsikringsordning

D. Institutionens erstatningsansvar ved personskade eller skade på andres ejendom

I forbindelse med gennemførelsen af institutionens aktiviteter kan institutionen pådrage sig et erstatningsansvar, hvis der opstår personskade eller skade på andres ejendom. Efter reglerne om statens selvforsikringsordning dækkes det erstatningsansvar efter dansk rets almindelige erstatningsregler eller i henhold til særligt lovbestemt ansvarsgrundlag, som institutionen kan ifalde for skade tilføjet personer eller andres ejendom under udøvelse af institutionens virksomhed, herunder indtægtsdækket virksomhed, samt erstatningsansvar, der pålægges institutionen som ejer eller bruger af bygninger, grundarealer eller skov. Desuden dækkes institutionens ansvar som bygherre efter dansk rets almindelige erstatningsregler.

Det skal fremhæves, at statens selvforsikringsordning ikke omfatter ansvar, som institutionen måtte pådrage sig i kontrakt. Erstatningskrav mod institutionen begrundet i misligholdelse af aftaler, omfattes således ikke af statens selvforsikringsordning. Dette gælder eksempelvis, hvis produkter eller ydelser – som institutionen skal levere - udebliver, ikke kommer rettidigt frem, ikke præsteres rettidigt eller er mangelfulde. Statens selvforsikringsordning dækker heller ikke, hvis institutionen ved aftale har påtaget sig et videregående ansvar, end der følger af dansk rets almindelige erstatningsregler.

Som et eksempel på ansvar i kontrakt kan nævnes, at en institution i forbindelse med overflytningen af en voksenlærling fra en arbejdsplads til en anden lover at foretage underretning af Jobcenteret vedr. arbejdspladsens tilskud til en voksenlærling. Hvis denne underretning ved en fejl på institutionen ikke bliver foretaget, og institutionen efterfølgende må betale kompensation for det tabte tilskud til den anden arbejdsplads, dækkes udgiften herved ikke efter reglerne om statens selvforsikringsordning.

Desuden omfatter statens selvforsikringsordning ikke erstatningsansvar pådraget i forbindelse med bortkomne genstande fra betalingsgarderober, jf. afsnit B.2.11. ovenfor. I forbindelse med indtægtsdækket virksomhed kan der tegnes forsikring for produktansvar og professionelt ansvar, jf. afsnit G. nedenfor. Dette dækkes ikke af statens selvforsikringsordning. Med hensyn til ansvar ved brug af – herunder kørsel med – registreringspligtigt motorkøretøj henvises til afsnit C.2. ovenfor. Ved brug af – herunder kørsel med – ikke registreringspligtigt motorkøretøj eller arbejdsredskab dækkes eventuelt ansvar efter retningslinjerne i nærværende afsnit D.

Statens selvforsikringsordning dækker ikke bøder eller tilsvarende, hvad enten de tilfalder det offentlige eller private. Nedenfor i afsnit D.2. beskrives en række typiske situationer, der kan medføre ansvar for institutionen. I afsnit D.3. beskrives kort de principper, erstatningskrav opgøres efter, og i afsnit D.4. beskrives institutionens behandling af erstatningskrav og krav til dokumentation ved anmeldelse af sådanne krav.

D.1 Ansvarspådragende situationer

D.1.1 Den almindelige erstatningsregel

Efter dansk rets almindelige erstatningsregler er man erstatningsansvarlig, hvis man har forvoldt en skade på person eller andens ejendom ved en handling eller en undladelse, der kan karakteriseres som uagtsom eller forsætlig. Det er en betingelse for ansvarspådragelse, at det uforsvarlige forhold har forårsaget eller medvirket til skaden. Der skal således være årsagsforbindelse mellem det uforsvarlige forhold og den skete skade.

Det kræves endvidere, at der er en vis rimelig sammenhæng mellem det uforsvarlige forhold og den forvoldte skade, dvs. der skal foreligge ”adækvans”, forstået på den måde, at skaden skal have været en påregnelig følge af det uforsvarlige forhold. Det kan kort udtrykkes således, at man ikke ifalder erstatningsansvar for den skade, som institutionen ikke ved anvendelse af almindelig fornuft og forudseenhed kunne have grund til at regne med som en følge af handlingen eller undladelsen.

Det er som udgangspunkt skadelidte, som skal bevise, at vedkommende har et erstatningskrav mod institutionen. Hvis skaden og dens årsag er bevist, vil bevisbyrden for, at eventuelle yderligere foranstaltninger fra institutionens side ikke ville have forhindret skaden efter omstændighederne kunne påhvile institutionen. Selvom et erstatningsansvar skulle være pådraget, kan en erstatning bortfalde eller nedsættes, hvis skadelidte har udvist egen skyld. Der skal dog være tale om en ganske betydelig uagtsomhed fra skadelidtes side, før dette efter retspraksis sker.

Det er ved ansattes personskade vigtigt at være opmærksom på, at det forhold, at en personskade anerkendes som en arbejdsskade, ikke er ensbetydende med, at der ville være erstatningsansvar efter dansk rets almindelige erstatningsregler. Efter lov om arbejdsskadesikring er der et objektivi ansvar, hvis skaden opfylder definitionen på en arbejdsskade. Dvs. der ikke stilles krav om, at arbejdsskaden skal kunne henføres til ansvarspådragende forhold hos institutionen. Der henvises i øvrigt til afsnit E.1. og E.2.1. nedenfor vedr. lov om arbejdsskadesikring. Med hensyn til elever, der er omfattet af nytteprincippet, de særlige erstatningsordninger eller en arbejdsgivers sikringspligt via ansættelsesforhold eller uddannelses-aftale henvises til afsnit E.3. nedenfor.

Med hensyn til reglen i § 19, stk. 1 i lov om erstatningsansvar, jf. LBK nr. 1070 af 24/08/2018: (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=192383>), om at erstatningsansvar bortfalder, hvis skaden er dækket af en tingsforsikring eller en driftstabsforsikring, bemærkes, at det er Børne- og Undervisningsministeriets vurdering, at domstolene vil betragte selvejende uddannelsesinstitutioners virksomhed for omfattet af erstatningsansvarslovens § 19, stk. 2, nr. 2, hvorfor institutionens erstatningsansvar ikke vil bortfalde, fordi skaden anses for forvoldt ved udøvelse af offentlig eller erhvervs-mæssig virksomhed eller virksomhed, der kan ligestilles hermed.

Nedenfor i afsnit D.1.2.-6. beskrives forskellige forhold om erstatningsansvar efter dansk rets almindelige erstatningsregler. Det er vigtigt, at gøre sig klart, at en konkret sag kan indeholde flere momenter og ikke nødvendigvis passer lige ind i den her anvendte systematik. I afsnit D.2.2. beskrives en række typiske situationer, der i de senere år har været forelagt Børne- og Undervisningsministeriet. Det skal understreges, at gennemgangen i afsnit D.2. på ingen måde prætenderer at være en udtømmende gennemgang af dansk rets almindelige erstatningsregler. Der må herom henvises til retspraksis og den juridiske litteratur.

D.1.2 Arbejdsgiveransvaret

Institutionen er som arbejdsgiver ansvarlig for de skadevoldende handlinger og undladelser uden for kontraktforhold, som de ansatte måtte forvolde i tjenesten (arbejdsgiveransvaret). Arbejdsgiveren er dog ikke ansvarlig for den ansattes helt abnorme adfærd. Institutionens ansatte har qua deres ansættelsesforhold fuldmagt til at handle på institutionens vegne, og institutionen har som arbejdsgiver pligt til at betale erstatning til skadelidte for de ansvarspådragende forhold, der skyldes de ansattes handlinger eller undladelser i tjenesten. Arbejdsgiveransvaret bortfalder ikke, fordi den skadevoldende ansatte har overtrådt givne regler eller forskrifter i forbindelse med udførelse af tjenesten. Men hvis den ansattes handling eller undladelse ikke er sket i forbindelse med tjenestens udførelse, er den ikke omfattet af arbejdsgiveransvaret.

Selvom institutionen over for skadelidte hæfter for den ansattes skadevoldende handling eller undladelse, kan den ansatte være erstatningsansvarlig. Spørgsmålet om, i hvilket omfang den ansatte kan pålægges erstatningsansvar, er reguleret i § 23 i lov om erstatningsansvar, jf. LBK nr. 1070 af 24/08/2018: (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=192383>), der har følgende ordlyd:

”§ 23. Erstatning, som en arbejdsgiver har måttet udrede som følge af en arbejdstagers uforsvarlige adfærd, kan kun kræves betalt af denne i det omfang, det findes rimeligt under hensyn til den udviste skyld, arbejdstagerens stilling og omstændighederne i øvrigt.

Stk. 2. Arbejdstagerens erstatningsansvar over for skadelidte kan nedsættes eller bortfalde, hvis det findes rimeligt under hensyn til de i stk. 1 nævnte omstændigheder og til skadelidtes interesse. Erstatning, som arbejdstageren har måttet udrede, kan denne kræve betalt af arbejdsgiveren i det omfang, ansvaret endeligt skal påhvile arbejdsgiveren efter stk. 1.

Stk. 3. Bestemmelsen i stk. 1 finder tilsvarende anvendelse på arbejdsgiverens erstatningskrav mod arbejdstageren for skade, denne i øvrigt forvolder arbejdsgiveren i tjenesten.”

Hvis institutionen har betalt erstatning på grund af en ansats handlinger eller undladelser under udførelsen af tjenesten, er institutionens regresmulighed over for den ansatte begrænset, og erstatning kan kun kræves betalt af den skadevoldende ansatte i det omfang, det findes rimeligt under hensyn til den udviste skyld, arbejdstagerens stilling og omstændighederne i øvrigt.

Udgangspunktet er normalt, at den skadevoldende ansatte ikke skal betale. Kun hvis den skadevoldende ansatte har forvoldt skaden med forsæt eller ved grov uagtsomhed, vil den ansatte kunne pålægges at godtgøre institutionen den udbetalte erstatning helt eller delvis. I nyere retspraksis er det sædvanligvis arbejdsgiveren alene, der bliver erstatningsansvarlig. Børne- og Undervisningsministeriet er ikke bekendt med situationer, hvor en ansat ved en uddannelsesinstitution er pålagt personligt erstatningsansvar.

D.1.3 Ansvar for bygninger, udstyr eller inventar

Institutionen er ansvarlig for skader, der skyldes defekter eller mangler ved institutionens bygninger, udstyr eller inventar. Efter retspraksis gælder et strengt ansvar for farer, der udgår fra fast ejendom. Den, der har rådigheden over ejendommen, ifalder erstatningsansvar, medmindre der er truffet passende foranstaltninger til at afværge skaderisikoen. Bygninger, udstyr og inventar skal indrettes og vedligeholdes således, at de personer – ansatte, elever, besøgende m.fl., der opholder sig på institutionens område og/eller bruger dens udstyr eller inventar, ikke udsættes for unødigt fare.

Ved vurderingen af, hvornår et uheld skyldes ansvarspådragende defekter eller mangler ved bygninger, udstyr eller inventar, indgår blandt andet de krav, der i offentligretlige regler stilles til bygninger, udstyr eller inventar – eksempelvis Arbejdstilsynets regler om arbejdsstedets indretning og sikkerhedskrav til udstyr. Selv om der ikke stilles krav i offentligretlige regler, kan et erstatningsansvar være pådraget efter almindelige handlepligter for ejere af bygninger, udstyr eller inventar. Efter retspraksis gælder således en pligt for arbejdsgivere til at sørge for, at de ansatte arbejder under betryggende forhold.

Det er Børne- og Undervisningsministeriets opfattelse, at der formentlig gælder en lignende pligt for uddannelsesinstitutionen til at sørge for, at eleverne modtager undervisning under betryggende forhold, jf. også afsnit D.1.4. nedenfor.

D.1.4 Ansvar for arbejdets tilrettelæggelse, herunder mangelfuldt tilsyn eller instruktion

Efter retspraksis gælder, at en arbejdsgiver i vidt omfang er ansvarlig over for sine ansatte for arbejdspladsens forsvarlige indretning og arbejdets tilrettelæggelse. Herudover påhviler der arbejdsgiveren en instruktions- og tilsynspligt i forhold til de ansatte. Institutionen vil derfor kunne ifalde et erstatningsansvar, hvis skadelidte ikke har fået den fornødne instruktion i brug af udstyret, og arbejdet ikke har været tilrettelagt sikkerhedsmæssigt forsvarligt.

I forhold til eleverne gælder lignende principper – særligt i forbindelse med undervisning under arbejdspladslignende forhold i værksteder mv. Uddannelsesinstitutionen er endvidere forpligtet til at føre et passende tilsyn med eleverne i forhold til deres alder og erfaring med den aktivitet de er i gang med. For så vidt angår ansvaret for, at arbejdet planlægges, tilrettelægges og udføres fuldt forsvarligt, indebærer dette en pligt til at sikre, at de ansatte er kvalificerede til det arbejde, de sættes til, og at arbejdet udføres efter en forsvarlig procedure med korrekt brug af de rigtige redskaber. Ansvar for en korrekt tilrettelæggelse af arbejdet indebærer også en pligt til at sørge for tilstedeværelsen af det fornødne og korrekte udstyr til arbejdsopgaven.

Instruktionspligten omfatter arbejdsgiverens pligt til at instruere de enkelte ansatte om, hvordan de udfører deres arbejde sikkerhedsmæssigt korrekt, mens tilsynspligten omfatter pligten til at kontrollere, at arbejdet udføres under sikkerhedsmæssigt korrekte forhold. Arbejdsgiverens instruktion må ikke blot dreje sig om arbejdets funktionelle udførelse, men de ansatte skal udtrykkeligt oplyses om og advares mod de faremomenter, arbejdet kan indeholde.

I forhold til eleverne har institutionen efter lignende principper pligt til, at de i forbindelse med undervisning under arbejdspladslignende forhold i for eksempel værksteder modtager korrekt instruktion, samt at det fornødne og korrekte udstyr anvendes til undervisningen. Erstatningsansvar kan nedsættes eller bortfalde på grund af egen skyld hos skadelidte. Der stilles efter retspraksis store krav til egen skyld før domstolene lader erstatningsansvar nedsætte eller bortfalde som følge af egen skyld. Er skaden opstået ved en uopfordret handling fra skadelidtes side, er dette en faktor, der taler for statuering af egen skyld. Der skal imidlertid efter retspraksis være udvist en betydelig uagtsomhed, før dette vil ske.

Som udgangspunkt udgør overtrædelsen af en forskrift, herunder arbejdsmiljølovgivningens bestemmelser, et væsentligt argument for at anse en foretagen handling eller undladelse for ansvarspådragende. Hvis institutionen således i forbindelse med et uheld har fået et påbud eller forbud fra Arbejdstilsynet vil der være en kraftig formodning for, at erstatningsansvar er pådraget. Det bemærkes i den forbindelse, at eksempelvis en maskine godt kan anses for at være mangelfuld i erstatningsretlig henseende, selv om der ikke er overtrådt formelle forskrifter vedr. dens indretning.

D.1.5 Ansvarsfraskrivelse

Institutionerne kan ikke gennem aftaler fraskrive sig det erstatningsansvar, der i øvrigt måtte påhvile dem efter dansk rets almindelige erstatningsregler. Udfærdigelse af erklæringer om, at eleverne deltager i en institutions undervisningsaktiviteter på " eget ansvar", vil således ikke have betydning ved vurderingen af eventuelle erstatningsretlige spørgsmål. Det gælder også i forbindelse med studieture og lignende aktiviteter.

I forbindelse med elevernes brug af institutionens faciliteter i deres fritid – for eksempel en gymnastiksal med redskaber – vil brugen typisk ske uden nærmere tilsyn og instruktion fra institutionens side. Institutionen skal inden sådan et udlån vurdere, om brugen er forsvarlig i forhold til de pågældendes alder og erfaring, men institutionen vil i øvrigt næppe kunne drages til ansvar for eksempelvis skader opstået som følge af en forkert udført gymnastikøvelse. Derimod vil institutionen kunne drages til ansvar for skader opstået på grund af defekte gymnastikredskaber, der ikke klart har været forsynet med advarsler om, at de ikke måtte bruges på grund af defekter.

En elevs underskrift, på at vedkommende er bekendt med sikkerhedsforskrifterne i et værksted, medfører ikke bortfald af et eventuelt erstatningsansvar for institutionen, også selvom eleven efterfølgende overtræder sikkerhedsforskrifterne. Erstatningsansvaret vil i den situation blive vurderet uafhængigt af underskriften med hensyn til tilrettelæggelsen, instruktion og tilsyn.

En underskrift kan selvfølgelig være et moment, der viser, at der er givet instruktion, men det må formodes, at domstolenes vurdering vil bero på de konkrete omstændigheder, herunder en selvstændig vurdering af den faktiske instruktion. Underskrift på kendskab til sikkerhedsforskrifter kan indgå som et pædagogisk redskab i undervisningen, men vil altså ikke medføre bortfald af erstatningsansvar ved overtrædelser.

D.1.6 Ansvar for elevernes adfærd

Eleverne er i forbindelse med deres modtagelse af undervisning ikke i institutionens tjeneste, og omfattes således ikke af arbejdsgiveransvaret. Således er eleverne erstatningsansvarlige for egne skadevoldende handlinger og undladelser. Det gælder også de tilfælde, hvor de volder skade på andre elever, hvad enten det sker i frikvarterer eller i undervisningstiden. Tilsvarende gælder for skader på tredjemand.

Hvis skaden skyldes svigtende tilsyn eller manglende instruktion fra institutionens side, vil institutionen efter omstændighederne kunne drages til ansvar. I denne situation vil domstolene formentlig pålægge institutionen hele erstatningsansvaret i det indbyrdes forhold mellem elever og institutionen, jf. § 25, stk. 1 i lov om erstatningsansvar, jf. LBK nr. 1070 af 24/08/2018: (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=192383>).

D.2 Konkrete eksempler vedrørende erstatningsansvar

D.2.1 Fald pga. manglende snerydning eller glatførebekæmpelse

I overensstemmelse med det strenge ansvar for farer, der udgår fra fast ejendom kan den, der har rådighed over fast ejendom, ifalde erstatningsansvar for skader som følger af fald på sne- eller isglatte fortove, pladser og lignende ved ejendommen, såfremt der ikke er foretaget tilstrækkelig glatførebekæmpelse eller snerydning. Hvis institutionen har udliciteret glatførebekæmpelse og snerydning til et privat firma, vil institutionen som grundejer stadig være erstatningsansvarlig, hvis der sker uheld pga. mangelfuld glatførebekæmpelse og snerydning, men der vil efter omstændighederne af institutionen kunne rejses et regreskrav over for det private firma.

Hvorvidt der i erstatningsretlig forstand er foretaget tilstrækkelig glatførebekæmpelse eller snerydning beror på en konkret vurdering. I denne vurdering indgår blandt andet:

- om der færdes mange på det pågældende sted
- om uheldet sker på et tidspunkt, hvor almindelig færdsel må forventes – for eksempel i institutionens åbningstid, og
- om den skadelidte har udvist egen skyld ved at færdes på glatte fortove, pladser eller lignende med fodtøj, der klart ikke er egnet til udendørs brug om vinteren.

Der er i øvrigt nærmere bestemmelser i lov om offentlige veje m.v., jf. lov nr. 1520 af 27/12/2014 (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=167290>). Institutionens eventuelle udgifter til bøder eller foranstaltninger pålagt institutionen efter lov om offentlige veje m.v. er statens selvforsikringsordning uvedkommende.

D.2.2 Nedfaldende tagsten eller lignende

I forbindelse med stormskader på institutionens bygninger kan nedfaldende tagsten forvolde skade på tredjemandes ejendom – eksempelvis motorkøretøjer. Der vil som udgangspunkt ikke være erstatningsansvar for institutionen i denne situation, når det er en storm, der er årsag til, at tagsten blæser af og rammer motorkøretøjer. Hvis der er tale om institutionens egne motorkøretøjer vil det kunne betragtes som en kaskoskade, jf. ovenfor afsnit C.3. Tilsvarende vil der ikke være erstatningsansvar overfor naboer, hvis et træ på institutionens grund vælter under en storm og beskadiger naboejendommene. At det ikke udløser erstatning at et træ vælter, er betinget af, at skolen har passet og plejet træet, og at det er i god stand.

Hvis en tagsten derimod falder ned uden, at vejret er årsag hertil, vil institutionen formentlig være erstatningsansvarlig for eventuel forvoldt skade. Det bemærkes, at institutionerne er forpligtet til at vedli-

geholde sine bygninger på et forsvarligt niveau, jf. afsnit B.4.3.6. Det må på den baggrund forudsættes, at sådanne situationer kun undtagelsesvis kan opstå.

D.2.3 Ansvar for bygningers og lokalers indretning

Der vil kunne pålægges erstatningsansvar for skader, der skyldes uforsvarlige indretninger ved ejendommen, som institutionen burde have været klar over, og som kunne have været afværget ved passende sikkerhedsforanstaltninger, reparationer eller lignende. Efter retspraksis gælder et strengt ansvar for farer, der udgår fra fast ejendom, jf. afsnit D.1.3 ovenfor.

Institutionens bygninger og lokaler skal indrettes og vedligeholdes således, at de personer – ansatte, elever, besøgende m.fl., som opholder sig på institutionens område, ikke udsættes for unødigt skadesrisiko. Eksempelvis må fejl i anlæg eller installationer – for eksempel i de elektriske installationer – udbedres uden unødigt ophold, også selv om faren for skade kun kan opstå ved ekstraordinære handlinger. Institutionen skal, i betragtning af elevernes alder og erfaringer, være særligt opmærksom på, at der kan forekomme mindre velovervejede handlinger fra elevernes side.

Fra retspraksis kan nævnes en byretsdom, hvor en rengøringsassistent under støvsugning gled i en løber og faldt med personskade til følge. Efter bevisførelsen blev det lagt til grund, at den pågældende løber lå løst på et lakeret parketgulv, samt at flere af institutionens ansatte havde bemærket, at der var risiko for at glide i løberen. Det blev fundet godtgjort, at problemet havde været nævnt over for institutionens ledelse, som derfor burde have indset risikoen for, at nogen kunne glide i løberen, og da institutionen ikke havde truffet rimelige foranstaltninger til afværgelse af denne fare, fandtes institutionen erstatningsansvarlig.

Fra Børne- og Undervisningsministeriets administrative praksis kan nævnes en sag, hvor en elev kom til skade i forbindelse med deltagelse i en øvelse i at mime. Eleverne blev delt op i to hold, der skulle mime for hinanden. Når det var gættet, hvad der mimes, skulle mimeholdet løbe tilbage til en væg, mens det hold, der gættede, skulle forsøge at fange dem, inden de nåede væggen. Op ad væggen var placeret en ”wienerstige” af væsentlig størrelse, der i øvrigt ikke var rekvisit i øvelsen. I forbindelse med, at den første mimegåde var blevet gættet, løb eleverne frem mod væggen, og wienerstigen væltede ned på gulvet. Det lagdes til grund, at det var pga. gulvets rystelser som følge af elevernes løb, at stigen væltede.

En af eleverne faldt over stigen og kom herved til skade. Børne- og Undervisningsministeriet udtalte, at institutionen efter ministeriets vurdering i forbindelse med undervisningen har en almindelig forpligtigelse, til at sikre, at lokalernes indretning, herunder inventar, ikke frembyder faremomenter i forhold til de undervisningsaktiviteter, der gennemføres i lokalene. På den baggrund fandtes erstatningsansvaret efter omstændighederne at måtte anerkendes.

D.2.4 Ansvar for en mangelfuld sikkerhedsmæssig tilrettelæggelse af arbejde eller undervisning

Hvis der opstår skader som følge af en mangelfuld sikkerhedsmæssig tilrettelæggelse af arbejdet eller undervisningen, vil institutionen kunne ifalde et erstatningsansvar. Der vil typisk indgå flere momenter i vurderingen af sådanne sager, idet de i praksis ikke kan adskilles. Fra Børne- og Undervisningsministeriets administrative praksis kan nævnes en sag om en rygskade, som en pedel pådrog sig i forbindelse med flytning af en mindsten få meter. Stenen vejede ca. 250 kg, målte ca. 180 cm x 124 cm og var 4 cm tyk. Stenen var blevet transporteret til uddannelsesinstitutionens område af en entreprenør, og der var truffet aftale med en anden entreprenør om stenens endelige montering. Med henblik på at udføre flytningen hen til stedet for den endelige montering, blev to pedeller sendt af sted med en lastvogn med påmonteret kran.

Meningen var, at mindestenen skulle løftes op af kranen, og af kranen flyttes de få meter til stedet for den endelige montering. For at løfte stenen var det nødvendigt, at en strop fra kranen blev anbragt under stenen. Der var ikke tekniske hjælpemidler til stede udover kranen. Den ene pedel tog derfor fat i mindestenen for at løfte denne, således at den anden pedel kunne anbringe stroppen under stenen. Ved dette løft pådrog pedellen sig en rygskaade. Det lagdes til grund, at pedellen var blevet sat til at udføre et arbejde, der lå ud over det sædvanlige arbejde for en pedel, der ikke kunne forventes at have særlig erfaring med sådanne løfteopgaver.

I betragtning af mindestenens vægt og størrelse var der tale om et løft af et sådant omfang, at det lå ud over, hvad man kan foretage uden tekniske hjælpemidler eller andre redskaber. Dette bestyrkes af, at uddannelsesinstitutionen havde stillet kran til rådighed for de to pedeller ved løfteopgaven, og at institutionen havde truffet aftale med entreprenører om mindestenens transport og montering. Da uddannelsesinstitutionen havde kendskab til mindestenens størrelse og vægt, burde pedellerne ikke have været sat til at løfte stenen uden tilstedeværelsen af tilstrækkelige hjælpemidler således, at stenen kunne være løftet så stroppen kunne lægges ind under den.

Dertil kom, at pedellen ikke var instrueret i arbejdsprocessen eller advaret om risikoen for at komme til skade. Det måtte antages, at arbejdsmiljølovgivningen var overtrådt. På den baggrund var det Kammeradvokatens vurdering, at institutionen havde pådraget sig et erstatningsansvar ved tilsidesættelse af sin instruktions- og beskyttelsespligt. Der kunne ikke antages at være egen skyld hos pedellen ved at løfte mindestenen ved egen hjælp uden at sige fra.

D.2.5 Instruktion og tilsyn ved elevers brug af maskiner

Som led i uddannelserne på tekniske skoler og AMU-centrene modtager eleverne ofte undervisning under arbejdspladslignende forhold i værksteder og lignende. I disse situationer vil eleverne kunne være omfattet af de særlige erstatningsordninger, hvis kriterierne herfor er opfyldt, jf. afsnit E.3.3. nedenfor.

I forbindelse med undervisning under arbejdspladslignende forhold er elevernes manglende rutine og overblik et særligt risikomoment, der kan medføre farlige situationer. Lærerne skal derfor være opmærksomme på eleverne og gribe ind, inden der eventuelt opstår en farlig situation. Det er yderligere vigtigt, at de anvendte lokaler og udstyret er i orden, samt at den sikkerhedsmæssige tilrettelæggelse er korrekt. Hvis der opstår en skade og et af disse forhold svigtede, vil institutionen kunne ifalde et erstatningsansvar.

Fra retspraksis kan nævnes en byretsdom, hvor en elev fik to fingre beskadiget, da han ville fjerne nogle træklodser, der havde hobet sig op ved klingens på en rundsav. De nærmere omstændigheder var ikke fuldt klarlagt, men det blev lagt til grund, at uheldet skete, da eleven ville fjerne de afsavede klodser, der havde hobet sig op ved savens, hvorved en af klodserne ”kæntrede” og slog hans fingre ind mod den kørende savklinge.

Det fremgik af Arbejdstilsynets rapport, at der ikke var konstateret fejl eller mangler ved rundsaven, men institutionen blev påbudt at foretage geninstruktion af eleverne. Retten udtalte, at arbejdsmiljølovgivningen ikke fandt direkte anvendelse, men, at der ikke kan stilles mindre krav til en teknisk skole, hvor eleverne arbejder ved maskiner på samme måde som på en privat virksomhed. Sagen måtte derfor afgøres efter de samme principper som i arbejdsmiljølovgivningen med hensyn til arbejdspladsens indretning, arbejdets tilrettelæggelse, og for en arbejdsgivers instruktions- og tilsynsforpligtelse.

Efter bevisførelsen kunne det ikke lægges til grund, at der var foretaget den fornødne instruktion om den sikkerhedsmæssige betydning af, at rundsaven blev indstillet korrekt, ligesom der heller ikke blev ført det fornødne tilsyn med indstillingen af saven. Institutionen havde ikke sikret sig, at den enkelte elev evnede at betjene de opstillede maskiner, der var farlige at betjene for ukyndige. Der var ikke foretaget en individuel instruktion i brugen af rundsaven, men alene gruppevis instruktion samt stillet generelle opgaver om sikkerhedsspørgsmål. Det fremgik videre af vidneforklaringerne, at sikkerhedsinstruktionen efterfølgende var ændret. Byretten fandt institutionen erstatningsansvarlig. Selvom eleven udviste en ikke ubetydelig uforsigtighed, fandtes der ikke grundlag for at nedsætte erstatningen som følge af egen skyld.

D.2.6 Åbent hus og lignende arrangementer på institutionen

Institutionen vil som arrangør være forpligtet til at sørge for en forsvarlig tilrettelæggelse og afvikling af arrangementet således, at deltagere eller tilskuere hverken selv kommer til skade eller volder skade på tredjemand. Hvis en institution efter omstændighederne skulle ifalde et ansvar for uforsvarlig tilrettelæggelse og afvikling af arrangementet, vil det være dækket af statens selvforsikringsordning. Det bemærkes, at statens selvforsikringsordning ikke omfatter det ansvar, som tredjemand vil kunne ifalde som følge af egne handlinger i forbindelse med sådanne arrangementer.

Fra Børne- og Undervisningsministeriets praksis kan nævnes en sag, hvor en besøgende ved et åben hus arrangement faldt, da vedkommende ville bevæge sig hen over nogle brædder, som lå ved en container. Mens den besøgende var på vej hen over brædderne tog en elev fat i enden af disse. Herved væltede vedkommende og fik sine briller ødelagt. Det kunne ikke i sig selv karakteriseres som uforsvarligt at have brædderne liggende ved containeren, og institutionen havde ikke tilsidesat sin tilsynspligt, herunder også henset til elevens alder. Erstatningskravet mod institutionen blev på den baggrund afvist.

Det bemærkes, at der ikke for Børne- og Undervisningsministeriet var anledning til at vurdere spørgsmålet, om eleven i denne situation ville kunne have været pålagt et personligt erstatningsansvar.

D.2.7 Ekskursioner og studieture

I forbindelse med ekskursioner og studieture som led i undervisningen har de deltagende lærere sædvanligvis tilsynspligt med eleverne. Hvis der opstår skader, der kan tilskrives tilsidesættelse af tilsynspligten vil institutionen efter omstændighederne kunne ifalde et erstatningsansvar. Hvis der er tale om en ”privat” ekskursion, der ikke er arrangeret af institutionen, men eksempelvis af en personaleforening eller lignende, vil institutionen dog næppe kunne ifalde erstatningsansvar.

I forbindelse med udlandsrejser bør institutionen sikre sig, at eleverne er omfattet af den offentlige sygesikring - rejsesygesikring, eller at der er tegnet en syge- og hjemtransportforsikring. Fra 1. august 2014 skal eleven have det blå EU-sygesikringskort med på rejser. Læs mere på borger.dk, jf. (<http://www.borger.dk/EU-sygesikringskort>)

Institutionen kan, hvis det vurderes hensigtsmæssigt, tilbyde eleverne at formidle tegningen af en kollektiv rejseforsikring, som eleverne selv skal betale som en del af udgifterne til udlandsrejsen. Institutionen må ikke selv forsikre eleverne. Hvis eleven er under 18 år, og familien har en årsrejseforsikring, vil denne som udgangspunkt dække. Årsrejseforsikringen er i mange tilfælde indeholdt i familieforsikringen. Ved tvivlsspørgsmål kontaktes forsikringsgesellschaft, hvor de private forsikringer er tegnet.

D.2.8 Besøg på hoteller, spisesteder m.v.

I forbindelse med besøg på hoteller, spisesteder, udstillinger og lignende under ekskursioner eller studieture vil institutionen efter omstændighederne kunne ifalde erstatningsansvar, hvis besøget ikke afvikles på forsvarlig måde.

Som eksempel nævnes Højesterets dom af 9. april 1975. En institution blev anset for erstatningsansvarlig for en beskadigelse af tæpperne på et hotel ved, at eleverne (ca. 140 højskoleelever på omkring 20 år) efter en strandtur gik ind med olietilsudset fodtøj på. Institutionens ledelse var fra tidligere ture bekendt med risikoen for olieforurening og havde ved tidligere ture iværksat foranstaltninger for at få rensset fodtøjet.

Hvis en elev under et almindeligt besøg som led i institutionens undervisning på eksempelvis en kunstudstilling vælter en skulptur vil der normalt ikke kunne gøres erstatningsansvar gældende hverken over for institutionen eller eleven selv. Det er arrangøren af kunstudstillingen, der har ansvaret for en sikker opstilling af værkerne.

D.2.9 Virksomhedsforlagt undervisning (erhvervsuddannelserne)

Efter § 2, stk. 2 i lov om erhvervsuddannelser, jf. LBK nr. 957 af 17/09/2019:

(<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=210275>), kan dele af skoleundervisningen foregå i en virksomhed på grundlag af aftale mellem skole og virksomheder. Der er i disse tilfælde tale om ”virksomhedsforlagt undervisning”, der foregår i virksomhedslokaler med anvendelse af virksomhedens udstyr, men undervisningen gennemføres på institutionens vegne og dens ansvar.

I lovbemærkningerne nævnes som eksempler på virksomhedsforlagt undervisning:

- Orienterende virksomhedsbesøg.
- Undervisning i virksomhedslokaler med anvendelse af virksomhedens udstyr.
- Korterevarende praktikarrangementer under skolens ansvar.

Ved virksomhedsforlagt undervisning skal skolen i den lokale undervisningsplan beskrive nærmere, hvordan den virksomhedsforlagte undervisning bidrager til at opfylde delmål og læringsaktiviteter i den relevante del af undervisningen. Skolen skal i bedømmelsesplanen have procedurer for vurdering af, om eleven har nået målene for den virksomhedsforlagte undervisning. Endeligt skal den virksomhedsforlagte undervisning fremgå af elevens personlige uddannelsesplan.

Skolen skal føre tilsyn med den virksomhedsforlagte undervisning, typisk flere gange om ugen. Telefoniske henvendelser til virksomheden om undervisningen vil normalt ikke kunne opfylde tilsynspligten. Hvis eleven under virksomhedsforlagt undervisning forvolder en tingsskade, er eleven som udgangspunkt selv erstatningsansvarlig. Virksomheden vil dog sædvanligvis have en tingsskadeforsikring, der dækker, hvis skaden er sket ved udvisning af simpel uagtsomhed. Er dette ikke tilfældet, dækker statens selvforsikring skaden i samme omfang, som hvis der var tegnet tingsforsikring (ved simpel uagtsomhed, se § 19, stk. 1 og 2 i lov om erstatningsansvar, LBK nr. 1070 af 24/08/2018 (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=192383>)). Hvis skaden skyldes svigtende tilsyn eller manglende instruktion fra skolens side, vil skolen efter omstændighederne kunne drages til ansvar.

Eleverne er erstatningsansvarlige for egne skadevoldende handlinger og undladelser for så vidt angår personskade på andre. Elever kan gøres ansvarlige for deres skadevoldende handlinger eller undladelser, hvis der er tale om forsæt eller uagtsomhed, men ikke ved hændelige skader. Med hensyn til elevens

eventuelle egen personskade vil det bero på de konkrete omstændigheder, om institutionen kan ifalde ansvar.

Såfremt skaden er sket under arbejdspladslignende forhold, vil eleven være direkte omfattet af institutionens sikringspligt efter lov om arbejdsskadesikring. Der henvises til afsnit E.4.3 for definition af kriteriet ”arbejdspladslignende forhold”.

D.2.10 Ansvar som bygherre

I forbindelse med byggearbejder på institutionens ejendomme kan der forvoldes skade på naboejendomme. Ved byggearbejder forstås såvel nybyggeri, renovering som til- eller ombygninger. Statens selvforsikringsordning omfatter alene det erstatningsansvar, institutionen som bygherre kan ifalde efter dansk rets almindelige erstatningsregler eller særligt lovbestemt ansvarsgrundlag. Det er entreprenøren, der må tegne forsikring for den af entreprenør påhvilende ”ansvarsrisiko”.

Som anført i afsnit B.2.2. ovenfor påhviler det entreprenøren og eventuelle underentreprenører at have tegnet sædvanlig ansvarsforsikring for skader, for hvilke vedkommende er ansvarlig efter dansk rets almindelige regler, jf. § 8, stk. 3 i Almindelige Betingelser for arbejder og leverancer i bygge- og anlægsvirksomhed (AB 92) 3, jf. BET nr 4040 af 10/12/1992:

(<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=54914>).

Med hensyn til skader forvoldt ved udgravninger eller piloteringer kan der efter retspraksis pålægges et ”objektivt ansvar” for naboskader, der er resultatet af gennemførelsen af udgravningen eller piloteringen. I det omfang en nabo kan godtgøre, at skader på hans ejendom er opstået som følge af arbejdet, kan byggeherren ifalde et erstatningsansvar.

D.2.11 Regreskrav for sygedagpenge eller sygeløn

Hvis en person er kommet til skade under omstændigheder, hvor institutionen har pådraget sig et erstatningsansvar, kan kommunen rejse krav om dækning af sygedagpengeydelse efter lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel, jf. LBK nr 1047 af 28/10/2004

(<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=30131>). Tilsvarende kan en arbejdsgiver, der har udbetalt dagpenge eller sygeløn til en skadelidt eller har udbetalt dertil knyttede ydelser, gøre regres, i det omfang arbejdsgiveren har lidt et tab. Det følger af bestemmelsen i § 17 i lov om erstatningsansvar, jf. LBK nr. 1070 af 24/08/2018

(<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=192383>), der har følgende ordlyd:

”§ 17. Ydelser i henhold til den sociale lovgivning, herunder dagpenge, sygehjælp, pension efter den sociale pensionslovgivning og ydelser i henhold til lov om arbejdsskadeforsikring¹, som tilkommer en skadelidt eller efterlevende, kan ikke danne grundlag for regreskrav mod den erstatningsansvarlige. Det samme gælder pensionsydelse, der udbetales af stat, kommune eller i henhold til anden pensionsordning, samt forsikringsydelse uanset forsikringens karakter, jf. § 22, stk. 2. Sygedagpengeydelse efter sygedagpengeloven kan dog danne grundlag for regreskrav mod den erstatningsansvarlige i medfør af sygedagpengelovens § 78, stk. 1.

Stk. 2. En arbejdsgiver, der har udbetalt dagpenge eller sygeløn til en skadelidt eller har udbetalt dertil knyttede ydelser, kan gøre regres mod den erstatningsansvarlige i det omfang, arbejdsgiveren har lidt et tab.”

Med hensyn til kommunens regreskrav henvises til vejledning om regres for sygedagpenge, nr. 171 af 28. september 2001, kapitel 2., jf. (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=19441>)

Det bemærkes, at såvel en kommunes som en arbejdsgivers regreskrav er et afledet krav. Det betyder, at kommunen eller arbejdsgiveren indtræder i skadelidtes krav mod institutionen for tabt arbejdsfortjeneste som følge af det ansvarspådragende forhold. Der kan således aldrig kræves mere, end skadelidte selv kunne have gjort. Arbejdsgiverens krav er endvidere ligesom skadelidtes krav begrænset af, at der skal være lidt et tab.

D.2.12 Hændelige begivenheder

Ved hændelige begivenheder forstås forhold, der skyldes omstændigheder, hvis indtræden institutionen ikke kan bebrejdes. Som anført i afsnit B.2.11. ovenfor vil ansattes og elevens genstande, der bortkommer eller ødelægges ved hændelige begivenheder på institutionen, eksempelvis tyveri eller brand, ikke være omfattet af statens selvforsikringsordning. Disse forhold kan ikke tilskrives fejl eller mangler, som institutionen bærer ansvaret for. Tilsvarende gælder, at institutionen ikke vil være erstatningsansvarlig for personskade, der ikke kan tilskrives fejl eller mangler, som institutionen bærer ansvaret for. Eksempelvis vil institutionen ikke være ansvarlig for en elevs voldelige adfærd på institutionen.

Fra Børne- og Undervisningsministeriets administrative praksis kan nævnes en sag, hvor en elev besvime med uden forudgående varsel under teoriundervisning, hvor hun stod og tog notater. Ved faldet pådrog hun sig en tandskade. Det var anført, at årsagen var dårlig lugt fra vakuumpakket kød og dårlig udluftning. Da der efter det oplyste fra institutionens side ikke havde været problemer med hverken udsugning eller vakuumpakket kød, blev erstatningskravet afvist.

D.2.13 Institutionens tab som følge af ansattes fejl

Institutionens tab som følge af ansattes fejl, herunder mangelfuld varetagelse af de med stillingen forbundne opgaver dækkes ikke af statens selvforsikringsordning. Der er ikke tale om, at institutionen har pådraget sig et erstatningsansvar.

Som et eksempel, der ikke vil være omfattet af statens selvforsikringsordning, kan nævnes en institutions tab ved en entreprenørs konkurs, fordi en ansat i forbindelse med gennemførelsen af et byggeprojekt ikke havde sikret sig, at den garanti, der var aftalt med entreprenøren, var stillet, og i øvrigt ikke havde kontrolleret, at der var udført arbejde i overensstemmelse med betalingen.

D.3 Erstatningsopgørelsen

D.3.1 Generelle bemærkninger

Grundprincippet for erstatningsberegningen efter en ansvarspådragende begivenhed er, at skadelidte skal stilles i økonomisk samme situation som før skadens indtræden. Der er tre hovedprincipper, der lægges til grund ved opgørelsen af det erstatningskrav, der skal dækkes:

- 1) Skadelidte skal have sit fulde tab erstattet.
- 2) Skadelidte må ikke opnå nogen berigelse.
- 3) Skadelidte har pligt til at begrænse sit tab.

Erstatningsopgørelsen ved personskade er reguleret i lov om erstatningsansvar, mens tingsskade opgøres efter de ovenfor anførte principper med udgangspunkt i tingens genanskaffelses- eller salgsværdi samt de faktiske udgifter til reparation mv. Generelt bemærkes, at det er den skadelidte, der skal udarbejde erstatningsopgørelsen og således selv skal opgøre sit erstatningskrav. Bevisbyrden for størrelsen af et erstatningskrav er hos skadelidte. Det efterfølgende er ikke en udtømmende beskrivelse af principperne for erstatningsberegning. Der må herom henvises til den juridiske litteratur.

D.3.2 Tingsskade

Hvis den beskadigede ting kan repareres, vil erstatningen skulle svare til reparationsudgifterne. Normalt vil en værdiforøgelse som følge af reparationen være uden betydning. Hvis reparation ikke er økonomisk forsvarlig eller den beskadigede ting er ødelagt, må erstatningen fastsættes til det økonomiske tab. Der vil her typisk kunne tages udgangspunkt i genanskaffelsesværdien for en ny ting med samme funktion.

Hvis der er tale om en meget gammel ting, vil der i erstatningen kunne ske et rimeligt fradrag for værdiforringelse ved alder, brug, nedsat anvendelighed eller andre omstændigheder. Hvis der er tale om ting, som skulle sælges, kan skadelidte kræve erstatning svarende til salgsværdien. Hvis skadelidtes virksomhed har måttet ligge stille helt eller delvist som følge af en skadevoldende begivenhed, kan der efter omstændighederne kræves driftstabs- eller afsavnserstatning. Der gives ikke erstatning for affektionsværdi.

D.3.3 Personskade og lov om erstatningsansvar

Opgørelsen og størrelsen af erstatning ved personskade er reguleret i lov om erstatningsansvar. Der er i lov om erstatningsansvar faste regler om udmåling af erstatning og godtgørelse ved personskade samt tab af forsørger. Desuden er der i lov om erstatningsansvar, jf. LBK nr. 1070 af 24/08/2018 (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=192383>) fastsat takster for størrelsen af visse erstatning og godtgørelsesposter.

I sager, hvor der er sket alvorlig personskade, kan erstatningsopgørelsen være kompliceret, og det anbefales, at institutionen altid anmoder en advokat varetage sine interesser i sager, hvor der er sket alvorlig personskade, og der kan opstå spørgsmål om godtgørelse for varigt mén, erstatning for tab af erhvervs-evne eller forsørgertabserstatning, samt i øvrigt hvis der er tale om meget store krav. Udgiften til advokatbistand dækkes efter reglerne om statens selvforsikringsordning.

For skader efter 1. juli 2002 gælder bestemmelserne i lov om erstatningsansvar. Det efterfølgende er ikke en udtømmende beskrivelse af principperne for erstatningsberegning efter erstatningsansvarsloven. Der må herom henvises til den juridiske litteratur.

D.4 De enkelte erstatnings- og godtgørelsesposter

D.4.1 Helbredelsesudgifter og andet tab

Helbredelsesudgifter og andet tab ved personskade skal dækkes efter § 1 i lov om erstatningsansvar, jf. LBK nr. 1070 af 24/08/2018 (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=192383>). De typisk forekommende erstatningskrav mod uddannelsesinstitutioner angår helbredelsesudgifter, lægeerklæringer, transportudgifter, forlængelse af uddannelse og ødelagt tøj og briller. Desuden kan advokat-omkostninger kræves erstattet efter almindelige erstatningsretlige regler.

D.4.1.2 Helbredelsesudgifter

Helbredelsesudgifter er udgifter til medicin og behandling, som er rimelige og nødvendige foranstaltninger med henblik på eller i forbindelse med skadelidtes helbredelse efter skaden. Det må således kræves, at udgiften har været relevant i forhold til den forvoldte skade. Det kræves ikke, at foranstaltningen har været lægeligt ordineret, men hvis den er lægeligt ordineret, er det et stærkt indicium for, at den skal dækkes. Til helbredelsesudgifter regnes blandt andet udgifter til:

- Medicin, herunder håndkøbsmedicin, bandager og lignende.
- Lægebehandling

- Tandlægebehandling
- Fysioterapibehandling

Det, som skal erstattes, er skadelidtes faktiske udgifter. Der skal normalt kræves dokumentation i form af kvitteringer. I det omfang skadelidtes udgifter dækkes af den offentlige sygesikring eller af anden forsikring – eksempelvis arbejdsskadesikringen eller privat sygeforsikring såsom ”Sygeforsikringen Danmark” – nedsættes erstatningskravet med det udbetalte beløb.

Helbredelsesudgifter kan afholdes frem til det tidspunkt, hvor den skadelidte efter en lægelig vurdering ikke vil blive yderligere helbredt. Efter dette tidspunkt, hvor behandlingen ikke mere er helbredende, kan der pr. definition ikke være helbredelsesudgifter, men skadelidte kan stadig have udgifter til eksempelvis medicin eller vedvarende behandlinger. Disse udgifter skal ligeledes efter omstændighederne dækkes.

Med hensyn til dækning af fremtidige helbredelsesudgifter er der indsat en bestemmelse i § 1a i lov om erstatningsansvar, hvorefter erstatning for fremtidige helbredelsesudgifter som følge af skaden fastsættes til et kapitalbeløb, som højst kan udgøre den forventede gennemsnitlige årlige udgift ganget med 10. Hvis en skade således medfører permanente løbende udgifter, for eksempel varige medicinudgifter, skal erstatningen kapitaliseres ved at gange den forventede gennemsnitlige årlige udgift med 10. Hvis skadelidte ved skadens indtræden var fyldt 40 år, nedtrappes erstatningen med 1 % for hvert år, skadelidte var ældre end 39 år ved skadens indtræden. Var skadelidte fyldt 60 år, nedsættes godtgørelsen med yderligere 1 % for hvert år, skadelidte var ældre end 59 år ved skadens indtræden. Godtgørelsen nedsættes dog ikke yderligere efter det fyldte 69. år.

Institutionen skal være opmærksom på, at krav om dækning af helbredelsesudgifter kan være omfattet af lov om arbejdsskadesikring (udgifter til sygebehandling, optræning og hjælpemidler), hvis skadelidte er ansat på institutionen og er kommet til skade i forbindelse med en arbejdsskade, jf. afsnit E.2. nedenfor, eller vedkommende som elev er omfattet af de særlige erstatningsordninger for elever, jf. afsnit E.3.3. nedenfor. Hvis helbredelsesudgifterne dækkes efter lov om arbejdsskadesikring, har skadelidte ikke krav på yderligere erstatning, jf. afsnit D.5.2. nedenfor.

D.4.2 Lægeerklæringer

Såfremt skadelidte har behov for at få udarbejdet egentlige lægeerklæringer til brug for dokumentation af sit krav, herunder eventuelt på institutionens anmodning, dækkes udgifter til lægeerklæringerne. Lægeerklæringer, der indhentes i forbindelse med eksempelvis behandling af en arbejdsskadesag eller af skadelidtes forsikringselskab, er institutionen uvedkommende og skal således ikke dækkes.

D.4.3 Transportudgifter

Skadelidtes transportudgifter i forbindelse med sin helbredelse eller indhentelse af lægeerklæringer, erstattes af institutionen efter § 1 i lov om erstatningsansvar. Det er dog en betingelse, at transportudgifterne har været nødvendige og i øvrigt har påført skadelidte en udgift, som vedkommende ellers ikke ville have haft. Hvis skadelidte således i forvejen har månedskort til den kollektiv trafik, kan udgiften hertil ikke kræves erstattet. Det kan yderligere til en vis grad kræves, at skadelidte planlægger behandlinger mv. således, at transportudgiften begrænses mest muligt, jf. den almindelige tabsbegrænsningspligt.

Andres transportudgifter i forbindelse med skadelidtes sygdom kan under visse omstændigheder kræves erstattet. Der vil typisk være tale om pårørendes transportudgifter i forbindelse med sygebesøg, eksem-

pelvis forældres hos tilskadedekomne børn. Erstatningen for transportudgifter fastsættes som prisen for benyttelse af kollektiv trafik eller ved brug af egen bil efter statens lave kilometertakst.

Institutionen skal være opmærksom på, at krav om dækning af skadelidtes egne transportudgifter i forbindelse med helbredelse kan være omfattet af lov om arbejdsskadesikring, hvis skadelidte er ansat på institutionen og er kommet til skade i forbindelse med en arbejdsskade, jf. afsnit E.2. nedenfor, eller vedkommende som elev er omfattet af de særlige erstatningsordninger for elever, jf. afsnit E.3.3. nedenfor. Hvis transportudgifterne dækkes efter lov om arbejdsskadesikring, har skadelidte ikke krav på yderligere erstatning, jf. afsnit D.5.2. nedenfor.

D.4.4 Forlængelse af uddannelse

Hvis en elevs uddannelse forlænges som følge af institutionens ansvarspådragende forhold, kan der ydes en økonomisk kompensation herfor. Kompensationen fastsættes typisk til et rundt beløb, der blandt andet skal dække skadelidtes forøgede udgifter som følge af forlængelsen af uddannelsen. Efter praksis skal uddannelsen forlænges med mindst et halvt år, før der kan kræves kompensation for forlængelse af uddannelse.

D.4.5 Ødelagt tøj eller briller

Erstatningskrav for ødelagt tøj eller briller i forbindelse med personskade skal principielt behandles som tingsskade efter principperne i afsnit D.3.2. ovenfor. Sådanne erstatningskrav opgøres efter almindelige erstatningsretlige regler og ikke efter lov om erstatningsansvar. Med hensyn til erstatning for ødelagt tøj bemærkes, at skadelidtes opgørelse efter omstændighederne kan tages til efterretning, hvis det krævede er rimeligt i forhold til det ødelagte tøj.

Med hensyn til briller, der ødelægges eller beskadiges i forbindelse med en ansats arbejdsskade, jf. afsnit E.2. nedenfor, eller en elevs uheld omfattet af lov om arbejdsskadesikring, jf. afsnit E.3. nedenfor, vil de typisk kunne blive dækket efter lov om arbejdsskadesikring. Der vil i så fald ikke kunne kræves erstatning fra institutionen, medmindre den erstatning, der ydes efter lov om arbejdsskadesikring er mindre end udgiften til anskaffelse af nye briller.

Dette kan være tilfældet, hvis de ødelagt briller er over et år gamle, og stellet har kostet mere end det af Arbejdsmarkedets Erhvervssikring fastsatte maksimum for brillestel. I det omfang skadelidtes udgifter til briller dækkes af den offentlige sygesikring eller af anden privat sygeforsikring såsom Sygeforsikringen ”Danmark”, nedsættes erstatningskravet hermed.

D.4.6 Advokatombkostninger og anden bistand

Skadelidtes udgifter til advokatbistand i forbindelse med en personskade kan kræves erstattet efter almindelige erstatningsregler, hvis det har været nødvendigt for skadelidte at antage advokatbistand. Det kræves, at skadelidtes antagelse af advokatbistand har været nødvendig. Dette kan eksempelvis være, fordi der har været uenighed om anerkendelse af erstatningsansvaret eller erstatningskravets opgørelse.

Er der derimod tale om en ”banal” sag, hvor der ikke er uenighed om anerkendelse af erstatningsansvaret, og der kun skal betales godtgørelse for svie og smerte samt eventuelt tabt arbejdsfortjeneste, vil advokatbistand sædvanligvis være unødvendig. Vælger skadelidte i denne situation at antage advokatbistand, vil udgiften formentlig kunne afvises.

Det, som erstattes, er rimelige advokatombkostninger. Hvis skadelidte har valgt en meget dyr advokat eller advokaten bruger uforholdsmæssigt meget tid på sagen, skal kun den del af advokatombkostningerne, der kan anses for rimelige, dækkes. Udgifter til bistand fra foreninger kan ikke kræves erstattet. Ska-

delidtes advokatomkostninger i forbindelse med en arbejdsskade kan ikke kræves erstattet af institutionen.

D.4.7 Tabt arbejdsfortjeneste

Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste efter § 2 i lov om erstatningsansvar, jf. LBK nr. 1070 af 24/08/2018 (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=192383>), skal dække skadelidtes midlertidige indtægtsnedgang som følge af skaden. I erstatningen skal fradrages løn under sygdom, dagpenge fra arbejdsgiver eller kommunalbestyrelsen og forsikringsydelse, der har karakter af skadeserstatning for tabt arbejdsfortjeneste, samt lignende ydelser til den skadelidte.

I ukomplicerede sager har skadelidte kun tabt arbejdsfortjeneste, indtil vedkommende kan begynde at arbejde igen, dvs. i sygeperioden fra skadens indtræden og til vedkommende genoptager arbejdet. Hvis der er tale om en lønmodtager, vil erstatningsopgørelsen almindeligvis ikke give anledning til de store problemer, idet erstatningen vil skulle udgøre forskellen mellem den indtægt vedkommende ville kunne have påregnet i sygeperioden, hvis skaden ikke var sket, og den udbetalte løn under sygdom/sygedagpenge.

Elever, der har et fritidsjob, kan ligeledes have et krav på tabt arbejdsfortjeneste, hvis de på grund af skaden ikke kan passe arbejdet i en periode. Institutionens udgifter i forbindelse med ansattes løn under sygdom efter skade som institutionen kan gøres erstatningsansvarlig for er statens selvforsikringsordning uvedkommende. Med hensyn til regreskrav for sygedagpenge eller sygeløn henvises til afsnit D.2.2.9. ovenfor. Opmærksomheden henledes på, at erstatning for tabt arbejdsfortjeneste er skattepligtig for skadelidte og skal indberettes til de lokale skattemyndigheder af institutionen. Spørgsmål omkring indberetningen må rettes til de lokale skattemyndigheder.

D.4.8 Svie og smerte

Godtgørelse for svie og smerte er en kompensation for den fysiske lidelse, der er en følge af skaden. Godtgørelsen ydes efter et takstmæssigt system. Ved skader sket 1. juli 2002 og derefter er sondringen mellem sengeliggende og oppegående syge ophævet og der ydes godtgørelse efter en enhedstakst pr. sygedag. Kriteriet ”syg” skal forstås på samme måde som hidtil, dvs. at skadelidte er sygemeldt og undergivet en vis form for behandling, enten ved læge eller på anden måde, for eksempel ved genoptræning.

Der kan i særlige tilfælde ydes godtgørelse for svie og smerte, selv om skadelidte ikke er syg. Der er samtidig indsat et maksimumsbeløb for størrelsen af godtgørelse for svie og smerte. Om størrelsen på godtgørelse for svie og smerte, se afsnit D.4.13. nedenfor. I ukomplicerede sager kan der ydes godtgørelse for svie og smerte for den periode, skadelidte har været sygemeldt som følge af sagen. Sygdommen skal kunne dokumenteres ved lægeerklæring eller lignende.

D.4.9 Varigt mén

Godtgørelse for varigt mén kompenserer varige ulemper i skadelidtes daglige livsførelse, som ikke er af økonomisk art. Det varige mén skal være på mindst 5 %, før der skal ydes godtgørelse. Godtgørelse for varigt mén er reguleret i § 4 i lov om erstatningsansvar.

Godtgørelse for varigt mén fastsættes til et kapitalbeløb under hensyn til skadens medicinske art og omfang, og de forvoldte ulemper i skadelidtes personlige livsførelse. Der kan efter erstatningsansvarslovens § 10 indhentes en udtalelse fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring om méngraden. Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings gebyr for sådan udtalelse betales af institutionen som skadevolder. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har udarbejdet en meget detaljeret méntabel.

Som anført ovenfor i afsnit D.3.3. anbefales det, at institutionen altid anmoder en advokat om at varetage sine interesser i sager, hvor der kan opstå spørgsmål om godtgørelse for varigt mén. Om størrelsen på godtgørelse for varigt mén se afsnit D.4.13. nedenfor.

D.4.10 Tab af erhvervsevne

Erstatning for tab af erhvervsevne skal kompensere varig nedsættelse af skadelidtes evne til at skaffe sig indtægt ved arbejde. Tabet af erhvervsevne skal være på mindst 15 %, før der skal betales erstatning. Erstatning for tab af erhvervsevne er reguleret i §§ 5-9 i lov om erstatningsansvar, jf. LBK nr. 1070 af 24/08/2018 (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=192383>).

Erstatning for tab af erhvervsevne fastsættes til et kapitalbeløb under hensyntagen til skadelidtes individuelle forhold. Der kan efter § 10 i erstatningsansvarsloven, indhentes en udtalelse fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring om erhvervsevnetabet. Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings gebyr for sådan udtalelse betales af institutionen som skadevolder. Som anført ovenfor i afsnit D.3.3. anbefales det, at institutionen altid anmoder en advokat varetage sine interesser i sager, hvor der kan opstå spørgsmål om erstatning for tab af erhvervsevne. Om størrelsen på erstatning for tab af erhvervsevne se afsnit D.4.13. nedenfor.

D.4.11 Begravelsesudgifter og overgangsbeløb

Efter § 12 i lov om erstatningsansvar, jf. LBK nr. 1070 af 24/08/2018 (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=192383>), tilkommer erstatning for begravelsesudgifter den, der har afholdt udgifterne til begravelsen. Det er rimelige udgifter, der kan kræves erstattet. Ved rimelige udgifter forstås alle sædvanlige udgifter ved en begravelse, herunder gravsted og gravsten. Vedligeholdelse af selve gravstedet betragtes ikke som en begravelsesudgift. I erstatningen fradrages tilskud fra det offentlige til begravelsesudgifter og anden privat forsikringsdækning af begravelsesudgifterne. Hvis der udbetales overgangsbeløb efter § 19 i bekendtgørelse af lov om arbejdsskadesikring, jf. LBK nr. 977 af 09/09/2019 (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=210265>), til den, der har afholdt begravelsesudgifterne, bortfalder erstatningskravet.

Ifølge § 14a i erstatningsansvarsloven tilkommer der den efterlevende ægtefælle eller samlever et overgangsbeløb. Efterlader afdøde sig ikke ægtefælle eller samlever, kan overgangsbeløbet tilkendes en anden efterladt person, når særlige omstændigheder taler derfor. Særlige omstændigheder, som kan begrunde, at overgangsbeløbet udbetales til en anden efterladt, kan for eksempel være, at det pågældende familiemedlem i mange år har haft fælles bolig og fælles husholdning med afdøde.

Beløbet vil også kunne udbetales til forældre til større hjemmeboende børn, der bidrog til husholdningen, eller for eksempel til en søster eller bror, som havde fælles bolig mv. med afdøde. Udbetales der overgangsbeløb, kan den pågældende ikke tillige kræve erstatning for begravelsesudgifter. Om størrelsen på erstatning for tab af erhvervsevne se afsnit D.4.13. nedenfor.

D.4.12 Tab af forsørger

Forsørgertabserstatning skal efter § 13 i lov om erstatningsansvar, jf. LBK nr. 1070 af 24/08/2018 (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=192383>), ydes til ægtefælle eller samlever. Som anført ovenfor i afsnit D.3.3.1. anbefales det, at institutionen altid anmoder en advokat varetage sine interesser i sager, hvor der kan opstå spørgsmål om forsørgertabserstatning. Om størrelsen på forsørgertabserstatning se afsnit D.4.13. nedenfor.

D.4.13 Regulering af beløb efter lov om erstatningsansvar

I lov om erstatningsansvar, jf. LBK nr. 1070 af 24/08/2018

(<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=192383>), er en række faste beløb fastsat til brug for udregningen af godtgørelses- og erstatningsbeløb efter loven. Beløbene kan være takster, maksimumsbeløb eller minimumsbeløb. Beløbene bliver reguleret én gang årligt jf. erstatningsansvarslovens § 15. Spørgsmålet om hvilket beløb, der skal finde anvendelse på en given skade, er reguleret i erstatningsansvarslovens § 15, stk. 3.

Ved skader sket den 1. juli 2002 eller derefter skal erstatning og godtgørelse fastsættes på grundlag af de satser, der var gældende på det tidspunkt, som erstatningen og godtgørelsen kunne kræves betalt på. Efter erstatningsansvarslovens § 16, stk. 1, kan godtgørelse og erstatning kræves betalt en måned efter, at institutionen (skadevolderen) har været i stand til at indhente de oplysninger, der er fornødne til bedømmelse af erstatningens størrelse.

I ukomplicerede sager, hvor der kræves godtgørelse for svie og smerte, vil institutionen normalt kunne bedømme erstatningskravets størrelse i forbindelse med skadelidtes fremsættelse af erstatningskravet. I disse sager vil det således være de gældende beløb på det tidspunkt, hvor beløbet kan kræves betalt – dvs. en måned efter, at skadelidte har fremsat erstatningskravet.

D.5 Forrentning

I § 16 i lov om erstatningsansvar, jf. LBK nr. 1070 af 24/08/2018

(<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=192383>), er der fastsat en bestemmelse om forrentning af erstatning og godtgørelse, hvilket indebærer, at ved skader, som er sket den 1. juli 2002 eller derefter, skal samtlige erstatnings- og godtgørelsesposter efter erstatningsansvarsloven forrentes med en årlig rente, der svarer til den til enhver tid fastsatte officielle diskonto med et tillæg på 5 %. Forrentning begynder en måned efter, at institutionen (skadevolderen) har været i stand til at indhente de oplysninger, der er fornødne til bedømmelse af erstatningens størrelse, jf. erstatningsansvarslovens § 16, stk. 2.

De anførte rentetillæg kan blive ændret, og institutionen må derfor kontrollere de krævende renter i hver enkelt sag. Opmærksomheden henledes på, at renter er skattepligtige og skal indberettes af institutionen til de lokale skattemyndigheder. Spørgsmål omkring indberetningen må rettes til de lokale skattemyndigheder.

D.6 Forholdet til anden kompensation

D.6.1 Ydelser efter lov om arbejdsskadesikring

Hvis skadelidte er berettiget til ydelser efter lov om arbejdsskadesikring, jf. LBK nr. 977 af 09/09/2019 (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=210265>), eksempelvis fordi vedkommende er ansat på institutionen og er kommet til skade i forbindelse med en arbejdsskade, jf. afsnit E.2. nedenfor, eller vedkommende som elev er omfattet af de særlige erstatningsordninger for elever, jf. afsnit E.3.3. nedenfor – har bestemmelsen i lov om arbejdsskadesikring betydning for størrelsen af skadelidtes erstatningskrav. Lovens § 77 har følgende ordlyd:

”§ 77 Ydelser i henhold til loven kan ikke danne grundlag for regreskrav mod en skadevolder, der har pådraget sig erstatningspligt over for tilskadekomne eller deres efterladte. Tilskadekomnes eller de efterladdes krav mod den erstatningsansvarlige nedsættes, i det omfang der er betalt eller er pligt til at betale ydelser til de pågældende efter denne lov.”

Af bestemmelsens 1. pkt. følger, at der ikke kan rejses et regreskrav fra et arbejdsskadeforsikrings-selskab mod institutionen, selvom der er handlet ansvarspådragende fra institutionens side. Hvis en elev, der har en uddannelsesaftale eller er i et ansættelsesforhold, jf. afsnit E.3.4. nedenfor, kommer til skade på grund af ansvarspådragende forhold hos institutionen, vil der ikke kunne rejses krav mod institutionen om betaling af de ydelser, der måtte blive tilkendt vedkommende efter lov om arbejdsskadesikring.

Af bestemmelsens 2. pkt. følger, at skadelidte ikke har krav på dobbelterstatning. Hvis en post i erstatningskravet således dækkes efter lov om arbejdsskadesikring, har skadelidte ikke også krav på dækning af kravet efter almindelige erstatningsregler opgjort efter lov om erstatningsansvar. Det fremgår nærmere i afsnit E.2.4.2., hvilke ydelser der kan ydes efter lov om arbejdsskadesikring. Godtgørelse for svie og smerte, tabt arbejdsfortjeneste og andet tab (forlængelse af uddannelse, ødelagt tøj og advokatombkostninger og anden bistand) dækkes ikke efter lov om arbejdsskadesikring.

Der kan i visse tilfælde opstå et såkaldt ”differencekrav”, hvis det erstatningskrav, skadelidte kan opgøre efter bestemmelserne i erstatningsansvarsloven, er større end det, der dækkes efter lov om arbejdsskadesikring. Denne situation vil selvsagt kun kunne opstå, hvis institutionen er erstatningsansvarlig efter dansk rets almindelige erstatningsregler, og skaden samtidig kan anerkendes som en arbejdsskade. I sådanne sager nedsættes erstatningskravet efter erstatningsansvarsloven i det omfang, der er betalt eller er pligt til at betale erstatning efter lov om arbejdsskadesikring.

Den situation, at institutionen allerede har udbetalt erstatnings- eller godtgørelsesbeløb, der kan dækkes efter lov om sikring mod følger af arbejdsskade, er reguleret i § 29, stk. 2, i lov om arbejdsskadesikring, jf. LBK nr. 977 af 09/09/2019 (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=210265>), der har følgende ordlyd:

”§ 29, stk. 2. Den erstatningsansvarlige skadevolder eller dennes ansvarsforsikrings-selskab har krav på at få godtgjort erstatning og godtgørelse fra arbejdsskadeforsikrings-selskabet eller Arbejdsmarkedets Erhvervs-sygdomssikring, når der er udbetalt erstatning eller godtgørelse som følge af arbejdsskaden til tilskadekomne eller dennes efterladte. Kravene fra den erstatningsansvarlige skadevolder eller dennes ansvarsforsikrings-selskab omfatter erstatnings- og godtgørelsesbeløb af samme art, som arbejdsskadeforsikrings-selskabet eller Arbejdsmarkedets Erhvervs-sygdomssikring har pligt til at betale på det tidspunkt, hvor kravet fremsættes.”

Bestemmelsen betyder, at institutionen som skadevolder indtræder i skadelidtes rettigheder i henhold til lov om arbejdsskadesikring.

Det kan have betydning i sager om helbredelsesudgifter, jf. afsnit D.4.1. ovenfor, skadelidtes egne transportudgifter, jf. afsnit D.4.3. ovenfor, og briller, jf. afsnit D.4.5 ovenfor. I sager som institutionen har anmeldt efter lov om arbejdsskadesikring – enten for ansatte, jf. afsnit E.2. nedenfor, eller for elever, jf. afsnit E.3. nedenfor, skal institutionen derfor, hvis den udbetaler beløb i forbindelse med sådanne erstatningskrav, skriftligt orientere Børne- og Undervisningsministeriet herom, idet Børne- og Undervisningsministeriet afholder udgifterne til sådanne ydelser efter lov om arbejdsskadesikring, jf. afsnit E.2.5.1. nedenfor.

I sager om godtgørelse for varigt mén, jf. afsnit D.4.9. ovenfor, erstatning for tab af erhvervsevne, jf. afsnit D.4.10., overgangsbeløb, jf. afsnit D.4.11., og forsørgertabserstatning, jf. afsnit D.4.12, skal institutionen derfor, hvis den eventuelt udbetaler beløb i forbindelse med sådanne erstatningskrav, skriftligt orientere Arbejdsmarkedets Erhvervs-sikring herom, idet Arbejdsmarkedets Erhvervs-sikring træffer afgørelse om sådanne ydelser efter lov om arbejdsskadesikring, jf. afsnit E.2.5. nedenfor.

D.6.2 Skadelidtes egne forsikringer

Hvis skadelidte har en ulykkesforsikring, der bliver udbetalt med en sum eller som løbende ydelser ved vedkommendes tilskadekomst, der omfattes af ulykkesforsikringens ulykkesdefinition, har den ikke betydning for skadelidtes erstatningskrav efter dansk rets almindelige erstatningsregler opgjort efter lov om erstatningsansvar. Der sker derfor ikke nedsættelse af skadelidtes erstatningskrav som følge af egen ulykkesforsikring.

Hvis skadelidte har en forsikring, der dækker vedkommendes helbredelsesudgifter, tabt arbejdsfortjeneste eller andre positive udgifter som følge af en skade, nedsættes erstatningskravet med det udbetalte beløb.

D.7 Institutionens sagsbehandling af erstatningskrav

D.7.1 Generelle bemærkninger

Det er institutionen selv, der skal behandle sager om erstatningskrav efter dansk rets almindelige erstatningsregler eller særligt lovbestemt ansvarsgrundlag. Ved modtagelse af et erstatningskrav skal institutionen således først vurdere, om den finder at have handlet ansvarspådragende, jf. beskrivelsen i afsnit D.2. ovenfor. Der skal foretages en vurdering af, om det er overvejende sandsynligt, at institutionen i tilfælde af en retssag vil blive dømt til at betale. Der må ikke gives erstatning eller godtgørelse pr. kulance.

Normalt vil et erstatningskrav blive rejst i umiddelbar tilknytning til den skadeforvoldende adfærd, og der vil således ikke opstå spørgsmål om forældelse. Ved erstatningskrav, der rejses mere end 3 år efter tidspunktet for den skadeforvoldende adfærd, kan erstatningskravet være forældet efter den 3-årige almindelige forældelsesfrist i § 3 i lov om forældelse af fordringer, jf. LBK nr 1238 af 09/11/2015 (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=164746>). Den 3-årige almindelige forældelsesfrist gælder med mindre andet følger af andre bestemmelser.

Af forældelseslovens kapitel 4 fremgår endvidere særlige forældelsesfrister og tillægsfrister, som er af længere varighed. Hvis der er gået mere end 3 år fra de skadeforvoldende forhold, som et erstatningskrav begrundes med, bør institutionen anmode en advokat varetage sine interesser i sagen med henblik på vurdering af, om erstatningskravet er forældet. Udgiften til advokatbistand dækkes efter reglerne om statens selvforsikringsordning. Hvis erstatningsansvaret må anerkendes, behandles opgørelsen af erstatningskravet som beskrevet i afsnit D.3. ovenfor.

Hvis institutionen ikke finder grundlag for at anerkende erstatningsansvaret, og der efterfølgende udtages stævning mod institutionen, vil Børne- og Undervisningsministeriet kunne rådgive institutionen om valg af advokat. Udgifter til advokatbistand i forbindelse med retssager om erstatning efter dansk rets almindelige erstatningsregler eller andet lovbestemt ansvarsgrundlag, dækkes efter reglerne om statens selvforsikringsordning.

I enkeltsager, hvor de samlede udgifter til erstatning og godtgørelse skønnes at blive over selvriskoen, jf. afsnit H.4. nedenfor, skal institutionen dog altid underrette Børne- og Undervisningsministeriet, før erstatningsansvaret anerkendes. Børne- og Undervisningsministeriet vil i sådanne sager kunne vælge at lade Kammeradvokaten varetage institutionens interesser i sagen.

Hvis institutionen ikke underretter Børne- og Undervisningsministeriet, når de samlede udgifter til erstatning og godtgørelse skønnes at blive over den gældende selvrisiko, vil sagen kunne afvises fra dækning efter reglerne om statens selvforsikringsordning. Tilsvarende gælder, hvis institutionen ikke vil lade Kammeradvokaten varetage institutionens interesser i sådanne sager.

D.7.2 Krav til dokumentation ved anmeldelse vedr. ansvarsforsikring

Dokumentationen skal alene forelægges Børne- og Undervisningsministeriet, hvis institutionen vurderer, at dens samlede udgifter til statens selvforsikringsordning i et givet år har oversteget selvriskoen, jf. afsnit H.2. nedenfor. Det er således nødvendigt for institutionen, at den sørger for tilvejebringelse af dokumentation ved hver enkelt forsikringsbegivenhed i årets løb, idet udokumenterede forsikringsbegivenheder ikke vil indgå i Børne- og Undervisningsministeriets vurdering af, hvorvidt institutionens samlede udgifter til forsikringsbegivenheder har oversteget selvriskoen.

For hver sag, der medfører anerkendelse af et erstatningsansvar, skal institutionen tilvejebringe følgende dokumentation, hvis Børne- og Undervisningsministeriet skal kunne vurdere, hvorvidt den kan indgå i opgørelsen af institutionens samlede udgifter til forsikringsbegivenheder i et år. Børne- og Undervisningsministeriet vil kunne anmode institutionen om yderligere oplysninger.

Dokumentationen ved hver enkelt ansvarsforsikrings sag skal indeholde følgende:

- A.** Oplysninger om modparten.
- B.** En beskrivelse af det ansvarspådragende forhold, herunder om der er foretaget anmeldelse til offentlige myndigheder som eksempelvis Arbejdstilsynet og disses eventuelle reaktion.
- C.** En opgørelse over de udbetalte erstatnings- og godtgørelsesposter. Det skal af opgørelsen fremgå hvilket år, de er afholdt i, jf. afsnit H.3. nedenfor.
- D.** Ved sager, hvor der er udbetalt over 50.000 kr., skal vedlægges kopi af korrespondance med modparten, herunder modpartens advokat.
- E.** Kopi af eventuel korrespondance med egen advokat om forsikringsbegivenheden.
- F.** Hvis sagen er afgjort ved dom, vedlægges kopi af dommen. I så fald kan der ses bort fra pkt. D. og E. ovenfor.
- G.** Andre oplysninger af betydning for bedømmelse af sagen.

Børne- og Undervisningsministeriet vil kunne anmode institutionen om yderligere oplysninger. Om den nærmere fremgangsmåde ved anmeldelse henvises i øvrigt til afsnit H.1. nedenfor.

D.7.3 Orientering af Børne- og Undervisningsministeriet om domme

Der skal indsendes kopi af alle domme, som institutionerne er part i angående erstatningskrav efter dansk rets almindelige erstatningsregler eller andet lovbestemt ansvarsgrundlag. Dette gælder også, selvom institutionen ikke i det pågældende år kommer over selvriskoen, jf. afsnit H.2. Baggrunden herfor er, at det giver Børne- og Undervisningsministeriet mulighed for at følge retspraksis på området nærmere og herunder eventuelt opdatere nærværende retningslinjer i overensstemmelse hermed.

E. Arbejdsskadesikring

E.1 Generelle bemærkninger

Arbejdsskadesikringen er reguleret i lov om arbejdsskadesikring, jf. LBK nr. 977 af 09/09/2019 (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=210265>). Ifølge § 48, stk. 1 og § 2 i lov om arbejdsskadesikring, har institutionen sikringspligt for de personer, som er i institutionens tjeneste. Der

er således etableret en sikringsordning, der dækker arbejdstagere i forbindelse med skader under arbejdet. Det er uden betydning, om skaden skyldes fejl hos arbejdsgiveren eller ej. Der er tale om en obligatorisk ordning, der dækker ansattes arbejdsskader. Det bemærkes, at det ikke er ethvert uheld under arbejde, der anerkendes som arbejdsskade.

Institutionens elever er i forbindelse med deres uddannelse ikke i institutionens tjeneste og således ikke omfattet af institutionens sikringspligt. I visse situationer kan elever dog være berettiget til ydelser efter lov om arbejdsskadesikring efter de særlige erstatningsordninger, der gælder på Børne- og Undervisningsministeriets område, jf. afsnit E.4.2 nedenfor. Endvidere kan elever, kursister m.v. være direkte omfattet af arbejdsskadesikringsordningen efter det såkaldte ”nyttekriterium”, jf. nedenfor afsnit E.3.2.

Sikringspligten efter lov om arbejdsskadesikring opfyldes ved arbejdsulykker efter det samme ulykkesbegreb som ved lovpligtig forsikring i et forsikringsselskab. Denne forsikring er omfattet af statens selvforsikringsordning, jf. Finansministeriets cirkulære, CIR nr. 9783 af 09/12/2005: (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=5874>). Børne- og Undervisningsministeriet er således institutionens ”forsikringsselskab”, hvis ansatte i institutionens tjeneste kommer ud for en arbejdsulykke i forbindelse med arbejdet. Om udgifterne i forbindelse med disse skader se nedenfor afsnit E.2.5.

Med hensyn til erhvervssygdomme er det, som ved arbejdsskader, Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (AES), der afgør størrelsen på erstatninger for anerkendte erhvervssygdomme. Det er obligatorisk for alle private og offentlige arbejdsgivere i Danmark at indbetale bidrag til AES. Udgiften til dette bidrag indgår ikke i institutionens selvforsikringsudgifter, og skal derfor ikke medregnes ved opgørelsen af den samlede udgift til forsikringsskader i årets løb.

Arbejdsskadesikringsloven administreres af Arbejdsmarkedets Erhvervssikring. Med hensyn til bestyrelsesmedlemmers forhold henvises til afsnit I.1. nedenfor.

E.2 Ansattes arbejdsskader

E.2.1 Generelle bemærkninger

Udgifter i forbindelse med arbejdsskadesager afholdes endeligt af centrale bevillinger i Børne- og Undervisningsministeriet, og skolerne har derfor ikke en selvrisiko på 1 procent. Det gælder såvel ydelser til tilskadekomne, jf. afsnit E.2.5.2. nedenfor, som udgifterne ved sagens behandling (administrationsgebyr), jf. afsnit E.2.5.3. nedenfor. Der er dog i særlige tilfælde modifikationer med hensyn til administrationsgebyr.

E.2.2 Hvornår er der tale om en arbejdsskade

Definitionerne på arbejdsskader fremgår af §§ 5-7 i lov om arbejdsskadesikring, jf. LBK nr. 977 af 09/09/2019: (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=210265>)

- Arbejdsulykker, det vil sige en personskade forårsaget af en hændelse eller en påvirkning, der sker pludseligt eller inden for 5 dage.
- Erhvervssygdomme, det vil sige sygdomme, som efter medicinsk dokumentation er forårsaget af særlige påvirkninger, som bestemte persongrupper gennem deres arbejde eller de forhold, det foregår under, er udsat for i højere grad end personer uden sådant arbejde. Desuden sygdomme, der efter den nyeste medicinske dokumentation opfylder de foran nævnte krav eller må anses for udelukkende eller i overvejende grad at være forårsaget af arbejdets særlige art.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring afgør, om et anmeldt tilfælde kan anerkendes som arbejdsskade, og om tilfældet i givet fald berettiger til erstatning og godtgørelse. Anerkendelse af et tilfælde som arbejdsskade forudsætter, at skadelidte tilhører den personkreds, der er dækket af loven, og at det anmeldte tilfælde opfylder en af definitionerne på en arbejdsskade.

I sager, hvor der alene skal afholdes udgifter til briller, kontaktlinser eller behandlingsudgifter, jf. § 15 i lov om arbejdsskadesikring, kan Børne- og Undervisningsministeriet vælge selv at behandle sagen og således træffe beslutning om anerkendelse eller afvisning som arbejdsskade, jf. nedenfor afsnit E.2.4. I sager om behandlingsudgifter vil Børne- og Undervisningsministeriet normalt anmode Arbejdsmarkedets Erhvervssikring behandle sagen.

E.2.3 Institutionens anmeldelse af arbejdsskader

E.2.3.1 Institutionens anmeldelsespligt

I bekendtgørelse om anmeldelse af ulykker efter arbejdsskadesikringsloven, jf. BEK nr. 1629 af 16/12/2016 (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=185186>), er der fastsat regler om institutionens forpligtelser i forbindelse med anmeldelse af arbejdsskader. Der er i anmeldelsesbekendtgørelsens § 1 nærmere regler om anmeldelse af arbejdsulykker. Efter anmeldelsesbekendtgørelsens § 4, påhviler anmeldelsespligten den sikringspligtige arbejdsgiver.

De skader som institutionen skal anmelde er:

- a) Arbejdsskader, der antages at kunne begrunde krav på ydelser efter lov om arbejdsskadesikring. Disse arbejdsskader skal anmeldes snarest muligt og senest 9 dage efter skadens indtræden, jf. lov om arbejdsskadesikring § 31, stk. 1 og anmeldelsesbekendtgørelsens § 3.
- b) Arbejdsskader, som har medført, at tilskadekomne endnu ikke på 5-ugers-dagen for skadens indtræden kan genoptage sædvanligt arbejde i fuldt omfang. Dette skal anmeldes senest 9 dage efter 5-ugers-dagen, jf. lov om arbejdssikring § 31, stk. 2.
- c) Erhvervssygdomme, jf. lov om arbejdsskadesikring § 31, stk. 3. Anmeldelsesfristen regnes fra det tidspunkt, hvor den anmeldelsespligtige har fået kendskab til, at sygdommen må antages at være erhvervsbetinget.
- d) Dødsfald, der kan være forårsaget af en arbejdsskade, herunder ethvert dødsfald indtruffet på en arbejdsplads, jf. lov om arbejdsskadesikring § 31, stk. 4. og anmeldelsesbekendtgørelsens § 3, stk. 3. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring skal underrettes herom inden 48 timer. Underretning skal finde sted, selv om den arbejdsskade, der kan have medført dødsfaldet, allerede er anmeldt eller skal anmeldes efter lov om arbejdsskadesikring § 31, stk. 1.

Småskader som for eksempel splinter, skrammer og buler, der ikke er behandlingskrævende, er ikke anmeldelsespligtige, men tilfældet bør dog anmeldes, hvis den skadelidte ønsker det registreret. Såfremt småskaderne ikke anmeldes, bør institutionen udarbejde et notat om skaden svarende til de oplysninger, der normalt afgives ved anmeldelse af arbejdsskader, idet selv små skader kan udvikle sig til større skader, såfremt der kommer komplikationer som for eksempel betændelse i et mindre sår. Som alternativ til et notat kan der evt. udfærdiges en anmeldelse, der opbevares på institutionen til internt brug.

Institutionen kan pålægges et bødeansvar, hvis den ikke rettidigt anmelder en arbejdsskade, jf. anmeldelsesbekendtgørelsens § 8, stk. 1, og lov om arbejdsskadesikring § 82, stk. 3. Institutionen skal anmelde erhvervssygdomme direkte til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring. Forsikrings-selskabsbeføjelserne i disse sager varetages ikke af Børne- og Undervisningsministeriet, men af Arbejdsmarkedets Erhvervssikring.

E.2.3.2 Fremgangsmåde ved anmeldelse af arbejdsskade med personskade

Anmeldelsen af arbejdsskade med personskade for tilskadekomne i institutionens tjeneste skal ske enten via Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings og Arbejdstilsynets Elektroniske Anmeldesystem, EASY. Se eventuelt: www.aes.dk. **Bemærk**, at det Elektroniske Anmeldesystem (EASY) ikke er en del af EASY (Erhvervsskolernes Administrative System), men et selvstændigt system udviklet af Arbejdsmarkedets Erhvervssikring og Arbejdstilsynet.

Institutionen skal ikke indhente lægeerklæring i forbindelse med anmeldelsen af arbejdsskade med personskade, men skal alene sørge for, at arbejdsskaden bliver anmeldt. Lægeerklæring I vil i stedet blive indhentet af Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, der som forsikringsselskab for institutionen vil skrive til tilskadekomne og bede tilskadekomne om at få lægeerklæringen udfyldt og indsendt til Børne- og Undervisningsministeriet, jf. nærmere afsnit E.2.4. nedenfor.

Hvis den tilskadekomne i forbindelse med arbejdsskaden har været under behandling på hospital, skadestue eller lignende og her har modtaget en journaludskrift, vil en kopi af denne kunne fremsendes til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring med henblik på at træde i stedet for lægeerklæring I. Anmeldelse via Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings og Arbejdstilsynets Elektroniske Anmeldesystem, EASY, kræver, at institutionen er tilmeldt og oprettet som bruger i Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings og Arbejdstilsynets EASY-system. Dette sker via Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings hjemmeside på adressen: www.aes.dk, hvor der også er nærmere oplysninger om Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings og Arbejdstilsynets EASY-system, herunder de tekniske forudsætninger for brugen heraf.

Ved anmeldelse via Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings og Arbejdstilsynets EASY-system foretages anmeldelse efter både arbejdsskadesikringslovgivningen og arbejdsmiljølovgivningen. Ved anmeldelse over for Børne- og Undervisningsministeriet vedr. de særlige erstatningsordninger for elever, jf. afsnit E.4. kan EASY-systemet ikke benyttes.

E.2.3.3 Fremgangsmåde ved anmeldelse af skader på briller eller kontaktlinser

Sager, hvor der alene er sket skade på briller eller kontaktlinser, jf. § 15 i lov om arbejdsskadesikring jf. LBK nr. 977 af 09/09/2019: (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=210265>), kan Børne- og Undervisningsministeriet selv behandle som forsikringsselskab efter § 6 i bekendtgørelse om anmeldelse af ulykker efter arbejdsskadesikringsloven, jf. BEK nr. 1629 af 16/12/2016: (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=185186>). Ved skader på briller eller kontaktlinser kan arbejdsskadesikringen betale for reparation, eventuelt fornyelse, hvis brillerne eller kontaktlinserne er blevet beskadiget under arbejdet.

Særligt med hensyn til briller, der bortkommer i forbindelse med tyveri, bemærkes, at bortkomsten ikke er dækket efter lov om arbejdsskadesikring. Hvis en ansat således lægger sine briller fra sig i en taske eller i en skuffe for at gå til frokost, og brillerne efter frokosten er forsvundet, betragtes det ikke som en arbejdsskade. Ved anmeldelser vedr. briller eller kontaktlinser anvendes en særlig blanket i Børne- og Undervisningsministeriets digitale forsikringsindberetningssystem, Insubiz.

Hvis institutionen ikke udfylder anmeldelsen til Børne- og Undervisningsministeriet, men direkte til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring betales administrationsgebyret til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring af institutionen, jf. nedenfor afsnit E.2.5.3.

E.2.4 Ministeriets sagsbehandling

Anmeldelser vedrørende ansattes personskader sendes direkte til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, som behandler anmeldelsen. Børne- og Undervisningsministeriet varetager funktionen som ”forsik-

ringsselskab” under Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings behandling af anmeldelsen. Børne- og Undervisningsministeriet får dermed partsbeføjelser i sagen, det vil sige aktindsigt, partshøring og ankeadgang til Ankestyrelsen. Dette medfører adgang til fortrolige oplysninger om den arbejdsskadedes personlige forhold, herunder helbredsoplysninger, som institutionen som arbejdsgiver ikke har adgang til. Børne- og Undervisningsministeriet vil i forbindelse med sagens behandling kunne anmode institutionen om at fremskaffe supplerende oplysninger.

Med hensyn til ankeadgangen til Ankestyrelsen modtager institutionen normalt orientering fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring angående afgørelsen om anerkendelse som arbejdsskade. Denne afgørelse kan ankes til Ankestyrelsen.

E.2.5 Udgifter i forbindelse med arbejdsskader

E.2.5.1 Generelle bemærkninger

Udgifter i forbindelse med arbejdsskadesager afholdes endeligt af centrale bevillinger i Børne- og Undervisningsministeriet. Det gælder såvel ydelser til tilskadekomne, jf. afsnit E.2.5.2. nedenfor, som udgifterne ved sagens behandling (administrationsgebyr), jf. afsnit E.2.5.3. nedenfor. Der kan dog i særlige tilfælde være modifikationer med hensyn til administrationsgebyr.

Det bemærkes særligt, at institutionen ikke skal betale udgifter til behandling, briller, kontaktlinser eller lignende i forbindelse med arbejdsskadesager. Den tilskadekomne må vente på, at der træffes afgørelse om, hvorvidt skaden kan anerkendes som arbejdsskade, og hvilken erstatning mv. der kan ydes efter lov om arbejdsskadesikring. Hvis institutionen alligevel betaler sådanne udgifter for tilskadekomne, og de efterfølgende viser sig ikke at være dækket efter arbejdsskadesikringslovgivningen, vil institutionens udgifter være Børne- og Undervisningsministeriet og statens selvforsikringsordning uvedkommende, medmindre institutionen efter almindelige erstatningsregler har været forpligtet hertil, jf. afsnit D. ovenfor.

Institutionens obligatoriske bidrag til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring er ikke en selvforsikringsudgift og kan derfor ikke indgå i institutionens opgørelse af selvforsikringsudgifter.

E.2.5.2 Ydelser til tilskadekomne

De ydelser (erstatning og godtgørelse), der kan ydes tilskadekomne efter lov om arbejdsskadesikring jf. LBK nr. 977 af 09/09/2019: (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=210265>), når en arbejdsskade er anerkendt som omfattet af loven, er:

- a) Betaling af udgifter til sygebehandling, optræning og hjælpemidler m.m.
- b) Erstatning for tab af erhvervsevne på 15 % eller mere
- c) Godtgørelse for varigt mén på 5 % eller mere
- d) Overgangsbeløb ved dødsfald
- e) Erstatning for tab af forsøger
- f) En særlig godtgørelse til efterladte, hvis dødsfaldet er forvoldt forsætligt eller ved grov uagtsomhed

Godtgørelse til efterladte er en udvidelse, der følger af arbejdsskadesikringsloven. Desuden er adgangen til dækning af udgifter til sygebehandling, optræning og hjælpemidler m.m. udvidet således, at der for arbejdsskader efter 1. januar 2004 kan ydes et engangsbeløb til fremtidige udgifter. Udgifterne til de under punkt b) - f) nævnte ydelser afholdes forskudsvis af Arbejdsmarkedets Erhvervssikring og opkræves efterfølgende hos Børne- og Undervisningsministeriet af Arbejdsmarkedets Erhvervssikring. Udgifterne til de under punkt a) nævnte ydelser afholdes direkte af Børne- og Undervisningsministeriet.

Skadelidte har efter arbejdsskadesikringslovens § 38, stk. 2, ret til at få betalt rejseudgifter og dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste i forbindelse med lægebehandlinger, der gennemføres efter anmodning fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring/Ankestyrelsen. Disse udgifter afholdes af Børne- og Undervisningsministeriet.

E.2.5.3 Udgifter ved arbejdsskadesagens behandling

Børne- og Undervisningsministeriet afholder udgifter til administrationsgebyr pr. sag, der behandles af Arbejdsmarkedets Erhvervssikring og Ankestyrelsen, samt til lægeerklæringer m.v. Udgiften til administrationsgebyr til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring for anmeldelser for skader på briller eller kontaktlinser, der af institutionen sendes direkte til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, afholdes dog af institutionen, jf. afsnit E.2.3.3. ovenfor. Institutionens udgifter til administrationsgebyrer er statens selvforsikringsordning uvedkommende og indgår ikke i opgørelsen af selvforsikringsudgifter.

Administrationsgebyrerne fastsættes ved årlige bekendtgørelser fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring.

E.3 Elever og deres erstatningsretlige forhold

E.3.1 Generelle bemærkninger

Der er ikke i statens selvforsikringsordning nogen generel sikringsmæssig dækning af eleverne i tilfælde af tilskadekomst under deres ophold på institutionen, og eleverne er ikke som institutionens ansatte omfattet af institutionens sikringspligt efter lov om arbejdsskadesikring. I særlige tilfælde vil eleverne dog kunne være direkte omfattet af lov om arbejdsskadesikring jf. LBK nr. 977 af 09/09/2019: (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=210265>) efter det såkaldte nyttekriterium, jf. afsnit E.3.2. nedenfor.

Desuden er der i lovgivningen etableret en række særlige erstatningsordninger for elever i forbindelse med erhvervsuddannelserne, arbejdsmarkedsuddannelser, de gymnasiale uddannelser og forberedende grunduddannelse, der giver ret til ydelser efter lov om arbejdsskadesikring, såfremt skaden skyldes undervisning under arbejdspladslignende forhold, jf. afsnit E.4.3. nedenfor.

Baggrunden for at etablere de særlige erstatningsordninger for elever er, at der særligt i disse uddannelser indgår mere praktisk undervisning under arbejdspladslignende forhold. Det bemærkes, at elever, der er i et ansættelsesforhold eller har en uddannelsesaftale, kan være omfattet af deres arbejdsgivers sikringspligt efter arbejdsskadesikringsloven i forbindelse med deres uddannelse på institutionen, jf. afsnit E.4.5. nedenfor. Såfremt eleverne deltager i praktikophold gælder særlige regler, som er beskrevet i afsnit E.4.6. nedenfor.

Hvis institutionen har handlet ansvarspådragende, for eksempel ved manglende tilsyn, instruktion eller fejl ved indretning af maskiner og lignende, vil eleven dog altid have mulighed for at kræve erstatning efter dansk rets almindelige erstatningsregler, jf. afsnit D. ovenfor.

I forbindelse med udlandsrejser bør institutionen sikre sig, at de deltagende elever er omfattet af den offentlige sygesikring, og at eleverne har det blå EU-sygesikringskort med på rejser, jf. (<https://www.borger.dk/Sider/EU-sygesikringskortet-det-blaa-kort.aspx?NavigationTaxonomyId=90224c9f-a4ce-456d-b6ba-bff06135dd19>), eller at eleverne har tegnet en syge- og hjemtransportforsikring.

Institutionen kan, hvis det vurderes hensigtsmæssigt, tilbyde eleverne at formidle tegningen af en kollektiv rejseforsikring, som eleverne selv skal betale som en del af udgifterne til udlandsrejsen. For yder-

ligere information om forsikring ved udlandsrejser henvises til afsnit D.2.2.6. om ekskursioner og studieture.

I bilag 2 er vedlagt en oversigt over elevernes erstatningsretlige forhold, herunder de særlige erstatningsordninger for elever, som administreres af Børne- og Undervisningsministeriet.

E.3.2 Nytteskriteriet

Nytteskriteriet omfatter tilfælde, hvor den aktivitet eleven udfører medfører en økonomisk fordel for institutionen, for eksempel hvis eleven i forbindelse med undervisningen fremstiller produkter, der afsættes af eller anvendes af institutionen eller hvis eleven udfører reparations- eller vedligeholdelsesarbejde på institutionens bygninger, hvorved institutionen sparer udgifter til fremmed arbejdskraft.

I disse tilfælde sidestilles eleverne med institutionens ansatte, hvorfor eleverne under udførelsen af ovennævnte aktiviteter vil være direkte omfattet af arbejdsgivers (institutionens) sikringspligt efter lov om arbejdsskadesikring, jf. LBK nr. 977 af 09/09/2019:

(<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=210265>). Eventuelle uheld skal derfor anmeldes af institutionen som arbejdsskader efter de sædvanlige regler for ansatte, jf. afsnit E.2.2. ovenfor, og behandles efter samme regler. Af hensyn til Børne- og Undervisningsministeriets og Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings sagsbehandling skal institutionen ved anmeldelsen i et følgebrev nærmere beskrive, hvorfor vedkommende efter institutionens vurdering opfylder nyttekriteriet.

Der kan om nyttekriteriet henvises til Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings hjemmeside: ”Cases om behandlingen af sager som selvforsikret”.

(<https://aes.dk/da/Arbejdsskader/Information%20til%20forsikringselskaber/Cases%20om%20behandlingen%20af%20sager%20som%20selvforsikret.aspx>)

E.4 Særlige erstatningsordninger for elever under skoleophold

E.4.1 Generelle bemærkninger

Der er tre kriterier, der skal være opfyldt for at en elev er omfattet af de særlige erstatningsordninger efter statens selvforsikringsordning:

1. Eleven skal være optaget på en uddannelse, hvor der er etableret en særlig hjemlet erstatningsordning.
2. Skaden skal skyldes undervisning under arbejdspladslignende forhold.
3. Eleven må ikke være omfattet af en arbejdsgivers sikringspligt efter lov om arbejdsskadesikring via enten ansættelsesforhold eller uddannelsesaftale.

Hvis en elev er omfattet af en af de særlige erstatningsordninger, kan vedkommende modtage de samme ydelser som ansatte efter lov om arbejdsskadesikring i forbindelse med skader omfattet af arbejdsskadedefinitioner, jf. afsnit E.2.5.2. ovenfor.

Udenlandske elever, der er optaget på en uddannelse, hvor der er etableret en særlig erstatningsordning, omfattes af de særlige erstatningsordninger som danske statsborgere. Skader anmeldes af institutionen på særlige anmeldelseskemaer og sendes til Børne- og Undervisningsministeriet. De særlige anmeldelseskemaer kan findes i det digitale forsikringsindberetningssystem, Insubiz. Link: <https://xnet.insubiz.dk/default.aspx?id=1&autologin=true&cnr=216441&user=rdk&pass=9sb1oh3c>

Hvis den tilskadekomne elev i forbindelse med skaden har været under behandling på hospital, skadestue eller lignende og her modtaget en journaludskrift vil en kopi heraf kunne vedlægges sammen med anmeldesskemaet. Hvis der ikke er sådan journaludskrift, og hvis skaden er omfattet af de særlige erstatningsordninger vil Arbejdsmarkedets Erhvervssikring skrive til den tilskadekomne og bede om en lægeerklæring I.

Anmeldelsen skal såvel ved personskade som brilleskade udfyldes i Børne- og Undervisningsministeriets digitale forsikringsindberetningssystem, Insubiz.

E.4.2 De særlige erstatningsordninger

De særlige erstatningsordninger på Børne- og Undervisningsministeriets ressortområde, der gælder for elever på institutioner omfattet af statens selvforsikringsordning, omfatter elever, der er optaget på:

1. Uddannelser i henhold til § 30 i lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v., jf. LBK nr. 616 af 03/06/2019: (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=209372>).
2. Uddannelser i henhold til § 66 i lov om gymnasiale uddannelser, jf. LBK nr. 611 af 28/05/2019: (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=209370>).
3. Uddannelser i henhold til § 2, stk. 2 og § 66, stk. 2 i lov om erhvervsuddannelser, herunder skolepraktik og virksomhedsforlagt undervisning, jf. LBK nr. 957 af 17/09/2019: (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=210275>).
4. Uddannelser i henhold til § 46 i lov om institutioner for forberedende grunduddannelse, jf. LBK nr. 604 af 24/05/2019 (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=209292>).

De ovenfor nævnte ordninger er udelukkende gældende ved undervisning under arbejdspladslignende forhold. For definition af begrebet undervisning under arbejdspladslignende forhold henvises til afsnit E.4.3. nedenfor.

E.4.3 Kriteriet ”arbejdspladslignende forhold”

Det vil bero på en konkret vurdering i hver enkelt sag, om betingelsen ”undervisning under arbejdspladslignende forhold” er opfyldt. Primært vedrører det skader i forbindelse med praktisk undervisning, som f.eks. værkstedsundervisning. Skader i forbindelse med teoretisk undervisning, idrætsundervisning og skader, som opstår i pauser er ikke skader, som dækkes af de særlige ordninger, idet de ikke opfylder betingelsen om, at skaden er opstået i forbindelse med ”undervisning under arbejdspladslignende forhold”. Yderligere er det en betingelse, at skaden ”skyldes” eller er en ”følge” af selve undervisningen, hvorfor skader pga. for eksempel slagsmål og lignende mellem eleverne ikke er omfattet af de særlige ordninger.

Særligt med hensyn til skolepraktikelever i erhvervsuddannelserne bemærkes, at erstatningsordningen efter lov om erhvervsuddannelser § 66, stk. 2, alene dækker ”undervisning under arbejdspladslignende forhold.” Skolepraktik, der bliver afviklet i et praktikcenter skal afspejle arbejdsdagen og arbejdsopgaverne i en almindelig virksomhed. Undervisningen tilrettelægges som en arbejdsdag med arbejdsopgaver, der er almindelige for ansatte i en virksomhed. Afholdelse af pauser er en normal og integreret del af arbejdsdagen i en almindelig virksomhed, hvilket betyder, at skolepraktikelevers afholdelse af pauser i praktikcentret også er omfattet af begrebet ”undervisning under arbejdspladslignende forhold.”

Virksomhedsforlagt undervisning, der gennemføres efter § 2, stk. 2 i lov om erhvervsuddannelser, jf. LBK nr. 957 af 17/09/2019: (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=210275>), opfylder kriteriet om ”undervisning under arbejdspladslignende forhold”, hvis enten der er tale om undervisning i virksomheder med anvendelse af dele af virksomhedens udstyr eller korterevarende praktika-

rangementer under institutionens ansvar. Det forudsættes, at anmeldelse af skader opstået under virksomhedsforlagt undervisning vedlægges nærmere dokumentation for aftalen om virksomhedsforlagt undervisning. Transport til og fra virksomhedsforlagt undervisning samt frokostpauser og lignende i forbindelse med virksomhedsforlagt undervisning er ikke omfattet af begrebet ”undervisning under arbejdspladslignende forhold.”

E.4.4 Deltagere i praktisk erhvervsorientering m.v.

Statens erstatningsordning for deltagere i praktisk erhvervsorientering m.v. skal sikre praktikanter, der kommer til skade i forbindelse med deltagelse i praktisk erhvervsorientering m.v. ret til ydelser efter reglerne i lov om arbejdsskadesikring, jf. bekendtgørelse om statens erstatningsordning for deltagere i praktisk erhvervsorientering m.v., jf.

BEK nr. 990 af 27/09/2019 (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=210355>).

Særligt med hensyn til tingsskader bemærkes, at hvis en elev i forbindelse med den praktiske erhvervsorientering forvolder en tingsskade på virksomhedens ejendom, vil skaden skulle dækkes efter de almindelige betingelser for erstatningsansvar. Det vil sige, at skaden normalt vil være dækket af virksomhedens ansvars-, driftstabs- eller tingskadeforsikring, jf. erstatningsansvarslovens § 19, stk. 1, såfremt der er tale om simpel uagtsomhed. Virksomheden skal derfor melde tingsskaden til sit eget forsikrings-selskab. Har virksomheden ikke en tingskadeforsikring, dækker statens selvforsikring skaden i samme omfang, som hvis der var tegnet en tingskadeforsikring. Hvis Statens Selvforsikring skal dække skaden, kræves der dokumentation fra virksomheden på, at skaden er afprøvet ved eget forsikrings-selskab først og herefter har fået afvisning. Ved fortsat eller grov uagtsomhed er eleven selv erstatningsansvarlig.

For personer, der modtager tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, LBK nr. 1342 af 21/11/2016 (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=184891>), er der etableret en særlig erstatningsordning, jf. § 3, stk. 1, nr. 11 i BEK nr. 185 af 23/02/2017 (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=186874>).

Spørgsmål om den særlige erstatningsordning iht. lov om en aktiv beskæftigelsesindsats skal rettes til Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering på styrelsens hjemmeside: www.star.dk.

E.4.5 Elever, der har en uddannelsesaftale eller er i et ansættelsesforhold

Elever, der har en uddannelsesaftale med en arbejdsgiver, er omfattet af arbejdsgiverens sikringspligt. Elever, der har indgået en uddannelsesaftale i henhold til lov om erhvervsuddannelser er under skoleophold omfattet af arbejdsgiverens sikringspligt på samme vis som under uddannelsesaftalens praktikperioder, jf. § 66, stk. 1 i lov om erhvervsuddannelser, jf. LBK nr. 957 af 17/09/2019: (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=210275>).

Hvis eleven har et ansættelsesforhold, og der er en klar arbejdsgiverinteresse i uddannelsen, fx. hvis eleven er sendt på uddannelse på arbejdsgiverens foranledning, vil eleven være direkte omfattet af arbejdsgiverens sikringspligt efter lov om arbejdsskadesikring. Eleven vil således under uddannelsen være stillet på samme måde, som hvis skaden skete hos arbejdsgiver på den sædvanlige arbejdsplads.

I disse tilfælde skal anmeldelse foretages af skadelidtes arbejdsgiver til arbejdsgiverens arbejdsskadeforsikrings-selskab. Institutionen skal derfor sikre sig, før anmeldelse foretages efter en af de særlige erstatningsordninger for elever, at eleven ikke direkte er omfattet af en arbejdsgivers sikringspligt, idet eleven i så fald ikke vil være omfattet af de særlige erstatningsordninger. Om skolepraktikelever i erhvervsuddannelserne henvises til afsnit E.4.6. nedenfor.

E.4.6 Elevers retsstilling under praktikophold

Hvis elevernes praktikophold er omfattet af en uddannelsesaftale, er eleverne under praktikopholdet omfattet af praktikværtens arbejdsskadesikring. Det samme gælder, hvis eleven anses for at være i en form for ansættelsesforhold til praktikstedet.

Ifølge § 3, stk. 1, nr. 10 og § 4 i bekendtgørelse nr. 185 af 23/02/2017 om arbejdsskadesikring af uddannelsessøgende m.fl. (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=186874>), er eleven omfattet af praktikværtens arbejdsskadesikring, hvis eleverne deltager i en erhvervsrettet uddannelse, som er SU-berettigende, og eleven som led i uddannelsen deltager i praktik, jf. uddannelsesplanen på en offentlig eller privat arbejdsplads, som institutionen formidler eller godkender inden for rammerne af uddannelsen. Eleven kan under praktikken opfylde det såkaldte ”nytteskriterium” for praktikværtens efter samme principper som beskrevet i afsnit E.3.2. ovenfor om nytteskriteriet i forhold til institutionen. I disse tilfælde skal eventuel anmeldelse foretages af praktikværtens til praktikværtens arbejdsskadesikringsforsikringsselskab.

Desuden er visse grupper af elever under praktikophold efter nærmere betingelser omfattet af statens erstatningsordning for deltagere i praktisk erhvervsorientering, jf. bekendtgørelse nr. 990 af 27/09/2019: (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=210355>). Bekendtgørelsen er udstedt i medfør af tekstanmærkning nr. 151 på Finansloven, og ordningen omfatter fortrinsvis forskellige grupper af elever, der ikke er i gang med en erhvervskompetencegivende uddannelse i forbindelse med deltagelse i praktisk erhvervsorientering. Formålet med statens erstatningsordning for deltagere i praktisk erhvervsorientering m.v. er at sikre, at praktikanter får samme erstatningsretlige stilling som arbejdstagerne på arbejdspladsen.

F. Forsikring ved særlige aktiviteter

F.1 Indtægtsdækket virksomhed

Indtægtsdækket virksomhed er omfattet af statens selvforsikringsordning. Således er bygninger, løsøre, motorkøretøjer, ansatte, der indgår i indtægtsdækket virksomhed, omfattet af ordningen på samme måde som ved institutionens ordinære virksomhed. Der må tegnes forsikring for produktansvar og professionelt ansvar, jf. Finansministeriets budgetvejledning af 2016, pkt. 2.6.8.2. (<http://www.fm.dk/publikationer/2015/budgetvejledning-2016>). Således kan der tegnes en privat forsikring for professionelt ansvar, hvis den rådgivning som en institution eller et administrativt fællesskab foretager, i forbindelse med indtægtsdækket virksomhed, er af samme karakter som professionsudøvelse.

Der kan i forbindelse med indtægtsdækket virksomhed tegnes forsikring for produktansvar og professionelt ansvar. Her tænkes på fx advokater, ejendomsmæglere, revisorer, læger, ingeniører mfl. Fælles for de pågældende aktører er, at de i kraft af en teoretisk uddannelse inden for et bestemt fag sidder inde med en særlig viden, som kan danne grundlag for rådgivning og eventuel efterfølgende udførelse af særlige arbejdspræstationer.

Udgifter til privat forsikring for produktansvar og professionelt ansvar i forbindelse med indtægtsdækket virksomhed omfattes ikke af statens selvforsikringsordning, hvorfor udgifterne derfor ikke indgår i opgørelsen af selvforsikringsudgifter. Udgifterne skal således optages som en direkte produktionskostning under den indtægtsdækkede virksomhed. Opmærksomheden henledes på, at det er særligt relevant at vurdere behovet for en privat forsikring for produktansvar og professionelt ansvar ved indtægtsdækket virksomhed i udlandet.

For mere information om indtægtsdækket virksomhed henvises til vejledning om indtægtsdækket virksomhed:

(<https://www.uvm.dk/institutioner-og-drift/oekonomi-og-drift/regulerede-institutioner/regnskab-og-revision-paa-regulerede-institutioner/aflaeggelse-af-aarsrapport-regulerede-institutioner/vejledning-i-indtaegtsdaekket-virksomhed>).

F.2 Kantiner

Ifølge Finansministeriets budgetvejledning af 2016, pkt. 2.4.15., jf.

(<http://www.fm.dk/publikationer/2015/budgetvejledning-2016>) bør kantinevirksomheden søges etableret således, at staten bortset fra forpligtelser i medfør af kantinetilskud mv. ikke pådrager sig noget økonomisk ansvar for kantinens driftsmæssige resultat eller noget erstatningsansvar for skader i forbindelse med kantinedriften. Dette hensyn skal normalt søges tilgodeset ved med mellemrum at udbyde kantinedriften med henblik på bortforpagtning til en selvstændig entreprenør eller en forening oprettet af personalet. Hensynet kan også tilgodeses ved etablering af en cateringbaseret kantine. Såfremt kantine ikke drives som en del af den pågældende institution, men eksempelvis er overladt til en selvstændig entreprenør, bør vilkårene for kantinedriften være skriftligt fastlagt.

Såfremt kantine enten er et nødvendigt led i udøvelsen af virksomheden på det pågældende tjenestested eller må anses for naturligt forbundet med virksomhedens karakter, kan kantine etableres eller opretholdes som en del af den pågældende institution. Etablering af en sådan kantine kan kun ske, såfremt det kan godtgøres, at dette alle forhold taget i betragtning er mere økonomisk for staten end etablering af en kantine, der drives af en selvstændig entreprenør eller personaleforening. En integreret kantine vil være omfattet af statens selvforsikringsordning som en del af institutionens ordinære virksomhed. Der må derfor ikke tegnes særskilte forsikringer i forbindelse med kantinedriften.

Hvis kantinevirksomheden er bortforpagtet til en selvstændig entreprenør eller personaleforening, omfattes den ikke af statens selvforsikringsordning. I forbindelse med indgåelse af aftaler med den selvstændige entreprenør, bør det klart fremgå, at entreprenørens løsøre, fødevarer mv. ikke omfattes af statens selvforsikringsordning, og at institutionen ikke hæfter for tredjemands kontraks- eller erstatningsmæssige krav over for kantine. Det påhviler således den selvstændige entreprenør at tegne de nødvendige forsikringer, herunder den lovpligtige arbejdsskadesikring for det af kantine ansatte personale. Institutionen bør sikre sig, at kantines status som en selvstændig juridisk enhed klart fremgår over for tredjemand. For mere information henvises til ministeriets hjemmeside: <https://www.uvm.dk/institutioner-og-drift/oekonomi-og-drift/regulerede-institutioner/bygninger-og-ejendomme/kantinedrift>.

F.3 Landbrug

F.3.1 Generelle bemærkninger

Institutioner, der udbyder land- og jordbrugsuddannelser, kan have tilknyttet skolelandbrug eller lignende landbrugsaktiviteter. Statens selvforsikringsordning dækker i forbindelse med skolelandbrug og lignende landbrugsaktiviteter efter samme retningslinjer som beskrevet foran i afsnit B. angående bygninger og løsøre, afsnit C. angående motorkøretøjer, afsnit D. angående ansvarsforsikring og afsnit E. angående arbejdsskadesikring. Driften af skolelandbrug kan imidlertid give anledning til en række særlige problemer, der normalt ikke opstår på en uddannelsesinstitution. På den baggrund er dækningen i forbindelse med skolelandbrug udvidet på visse områder, herunder i forbindelse med risici, der ikke er tilstede uden for landbruget. De nærmere forhold er beskrevet nedenfor.

Driften af skolelandbrug adskiller sig fra almindelig landbrugsdrift ved, at driften ikke sker med rent erhvervsmæssigt sigte, men i væsentlig grad i demonstrationsøjemed i tilknytning til institutionens un-

dervisning. Hvis institutionens drift af landbrug overstiger, hvad der med rimelighed kan begrundes i selve undervisningsvirksomheden, vil landbruget ikke kunne betragtes som skolelandbrug, da driften af landbruget falder uden for institutionens formål. Statens selvforsikringsordning dækker ikke i forbindelse med drift af landbrug uden for institutionens formål.

Hvis landbruget er bortforpagtet, er det statens selvforsikringsordning uvedkommende, og forpagteren må for egen regning tegne de nødvendige forsikringer, jf. dog afsnit B.2.5. ovenfor angående bygninger og løsøre.

F.3.2 Dækning af husdyr

F.3.2.1 Skader forvoldt af husdyr

Statens selvforsikringsordning omfatter det erstatningsansvar, som institutionen måtte ifalde som ejer eller besidder af husdyr. Nyttedyr i landbruget såsom heste, kvæg, svin, får, geder og fjerkræ betragtes som husdyr. Fremstillingen nedenfor er ikke en udtømmende redegørelse for dansk rets regler om emnet. Der må herom henvises til den juridiske litteratur. Der findes en række specialbestemmelser i lovgivningen om ansvar for husdyr. Hvis det ikke er muligt at gøre et ansvar gældende efter specialbestemmelserne, falder man tilbage på dansk rets almindelige erstatningsregler, jf. afsnit D.2.1. ovenfor. De vigtigste specialbestemmelser findes i lov om mark- og vejfred, jf. LBK nr. 1847 af 14/12/2015 (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=174802>) og Danske Lov.

Kommer en institutions husdyr ind på andres grund, følger det af mark- og vejfredslovens § 3, stk. 1, at besidderen skal erstatte den skade, som dyret forvolder ved at nedtræde, afbide eller fortære afgrøder, beplantning eller bevoksning, beskadige hegn eller vandløb eller ved at oprode eller sammentræde jordbunden. Samme regel gælder om skade, som dyret forvolder ved at angribe et andet husdyr eller på anden voldelig måde tilføje det legemsbeskadigelse. Der er tale om et objektivt ansvar, men hvis skaden er fremkaldt af skadelidte selv ved forsæt eller uagtsomhed, kan erstatning ikke kræves.

I det omfang der er skyld på begge sider, afgøres efter fejlenes beskaffenhed, om erstatningen skal nedsættes eller bortfalde, jf. mark- og vejfredslovens § 3, stk. 2. Som et tilfælde, hvor institutionen, som besidder af husdyr, vil kunne ifalde erstatningsansvar efter almindelige erstatningsregler, kan nævnes, at hvis indhegninger ikke er forsvarligt indrettet efter almindeligt forekommende forhold, og husdyr herved undslipper, vil institutionen efter omstændighederne kunne ifalde erstatningsansvar for den forvoldte skade. Sager af denne karakter behandles som beskrevet i afsnit D.4. ovenfor.

F.3.2.2 Skader på institutionens husdyr

Ved dødsfald eller bortkomst af kvæg, svin, får, geder og fjerkræ ved tyveri, brand eller transportulykke dækkes efter reglerne om statens selvforsikringsordning genanskaffelse af tilsvarende dyr. Et eventuelt driftstab pga. stop i produktionen som følge af dødsfald eller bortkomst ved tyveri, brand eller transportulykke dækkes også, idet det forudsættes, at der tilvejebringes uafhængig dokumentation for størrelsen af driftstab, og at institutionen begrænser tabet mest muligt. Udgifter til sygebehandling mv. dækkes ikke efter reglerne om statens selvforsikringsordning, medmindre sygebehandlingen er begrundet i tilskadekomst i forbindelse med tyveri, brand eller transportulykke. Udgifter i forbindelse med aflivning på grund af tyveri, brand eller transportulykke dækkes tilsvarende.

Om heste henvises til afsnit F.3.2.3. nedenfor. Sager af denne karakter behandles som beskrevet i afsnit B.5 ovenfor.

F.3.2.3 Særligt omkring heste

I visse uddannelser indgår pasning eller arbejdsmæssig anvendelse af heste. I disse situationer dækkes det erstatningsansvar som institutionen kan pådrage sig ved gennemførelse af undervisning, hvor heste indgår som et nødvendigt fagligt element. Institutionen skal derfor træffe de fornødne sikkerhedsforanstaltninger omkring sådan undervisning, herunder sikre nødvendigt tilsyn og instruktion samt sikkerhedsudstyr. Institutionen kan enten selv anskaffe heste eller låne heste af tredjemand.

I de tilfælde, hvor institutionen selv har anskaffet en hest, dækkes hestens død eller bortkomst ved tyveri, brand eller transportulykke efter reglerne om statens selvforsikringsordning med op til 30.000 kr. pr. hest. Erstatningen fastsættes som genanskaffelsesprisen for en tilsvarende hest. Udgifter til sygebehandling mv. dækkes ikke efter reglerne om statens selvforsikringsordning, medmindre sygebehandlingen er begrundet i hestens tilskadekomst i forbindelse med tyveri, brand eller transportulykke. Udgifter i forbindelse med aflivning på grund af tyveri, brand eller transportulykke dækkes.

I de tilfælde, hvor institutionen låner en hest, vil det ofte være af en ansat ved institutionen, der får en privat ejet hest opstaldet på institutionen, mod at hesten må anvendes i forbindelse med institutionens virksomhed, dvs. i undervisningen, åbent hus-arrangementer og tilsvarende aktiviteter. Etableringen af sådan en ordning med opstaldning af hesten på institutionen må ikke have karakter af et reelt løntillæg til hestens ejer. Institutionens udgifter til foder mv. må maksimalt svare til, hvad institutionen skulle have betalt for leje af en tilsvarende hest i forbindelse med undervisningen. Det forudsættes endvidere, at institutionen ikke betaler særskilt for anvendelsen af hesten i forbindelse med undervisning mv.

Med hensyn til de forsikringsmæssige forhold i forbindelse med institutionens anvendelse af en hest – såvel egen som lånt - til undervisning, åbent hus-arrangementer og lignende aktiviteter i forbindelse med institutionens uddannelsesformål – og altså under dens instruktion og tilsyn – omfattes et eventuelt erstatningsansvar i forbindelse med hestens brug i disse situationer af statens selvforsikringsordning.

Erstatningsansvar i forbindelse med en lånt hests brug uden for de oven for anførte tilfælde vil være institutionen og statens selvforsikringsordning uvedkommende. Sådanne tilfælde må dækkes ved en af ejeren tegnet forsikring. Det vil også gælde ejerens udlån af hesten til eleverne uden for institutionens undervisningsaktiviteter.

Med hensyn til skader på en lånt hest bemærkes, at det må forudsættes, at ejeren tegner de ulykkes- og sygeforsikringer, han finder nødvendige. Institutionen vil alene kunne pålægges at betale erstatning i det omfang en skade bevisligt kan henføres direkte til anvendelsen af hesten til undervisning, åbent hus-arrangementer og lignende aktiviteter i forbindelse med institutionens uddannelsesformål – og altså under dens instruktion og tilsyn. Hvis hesten derfor kommer til skade eller omkommer eksempelvis i forbindelse med brand på institutionen eller ved indbrud i dens bygninger, vil ejerens tab være statens selvforsikringsordning uvedkommende. Dækningen via statens selvforsikringsordning af lånte heste ved død eller bortkomst, der bevisligt kan henføres direkte til anvendelsen af hesten til undervisning, er begrænset til 30.000 kr. som for institutionens egne heste. Eventuel erstatning, som institutionen må udrede ud over 30.000 kr. pr. lånt hest ved død eller bortkomst, er statens selvforsikringsordning uvedkommende.

Statens selvforsikringsordning dækker ikke elevernes egne heste, heller ikke selv om de er opstaldet på institutionen. Sager om skade på heste tilhørende institutionen behandles som beskrevet i afsnit B.5. ovenfor, mens sager om ansvar for skade på lånte heste eller erstatningskrav som følge af gennemførelse af undervisning, hvor heste indgår som et nødvendigt fagligt element i den obligatoriske undervisning, behandles efter afsnit D.4. ovenfor.

F.3.3 Skader på lejede maskiner i forbindelse med markarbejde

I forbindelse med maskinstationers udførelse af markarbejde for institutionen kan der opstå spørgsmål om erstatningsansvar for skader på maskinstationens maskiner – mejetærskere, gødningsspredere, fin-snitte osv. Spørgsmål i den forbindelse skal afgøres efter almindelige erstatningsregler, jf. afsnit D.2.1.1. ovenfor.

Fra Børne- og Undervisningsministeriets praksis kan nævnes en afgørelse, hvor en maskinstation under udkørsel af staldgødning for en institution fik en jernplade i sin gødningsspreder, der blev beskadiget. Efter omstændighederne måtte institutionen anses for erstatningsansvarlig for den skete skade. Forholdene kan formentlig sammenfattes således, at der ikke vil være erstatningsansvar for almindeligt forekommende fænomener såsom en sten på en mark, mens der vil være erstatningsansvar for ikke almindeligt forekommende fænomener såsom jernplader i staldgødning eller hammere på græsmarker.

Med hensyn til gødningssprederen bemærkes, at skaden formentlig kunne have været undgået ved en kontrol i forbindelse med påfyldningen af gødningssprederen. Hvis påfyldningen foretages af maskinstationen, ville den være nærmest til at kontrollere staldgødningen for fremmedlegemer og et erstatningsansvar ville formentlig under disse omstændigheder kunne afvises, medmindre fremmedlegemet skulle være af sådan en karakter/størrelse, at det ikke med rimelighed skulle have været opdaget ved påfyldningen. Sager af denne karakter behandles som beskrevet i afsnit D.4. ovenfor.

F.3.4 Mangelfuld levering fra skolelandbrug

I forbindelse med aftaler om salg af dyr, produkter og lignende kan institutionen blive erstatningsansvarlig over for aftageren, hvis det leverede ikke er i overensstemmelse med aftalen. Dette er erstatningsansvar i kontrakt, og dækkes således ikke efter reglerne om statens selvforsikringsordning, jf. også afsnit D.1. ovenfor.

Eksempelvis stilles der i forskellige kvalitetsmærkningsordninger og lignende krav om, at de dyr, produkter og lignende, som indgår i ordningen, har en bestemt alder eller egenskab. Hvis institutionen for eksempel indgår en aftale om levering af kalve, der har en bestemt alder, og de leverede kalve viser sig at have en anden alder end det aftalte, og dette påfører køberen et tab, vil den erstatning, institutionen måtte skulle betale, ikke være omfattet af reglerne om statens selvforsikringsordning.

F.3.5 Dækning af foder

Som anført ovenfor i afsnit B.3.2.2. dækker statens selvforsikringsordning ikke simpelt tyveri. Dette gælder også i forhold til skolelandbrug og lignende landbrugsaktiviteter. Med hensyn til foder opbevares det dog almindeligvis ikke i aflåste bygninger, men i siloer og lignende, der ikke kan aflåses. Selvom tyveri af foder under disse omstændigheder må betragtes som simpelt tyveri, dækkes det dog efter reglerne om statens selvforsikringsordning. Det forudsættes dog, at institutionen har truffet passende foranstaltninger, der kan forhindre eller i hvert fald minimere omfanget af sådanne tyverier. Sager af denne karakter behandles som beskrevet i afsnit B.5 ovenfor.

F.4 Forsikring af tab som følge af ansattes berigelsesforbrydelser

Tab som følge af ansattes berigelsesforbrydelser over for institutionen dækkes af statens selvforsikringsordning. Statens selvforsikringsordning dækker ligeledes tab, såfremt institutionen måtte blive erstatningsansvarlig for tredjemand's tab som følge af ansattes berigelsesforbrydelser. Berigelsesforbrydelser omfatter i denne forbindelse underslæb, mandatsvig, bedrageri, herunder databedrageri mv. som defineret i straffeloven. Statens selvforsikringsordning forudsætter, at:

- a) der er foretaget en politianmeldelse.
- b) institutionen har søgt at gennemføre regres for at få tabet dækket,
- c) tabet ikke er påført af en ansat, der har adgang til at foretage endelig afstemning af en konto og samtidig alene har dispositionsadgang til den pågældende konto.

Institutionen skal i sager om ansattes berigelsesforbrydelser underrette Børne- og Undervisningsministeriet. Børne- og Undervisningsministeriet vil i sådanne sager kunne vælge at lade Kammeradvokaten varetage institutionens interesser i sagen.

F.5 Tjenesterejseforsikring

Efter Finansministeriets cirkulære om tjenesterejseforsikringen er tjenesterejser dækket af statens selvforsikringsordning, jf. CIR1H nr. 11378 af 18/12/2015:

(<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=176929>). Forsikringen administreres af Europæiske Rejseforsikring A/S, som står for skadebehandling, herunder udbetaling af erstatning og efterfølgende opkrævning hos den statslige institution. Tjenesterejseforsikringen gælder kun for rejser til udlandet, herunder Grønland og Færøerne (<http://www.europaeiske.dk>). Forsikringen gælder ikke for rejser, der alene sker internt i Danmark, i Grønland eller på Færøerne. Forsikringen gælder ikke for rejser til Bornholm og det øvrige Danmark, der sker via Sverige, jf. § 4. Forsikringen dækker:

- sygdom og hjemtransport
- lægelig fejlbehandling
- sygeledsagelse/tilkaldelse
- rejseafbrydelse
- alm. ulykkesforsikring
- særlig ulykkesforsikring
- bagageforsinkelse
- bagage
- privatansvar i udlandet
- global juridisk assistance

Det er en betingelse for at kunne bruge forsikringen, at institutionen bliver registreret hos Europæiske. Anmeldelse af skader sker på skadesanmeldesskemaer, som institutionerne kan hente på Europæiskes hjemmeside via det af Europæiske udleverede password. Udbetalte skader gennem rejseforsikringen indgår i beregningen af 1 procents selvrisiko ved statens selvforsikring. Der henvises i øvrigt til Europæiske Rejseforsikring A/S forsikringsbetingelser nr. 200 – rejseforsikring under statslige tjenesterejser m.v. i udlandet:

<http://erhverv.europaeiske.dk/upload/PDFs/Downloads%20sektionen/Betingelser/200.pdf>

F.6 Administrative fællesskaber

F.6.1 Generelle bemærkninger

Institutioner i et administrativt fællesskab efter samarbejdsmodellen, jf. § 3 i BEK nr. 1771 af 22/12/2016 om administrative fællesskaber mellem visse uddannelsesinstitutioner, er omfattet af statens selvforsikringsregler (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=186081>). Indtræder en forsikringsbegivenhed, der vedrører aktiver, som kan henføres til fællesskabet, men som ejes af værtsinstitutionen, kan værtsinstitutionen fordele udgiften på deltagerne i fællesskabet efter samme fordelingsnøgle, som er brugt ved anskaffelse af aktivet. Ved opgørelsen af værtsinstitutionens forsikringsudgift kan værtsinstitutionen alene medregne den udgift, som ikke indhentes fra de øvrige institutioner.

Værtsinstitutionens selvrisiko opgøres med udgangspunkt i indtægterne for værtsinstitutionen eksklusiv indtægterne fra fællesskabet – altså svarende til institutionens selvrisiko uden det almene fællesskab. Når de øvrige institutioner opgør deres udgifter til forsikringsbegivenheder, medregnes udgiften vedrørende aktiver i fællesskabet i institutionernes opgørelse. Endvidere opgøres selvriskoen for de deltagende institutioner på grundlag af deres indtægter uanset deltagelse i fællesskabet.

F.6.1.1 Særligt om private gymnasier i administrative fællesskaber

De private gymnasier er ikke omfattet af statens selvforsikringsregler i forbindelse med administrative fællesskaber. Det skal derfor aftales i samarbejdsaftalen, at værtsinstitutionen også kan fordele udgiften på den private deltager i fællesskabet efter samme fordelingsnøgle, som er brugt ved anskaffelse af aktivet. Det private gymnasium kan vælge at tegne en forsikring, der imødekommer en eventuel andel af udgiften til fællesskabet. Forsikringsaftalen kan indgås separat eller som tillæg til gymnasiets eksisterende forsikringsaftale.

F.6.1.2 Administrative fællesskaber efter leverandørmodellen

Med hensyn til den forsikringsmæssige stilling for en uddannelsesinstitution, der udfører administrative opgaver mod vederlag efter § 2 i BEK nr 1771 af 22/12/2016 om administrative fællesskaber mellem visse uddannelsesinstitutioner henvises til afsnit F.1. om indtægtsdækket virksomhed.

F.6.2 Erstatningsansvar over for tredjemand

Statens selvforsikringsordning dækker det erstatningsansvar efter dansk rets almindelige erstatningsregler, som institutionen kan ifalde for skade tilføjet personer eller andres ejendom under udøvelse af institutionens virksomhed, herunder indtægtsdækket virksomhed, og erstatningsansvar, der pålægges institutionen som ejer eller bruger af bygninger. Statens selvforsikringsordning omfatter ikke ansvar, som institutionen måtte pådrage sig i kontrakt, dvs. erstatningskrav mod institutionen begrundet i misligholdelse af aftaler, fordi en ydelse eller et produkt udebliver, er forsinket eller er mangelfuldt.

Værtsinstitutionen er erstatningsansvarlig for den skade på tredjemand, som forvoldes af de ansatte i fællesskabet (arbejdsgiveransvaret) eller som er en følge af farer, der udgår fra fast ejendom, udstyr eller inventar i fællesskabet. Personskade erstattes i henhold til lov om erstatningsansvar, der indeholder takster for skadesopgørelsen, og tingsskade erstattes ud fra udgifterne til reparation eller genanskaffelse.

Erstatningsansvaret skal bedømmes efter dansk rets almindelige erstatningsregler, og udgiften til ansvaret er omfattet af selvforsikringsordningen. Skade som følge af styregruppens beslutninger kan medføre et solidarisk erstatningsansvar for partnerne i fællesskabet over for tredjemand. Erstatningsansvaret efter dansk rets almindelige erstatningsregler hviler blandt andet på en skyldsvurdering, og i standard-samarbejdsaftalen for de administrative fællesskaber er det fremhævet, at aftalen ikke medfører en begrænsning i partnernes selvstændige ansvar over for Børne- og Undervisningsministeriet eller andre.

Dette indebærer, at udgiften til et erstatningsansvar for en skade, som værtsinstitutionen påfører tredjemand, ikke kan fordeles på de øvrige partnere, men er omfattet af værtsinstitutionens selvforsikringsordning.

F.6.3 Skade på deltagende part

Det fremgår af standardsamarbejdsaftalen, at værtsinstitutionen er ansvarlig efter dansk rets almindelige regler over for de øvrige partnere repræsenteret ved styregruppen. Værtsinstitutionen er dog ikke ansvarlig for tab, der skyldes simpel uagtsomhed. Dette indebærer, at tab påført ved simpel uagtsomhed bæres af den skadelidte partner selv. Ved forsæt eller grov uagtsomhed påhviler erstatningspligten alene

værtsinstitutionen, og udgiften kan ikke fordeles på de øvrige parter. Modellen sikrer, at grovere forsømmelser ikke belaster fællesskabet, hvilket har en forebyggende effekt.

Ifølge § 19, stk. 1 i lov om erstatningsansvar, jf. LBK nr. 1070 af 24/08/2018 (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=192383>), bortfalder et erstatningsansvar, hvis skaden er dækket af en tingsforsikring eller en driftstabsforsikring. Erstatningsansvaret bortfalder dog ikke, hvis skaden er forvoldt ved udøvelse af offentlig eller erhvervsmæssig virksomhed, og dette omfatter også selvejende uddannelsesinstitutioners virksomhed. Risikoen for gensidig, intern skade i fællesskabet bør minimeres mest muligt. Derfor bør samarbejdsaftalen indeholde klare forskrifter for opgave- og ansvarsfordelingen mellem værtsinstitution og partnere om servicen i fællesskabet, herunder blandt andet om kontrolfunktioner hos partnerne.

F.6.4 Skade på ansatte

Udgifter i forbindelse med ansattes arbejdsskader er omfattet af den obligatoriske arbejdsskadeforsikring. Der ydes erstatning uanset arbejdsgiverens skyld, og udgifterne afholdes af en central bevilling i Børne- og Undervisningsministeriet, som en del af selvforsikringsordningen. Der gælder ingen selvrisiko.

G. Risici, der kan eller skal dækkes ved forsikringstegning

Institutionerne må ikke tegne forsikringer uden særskilt hjemmel herfor. Der er dog i en række særlige situationer gjort undtagelser herfra. I de situationer, hvor der er adgang til at tegne forsikring, dækkes de pågældende risici ikke efter reglerne om statens selvforsikringsordning, da de forudsættes dækket ved forsikringstegning. I følgende situationer kan/skal der tegnes en privat forsikring:

- Selvejende institutioner kan tegne bestyrelsesansvarsforsikring, jf. Finansministeriets budgetvejledning 2016, pkt. 2.11.5.7.
- Selvejende institutioner kan tegne kurssikringsaftaler i forbindelse med optagelse af realkreditlån, jf. Finansministeriets budgetvejledning 2016, pkt. 2.11.5.7.
- I forbindelse med indtægtsdækket virksomhed kan institutionen tegne forsikring for produktansvar og professionelt ansvar, jf. § 5 i Finansministeriets cirkulære nr. 9783 af 9. december 2005 samt pkt. 2.6.8.2. i Finansministeriets budgetvejledning 2016.
- I forbindelse med kørsel i udlandet tegnes ansvarsforsikring samt tillige forsikringer af type og indhold, som kræves i det pågældende land, jf. Finansministeriets cirkulære, nr. 9783 af 9. december 2005, samt afsnit C.1. ovenfor.
- I forbindelse med leje, herunder leasing af motorkøretøjer, tegnes forsikring, jf. Finansministeriets budgetvejledning 2016, pkt. 2.4.10.
- Risici, der **skal dækkes ved forsikringstegning**: Institutionen skal tegne særskilt ansvar- og skadeforsikring for udbud af gymnasiale ungdomsuddannelser i udlandet, jf. Bekendtgørelse om udbud af gymnasiale ungdomsuddannelser i udlandet, jf. BEK nr. 1022 af 29/06/2016: (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=183370>)

Udgifterne i forbindelse med de ovenfor anførte forsikringer indgår ikke i institutionens opgørelse af selvforsikringsudgifter i forhold til 1 % selvrisikoen.

H. Anmeldelse til Børne- og Undervisningsministeriet

H.1 Generelle bemærkninger

Hvis institutionens samlede udgifter i forbindelse med statens selvforsikringsordning i et finansår overstiger institutionens selvrisiko på 1 % af institutionens samlede indtægter i det pågældende finansår, kan

institutionen ansøge Børne- og Undervisningsministeriet om dækning af den del af udgifterne, der ligger ud over selvriskoen. Omfanget af en eventuel udbetaling er dels afhængig af den indsendte dokumentation, dels af den bevillingsmæssige hjemmel på finansloven. Med hensyn til opgørelsen af udgifter i forbindelse med den enkelte forsikringsbegivenhed henvises til afsnit B.4.2.2-3 angående bygninger og løsøre, afsnit C.2. angående motorkøretøjsforsikring og afsnit D. angående ansvarsforsikring. Hvis der indgår moms i opgørelsen, anføres det særskilt.

Anmodning om dækning af selvforsikringsudgifter for et givent finansår kan først indsendes til Børne- og Undervisningsministeriet, når årsregnskabet for det pågældende år foreligger. Anmodningen vedlægges dokumentation som beskrevet i afsnit B.5.2. angående bygninger og løsøre, afsnit C. angående motorkøretøjer, og afsnit D. angående ansvarsforsikring. I institutionens anmodning vedlægges endvidere en oversigt indeholdende en opgørelse af institutionens selvrisiko i det pågældende år, samt en samlet opgørelse over de afholdte udgifter i forbindelse med statens selvforsikringsordning i året, jf. afsnit H. 2 nedenfor, med henvisning til de enkelte forsikringsbegivenheder beskrevet i dokumentationen. Den samlede opgørelse over selvforsikringsudgifter attesteres af institutionens revisor. Desuden angives en kontaktperson.

Anmodningen om dækning af selvforsikringsudgifter sendes til:

**Børne- og Undervisningsministeriet
Styrelsen for Undervisning og Kvalitet
Center for Institutionsdrift og Administration
Statens Selvforsikring
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K**

Mail: forsikring@uvm.dk

H.2 Beregning af institutionens selvrisiko

Selvriskoen indebærer, at institutionen selv skal dække det skadesniveau, som ikke overstiger 1 % af institutionens samlede indtægter i finansåret, idet denne selvrisiko er indregnet i taxametertilskuddene, andre tilskud eller bevillinger i øvrigt fra Børne- og Undervisningsministeriet. Tilsvarende gælder, at der ved indtægtsdækket virksomhed skal indregnes det gennemsnitlige skadesniveau ved beregningen af de langsigtede gennemsnitsomkostninger.

I de samlede indtægter i finansåret indgår dog ikke:

1. Institutionens renteindtægter.
2. Gaver fra private eller kommuner, der ikke ydes til institutionens løbende drift.
3. Momskompensation fra Børne- og Undervisningsministeriet.
4. Udbetalinger i årets løb til institutionen fra Børne- og Undervisningsministeriet i forbindelse med statens selvforsikringsordning vedr. foregående års selvforsikringsudgifter.

Den del af institutionens udgifter i finansåret til forsikringsbegivenheder, der er omfattet af statens selvforsikringsordning, og som efter opgørelse efter retningslinjerne ovenfor i afsnit B., C. og D. overstiger selvriskoen, vil institutionen, når årsregnskabet for det pågældende år foreligger, kunne anmode Børne- og Undervisningsministeriet om at dække, jf. afsnit H.1. ovenfor. Med hensyn til statsinstitutioner bemærkes, at størrelsen af evt. uforbrugte eller overførte bevillinger vil kunne indgå i vurderingen af, om der skal ydes ekstraordinære tilskud efter statens selvforsikringsordning.

H.3 Periodisering af selvforsikringsudgifter

Institutionens opgørelse af selvforsikringsudgifterne skal ske efter et ”udgiftsafholdelsesprincip”. Her ved forstås, at selvforsikringsudgifterne indgår i opgørelsen for det finansår, hvor udgiften er afholdt og derfor bogført i institutionens regnskab. Det har således ikke betydning, om den forsikringsbegivenhed, der har begrundet udgiften, er sket i et andet år end det år udgiften afholdes i. Institutionerne bør være opmærksomme på, at selvriskoen er på 1 % af institutionens indtægter i det enkelte finansår.

Med hensyn til løsøre, der ikke genanskaffes, jf. afsnit B.4.2.2., indgår den opgjorte handelsværdi i opgørelsen for det år, genstanden er mistet i. Tilsvarende gælder for motorkøretøjer ved totalskade, herunder bortkomst, jf. afsnit C.6.

H.4 Større enkeltsager

Det er som udgangspunkt institutionen selv, som skal behandle selvforsikringssager, jf. afsnit B.5. angående bygninger og løsøre, afsnit C.6. angående motorkøretøjsforsikring, og afsnit D.4. angående ansvarsforsikring. Imidlertid skal Børne- og Undervisningsministeriet inddrages i større enkeltsager. Som sådanne betragtes sager, hvor en enkelt forsikringsbegivenhed i sig selv skønnes enten at overstige institutionens selvrisiko, jf. afsnit B.4.2.2. angående løsøre, afsnit B.4.2.4. angående bygninger, afsnit C.4. angående færdselsuheld og afsnit D.6.1. angående erstatningskrav som følge af institutionens virksomhed. Baggrunden herfor er, at det ved sådanne større enkeltsager efter omstændighederne kan være nødvendigt at indhente Finansudvalgets samtykke før iværksættelse af reparationsarbejde mv. Der kan derfor i sådanne sager være særlige forhold, der skal afklares, inden der foretages videre.

H.5 Særligt vedrørende bygninger, der anvendes af Sorø Akademis Skole

Stiftelsen Sorø Akademi stiller vederlagsfrit bygninger til rådighed for staten til husning af statsinstitutionen Sorø Akademis Skole. Vedligeholdelse, reovering og modernisering af bygningerne varetages af Børne- og Undervisningsministeriet og finansieres af den årlige finanslovsbevilling til vedligeholdelsesarbejder ved Sorø Akademis Skole. I forbindelse med en forsikringsbegivenhed på bygninger, der stilles til rådighed for skolevirksomheden, beregnes selvforsikringsrisikoen som 1 % af den årlige bevilling til vedligeholdelsesarbejder ved Sorø Akademis Skole, således at erstatningsbeløb ved en bygningsrelateret forsikringsbegivenhed udgør den del af udgiften til udbedring af skader mv., der overstiger 1 % af den årlige vedligeholdelsesbevilling.

I. Om bestyrelsesmedlemmers erstatningsretlige stilling

I.1 Bestyrelsesmedlemmers tilskadekomst

Institutionens bestyrelsesmedlemmer er, som den overordnede ledelse, ikke i institutionens tjeneste og er således ikke omfattet af institutionens sikringspligt efter lov om arbejdsskadesikring. En bestyrelsesmedlemmer er derfor ikke under deres arbejde som bestyrelsesmedlemmer omfattet af lov om arbejdsskadesikring. Ifølge pkt. 2.11.5.7 i Finansministeriets budgetvejledning af 2016: (<http://www.fm.dk/publikationer/2015/budgetvejledning-2016>), kan statsfinansierede selvejende institutioner tegne bestyrelsesansvarsforsikring. Eventuelle udgifter til bestyrelsesansvarsforsikringen indgår dog ikke i opgørelsen af selvforsikringsudgifter i forhold til 1 % selvriskoen.

I.2. Om bestyrelsesansvar

I.2.1 Generelle bemærkninger

Statens selvforsikringsordning dækker ikke bestyrelsesansvar. Dette skal blandt andet ses på baggrund af, at hvis et erstatningskrav mod bestyrelsesmedlemmer rejses af Børne- og Undervisningsministeriet ville det medføre, at en eventuel erstatning i sidste ende skulle dækkes af Børne- og Undervisningsmini-

steriet. Normalt indeholder uddannelsesinstitutionens vedtægt en bestemmelse om, at medlemmerne af bestyrelsen er erstatningsansvarlige efter dansk rets almindelige regler, og at de i øvrigt ikke hæfter personligt for institutionens gæld. De almindelige (ulovbestemte) erstatningsregler gælder også for institutioner, der ikke omtaler spørgsmålet i deres vedtægt. Da bestyrelsesansvar ikke dækkes efter reglerne om statens selvforsikringsordning, kan de enkelte bestyrelsesmedlemmers drages personligt til ansvar over for den institution, hvis bestyrelse de er medlem af, ligesom de kan blive gjort erstatningsansvarlige over for tredjemand begrundet i bestyrelseshvervet.

Ifølge pkt. 2.11.5.7 i Finansministeriets budgetvejledning af 2016 kan statsfinansierede selvejende institutioner tegne bestyrelsesansvarsforsikring. Dermed kan institutionen på vegne af bestyrelsen tegne en privat bestyrelsesansvarsforsikring for enkelte bestyrelsesmedlemmer, således at de ikke personligt kan komme til hæfte for institutionens økonomiske forpligtelser eller tab påført tredjemand i forbindelse med udøvelse af bestyrelseshvervet. Eventuelle udgifter til bestyrelsesansvarsforsikringen indgår ikke i opgørelsen af selvforsikringsudgifter i forhold til 1 % selvrisikoen. I forbindelse med tegning af bestyrelsesansvarsforsikring, skal institutionen være opmærksom på det almene gældende princip, at der skal disponeres med henblik på at opnå det formål, som bevillingen er givet til, og at der ved disponeringen tages skyldige økonomiske hensyn. jf. pkt. 2.2.3 i Finansministeriets budgetvejledning 2016.

Om skolernes beslutning om at anlægge retssag mod bestyrelsesmedlemmer fremgår blandt andet følgende af § 23 i lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse mv., jf. LBK nr. 596 af 16/05/2019: (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=209284>):

”§ 23. Beslutning om at anlægge retssag mod bestyrelsesmedlemmer, ledere, revisorer eller andre i anledning af tab påført skolen kan træffes af bestyrelsen eller undervisningsministeren.”

Denne bestemmelse fremgår ligeledes af § 12 i lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, jf. LBK nr. 597 af 16/05/2019: (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=209285>).

K. Bilag 1 og 2

Bilag 1.

Erklæring ved optagelse af realkreditlån.

Eksempel på erklæring i forbindelse med optagelse af realkreditlån, jf. afsnit B.2.3.

”Statens selvforsikring

Ejendommen [adresse gade, postnr. og matrikelnr.] er ejet af den selvejende institution [institutionens navn] og belånt i [realkreditinstitutets navn].

Vi beder Dem derfor om at tiltræde:

- at ovennævnte ejendom er omfattet af statens selvforsikringsordning, så længe den ejes af den selvejende institution.
- at selvforsikringsordningen minimum har samme dækning som en sædvanlig forsikring, herunder brandforsikring i et anerkendt selskab.
- at forsikringssummen ved ejendommens beskadigelse eller ødelæggelse udbetales til ejendommens panthavere forholdsmæssigt svarende til forringelsen af pantsikkerheden i de tilfælde, hvor en bygning ikke genopføres, jf. tinglysningslovens § 37, stk. 2.

Ovenstående tiltrædes: [Børne- og Undervisningsministeriets tiltrædelse].”

Bilag 2.

Oversigt over elevers erstatningsretlige forhold

I. Elevernes personskade på uddannelsesinstitutionen

Ved elevernes tilskadekomst på institutionen, kan eleverne kun få erstatning hvis:

- Vedkommende har en privat ulykkesforsikring.
- Vedkommende er omfattet af en arbejdsgivers sikringspligt efter lov om arbejdsskadesikring.
- Vedkommende er omfattet af de særlige erstatningsordninger for elever.
- Vedkommende er omfattet af institutionens sikringspligt efter lov om arbejdsskadesikring efter nyttekriteriet, eller
- Institutionen har pådraget sig et erstatningsansvar over for eleven efter dansk rets almindelige erstatningsregler.

Uddannelsesinstitutionen anmelder på et særligt anmeldelseskema som findes i Børne- og Undervisningsministeriets digitale indberetningssystem: Insubiz. Link:

<https://xnet.insubiz.dk/default.aspx?id=1&autologin=true&cnr=216441&user=rdk&pass=9sb1oh3c>

II. Elevernes personskade under praktik

I forbindelse med praktik kan eleverne være omfattet af lov om arbejdsskadesikring. Såfremt eleven ikke er omfattet af lov om arbejdsskadesikring, kan eleven kun få erstatning hvis:

- Vedkommende har en privat ulykkesforsikring.
- Praktikværten har pådraget sig et erstatningsansvar over for eleven efter dansk rets almindelige erstatningsregler.

Virksomhedsforlagt undervisning i medfør af en aftale efter lov om erhvervsuddannelser § 2, stk. 2, er ikke praktik, men sidestilles med undervisning på institutionen.

III. Elever der forvolder tingsskade

Udgangspunktet er efter § 19 i lov om erstatningsansvar, jf. LBK nr. 1070 af 24/08/2018 (<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=192383>), at der ikke er erstatningsansvar, hvis skaden er dækket af en tingsforsikring. Det gælder dog ikke, hvis skaden er forvoldt forsætligt eller ved grov uagtsomhed. Bemærk, at selvom der er en tingsforsikring, vil en eventuel selvrisko kunne kræves erstattet af eleven, men ikke et eventuelt bonustab.